

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 301

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

55. sējums

2012. gada 30. oktobris

Saturs

II Nelegislatīvi akti

LĒMUMI

2012/660/ES:

- ★ Komisijas Lēmums (2012. gada 27. marts) par pasākumiem SA. 26909 (2011/C), kurus īstenojusi Portugāle Banco Português de Negócios (BPN) pārstrukturēšanai (izziņots ar dokumenta numuru C(2012) 2043) ⁽¹⁾..... 1

2012/661/ES:

- ★ Komisijas Lēmums (2012. gada 27. jūnija) par valsts atbalstu Nr. SA.33015 (2012/C), ko Malta plāno īstenot Air Malta plc. labā (izziņots ar dokumenta numuru C(2012) 4198) ⁽¹⁾..... 29

Cena: EUR 3

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

II

(Nelegislatīvi akti)

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS

(2012. gada 27. marts)

par pasākumiem SA. 26909 (2011/C), kurus īstenojusi Portugāle Banco Português de Negócios (BPN) pārstrukturēšanai

(izzināts ar dokumenta numuru C(2012) 2043)

(Autentisks ir tikai teksts portugāļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2012/660/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

pēc tam, kad tā uzaicinājusi ieinteresētās personas sniegt piezīmes ⁽¹⁾ saskaņā ar Līguma 108. panta 2. punktu un ņēmusi vērā iesniegtās piezīmes,

tā kā:

1. Procedūra

- (1) Portugāles valdība 2008. gada 2. novembrī apstiprināja likumprojektu par *Banco Português de Negócios, S.A.* (turpmāk „BPN” jeb „banka”) pamatkapitālu veidojošo akciju nacionalizāciju. Attiecīgi likums Nr. 62-A/2008 (turpmāk „likums par nacionalizāciju”) tika publicēts 2008. gada 11. novembrī. BPN tika nacionalizēta 12. novembrī par nulles cenu.
- (2) Portugāles iestādes 2008. gada 5. novembrī informēja Komisiju par to, ka Portugāles valdība apstiprinājusi minēto likumprojektu. Komisijai 2008. gada 11. un 13. novembrī tika nosūtīta informācija par likuma par nacionalizāciju publicēšanu.
- (3) Komisija nekavējoties pieprasīja gan sīkāku informāciju par valsts atbalsta pasākumiem, kādi tiks piešķirti BPN saskaņā ar nacionalizācijas procedūru, gan BPN pārstrukturēšanas plānu.

- (4) Portugāle iepriekš nebija informējusi par valsts piešķirtiem pasākumiem BPN. Komisija par šādiem pasākumiem tika informēta ievērojami vēlāk un pēc vairākkārtējiem pieprasījumiem.

- (5) Ņemot vērā iepriekš teikto, 2008. gada 14. novembrī Komisija pieprasīja gan informāciju par īpašiem valsts atbalsta pasākumiem BPN, gan pārstrukturēšanas plānu. Komisija nosūtīja atgādinājumus 2009. gada 5. janvārī, 23. aprīlī un 29. aprīlī.

- (6) Portugāles iestādes atbildēja uz šiem informācijas pieprasījumiem 2009. gada 8. janvārī, 28. aprīlī un 23. jūnijā, tomēr nesniedza ne informāciju par īpašiem valsts atbalsta pasākumiem par labu BPN, ne pārstrukturēšanas plānu. Savā 2009. gada 23. jūnija vēstulē Portugāles iestādes norādīja, ka tās apsver iespēju nodalīt BPN aktīvus un pārdot banku.

- (7) Komisija atkārtoti pieprasīja informāciju 2009. gada 17. jūlijā, 4. septembrī, 14. septembrī un 30. novembrī, kā arī 2010. gada 5. februārī un 16. martā.

- (8) Portugāles iestādes atbildēja 2009. gada 14. augustā un norādīja, ka BPN plāno emitēt komerciālus vērtspapīrus kopumā par EUR 2 miljardiem, emisiju parakstīs *Caixa Geral de Depósitos (CGD)* un tai būs valsts garantija. Tās uzskatīja, ka garantija tieši izriet no likuma par nacionalizāciju, tāpēc tā nevar būt valsts atbalsts. Portugāles

⁽¹⁾ OV C 371, 20.12.2011., 14. lpp.

iestādes 2009. gada 12. oktobrī nosūtīja sīkāku informāciju par CGD un valsts intervencēm. Tās sniedza papildinformāciju 2009. gada 21. novembrī un 2010. gada 17. un 18. februārī un 31. martā.

(9) Pēc tikšanās ar Portugāles iestādēm 2010. gada 16. jūnijā Komisija 2010. gada 12. augustā atkārtoti pieprasīja Portugāles iestādēm cita starpā nekavējoties iesniegt BPN pārstrukturēšanas plānu. Plāns netika iesniegts, tādēļ Komisija 2010. gada 31. augustā nosūtīja oficiālu atgādinājumu saskaņā ar 5. panta 2. punktu Padomes 1999. gada 22. marta Regulā (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta (patlaban — Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. pants) piemērošanai ⁽¹⁾.

(10) Portugāles iestādes 2010. gada 14. septembrī nosūtīja dokumentu „Memorando: a nacionalização, a reestruturação e a reprivatização projectada do Banco Português de Negócios, SA” (turpmāk „2010. gada 14. septembra memorands”), kurā ieskicēts BPN pārstrukturēšanas plāns un galvenie privatizācijas procesa elementi.

(11) Kad Komisija konstatēja, ka 2010. gada 14. septembra memorandā joprojām nav daļas informācijas, tā 2010. gada 29. septembrī nosūtīja vēstuli Portugāles iestādēm, pieprasot sniegt papildinformāciju. Portugāles iestādes savā 2010. gada 15. novembra e-pasta vēstulē lūdza pagarināt atbildes sniegšanas termiņu, un Komisija piešķīra pagarinājumu savā 2010. gadā 18. novembra vēstulē. Portugāles iestādes sniedza papildu skaidrojumus savā 2010. gada 26. novembra vēstulē un 2011. gada 25. janvāra e-pasta vēstulē.

(12) Komisija 2011. gada 16. februārī pieprasīja paskaidrot vairākus punktus un sniegt sīkāku informāciju. Portugāles iestādes atbildēja 2011. gada 16. martā.

(13) Saistībā ar sanāksmēm, kuras notika pirms saprašanās memoranda (turpmāk „MoU”) ⁽²⁾ parakstīšanas 2011. gada 17. maijā starp Portugāli, no vienas puses, un Starptautisko Valūtas fondu, Eiropas Centrālo banku un Eiropas Komisiju, no otras, Komisija 2011. gada 27. aprīlī tikās ar BPN vadību. BPN pārdošana saskaņā ar MoU tika plānota līdz 2011. gada jūlija beigām. Tādēļ Komisija

2011. gada 20. maijā pieprasīja informāciju par bankas pārstrukturēšanu un plānoto pārdošanas procesu. Tā kā Portugāles iestādes nesniedza atbildi, 2011. gada 8. jūlijā tika nosūtīts atgādinājums un pieprasījums sniegt papildinformāciju, ņemot vērā paziņojumus presē par valsts papildu līdzekļiem, kas sniegti BPN, izmantojot valsts garantiju. Portugāles iestādes 2011. gada 5. augustā sniedza pārskatu par privatizācijas procesu.

(14) Komisija 2011. gada 10. augustā tikās ar Portugāles iestādēm. Sanāksmes laikā un pēc tam 2011. gada 28. augustā tās sniedza Komisijai papildinformāciju. Komisija saņēma sīkāku informāciju 2011. gada 14. septembrī un 14. oktobrī.

(15) 2011. gada 24. oktobrī pieņemot lēmumu (turpmāk „2011. gada 24. oktobra lēmums”), Komisija sāka Līguma 108. panta 2. punktā noteikto procedūru saistībā ar lietu SA.26909 par iespējamu atbalstu, kas piešķirts BPN un Banco BIC Português S.A. (BIC) ⁽³⁾.

(16) Komisijas 2011. gada 24. oktobra lēmums tika publicēts 2011. gada 20. decembrī. Noteiktajā termiņā, kas ir viens mēnesis, netika saņemtas trešo personu piezīmes.

(17) Portugāle 2011. gada 9. decembrī iesniedza Komisijai pamatlīgumu, kuru tajā pašā dienā bija parakstījusi BIC un Portugāles iestādes (turpmāk „pamatlīgums”).

(18) Portugāle 2012. gada 20. janvārī sniedza atbildi par 2011. gada 24. oktobra lēmumā ietvertajiem apsvērumiem. Tajā pašā dienā Portugāles iestādes sniedza papildinformāciju, tostarp jaunu BPN pārstrukturēšanas plānu (turpmāk „2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plāns”), un atbildes uz papildjautājumiem par pamatlīgumu, kurus Komisija bija uzdevusi 2011. gada 21. decembrī. Šī informācija tika papildināta 2012. gada 3. februārī, iesniedzot BIC sagatavoto plānu darbības un dzīvotspējas nodrošināšanai, kas turpmāk šī lēmuma nolūkā uzskatāms par 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plāna neatņemamu daļu. Sīkāka informācija tika sniegta 2012. gada 10., 17. un 23. februārī, atbildot uz jautājumiem, kurus Komisija uzdeva Portugāles iestādēm 2012. gada 8., 14. un 17. februārī. Portugāle 2012. gada 16. martā iesniedza Komisijai vairākas apņemšanās.

⁽¹⁾ OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

⁽²⁾ Portugāles 2011. gada 17. maija „Saprašanās memorands par īpašiem ekonomikas politikas nosacījumiem”, http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/mou/2011-05-18-mou-portugal_en.pdf.

⁽³⁾ Kā sīkāk paskaidrots 53. apsvērumā, BIC ir maza banka, kas Portugālē darbojas kopš 2008. gada.

- (19) Procedūras laikā tika veikta vairākkārtēja informācijas apmaiņa, tika rīkotas vairākas telefonkonferences un tikšanās, kurās piedalījās Portugāles valsts, BPN un Komisijas pārstāvji.

2. Saņēmēju un pasākumu apraksts

2.1. Saņēmējs un tā problēmas

- (20) BPN ir finanšu iestāde, kas atrodas Portugālē un sniedz plašu banku pakalpojumu klāstu. Tā tika nacionalizēta 2008. gada 11. novembrī, laikā, kad tai bija 213 filiāles (četras no tām bija Francijā), apmēram 2 200 darbinieku un kopējie aktīvi EUR 6,6 miljardu apmērā, kas veidoja apmēram 2 % no Portugāles maza apjoma banku pakalpojumu nozares kopējiem aktīviem.

- (21) Saskaņā ar Portugāles iestāžu sniegto informāciju ⁽¹⁾ BPN likviditātes problēmas sākušās jau 2008. gada vasarā, kad 2008. gada 18. jūlijā kredītreitingu aģentūra Moody's pazemināja BPN vērtējumu no Baa1 uz Baa3 ⁽²⁾. Kaut gan augusta beigās BPN likviditāte bija pozitīva (EUR 316 miljoni), līdz 2008. gada 22. oktobrim bankas likviditāte bija ievērojami pasliktinājusies un bija negatīva (EUR 831 miljons), un tās noguldījumu kontā Portugāles centrālajā bankā (turpmāk „BdP”) nebija pat vidējās summas, kāda būtu kontā jāuztur, lai nodrošinātu atbilstību juridiskajiem ierobežojumiem. Šajā posmā 2008. gada oktobrī tika sāktas vairākas iniciatīvas, kuru mērķis bija ļaut bankai pārvarēt likviditātes problēmas un nepieļaut maksājumu saistību nepildīšanu; jo īpaši runa ir par īpaša likviditātes atbalsta nodrošināšanu aizdevumu veidā un citām BdP un valstij piederošās CGD veiktām darbībām ⁽³⁾.

- (22) Ņemot vērā BPN uzkrāto zaudējumu apmēru, Portugāles iestādes uzskatīja, ka nav iespējams nodrošināt vēl lielāku likviditātes atbalstu, ievērojot „augsto risku, kādam būtu pakļautas [BdP un CGD]” ⁽⁴⁾. BPN akcionāri piedāvāja plānu, bet valdība, pamatojoties uz BdP 2008. gada 30. oktobrī sagatavoto atzinumu, uzskatīja, ka plānu nav iespējams īstenot. Tā kā BPN vairs nenodrošināja atbilstību maksātspējas prasībām, jo samazinātas vērtības aktīvi bija sasnieguši augstu līmeni ⁽⁵⁾, valdība ierosināja Parlamentam nacionalizēt BPN par nulles cenu ⁽⁶⁾. Priekšlikums tika apstiprināts 2008. gada 11. novembra likumā Nr. 62-A/2008 (turpmāk „likums par nacionalizāciju”).

- (23) Saskaņā ar Portugāles iestāžu sniegto informāciju samazinātas vērtības aktīvus radīja neatbilstība un nelikumīga prakse, ko konstatēja gan BdP, gan ārējā revīzija 2008. gada jūnijā un kas vēlāk BdP 2009. gada pārskatā tika raksturota kā „krāpnieciska darbība, ko pastāvīgi un apzināti veica grupas augstākā vadība” ⁽⁷⁾. Šīs prakses dēļ tika sākti izmeklēšana un vairākas administratīvas lietas par pārkāpumiem (*processos de contra-ordenação*) un tika iesniegta sūdzība Portugāles ģenerālprokuratūrā.

- (24) Saskaņā ar likumu par nacionalizāciju CGD tika norīkota pārvaldīt BPN, iecelt BPN vadības struktūru locekļus un noteikt BPN vadības mērķus 60 dienu laikā pēc nacionalizācijas. Turklāt saskaņā ar likumu par nacionalizāciju visu veidu kredīti vai likviditātes atbalsta pasākumi, kurus CGD veic „par labu BPN saistībā ar nacionalizāciju vai aizstājot valsti [...]”, saņem valsts garantiju” ⁽⁸⁾.

2.2. Finanšu atbalsta pasākumi pirms nacionalizācijas

- (25) Pirms bankas nacionalizācijas, kas tika veikta 2008. gada novembrī, BPN jau bija saņēmusi vairākus finanšu atbalsta pasākumus, kurus Portugāles iestādes raksturoja kā „īpašus likviditātes atbalsta pasākumus” ⁽⁹⁾. Portugāles iestādes 2010. gada 17. februārī informēja Komisiju, ka laikā līdz 2008. gada 30. oktobrim BPN bija saņēmusi īpašus likviditātes atbalsta pasākumus gan no CGD, gan BdP kopsummā par EUR 501,6 miljoniem, ko veidoja četri CGD aizdevumi BPN EUR 315 miljonu apmērā ⁽¹⁰⁾ un ārkārtas likviditātes palīdzība (turpmāk „ELA”) EUR 186,6 miljonu apmērā, kuru 2008. gada oktobrī sniedza BdP ⁽¹¹⁾.

- (26) Kaut gan BdP saņēma atlīdzību pēc nacionalizācijas, četri aizdevumi, kurus piešķīra CGD, tika atmaksāti tikai 2009. gada 9. martā, kad BPN emitēja pirmos komerciālos vērtspapīrus.

⁽¹⁾ „Piezīmes par *Banco Português de Negócios*”, 2010. gada 17. februāris.

⁽²⁾ Skatīt, piemēram, Portugāles Bankas 2008. gada finanšu stabilitātes pārskatu, 96. lpp.

⁽³⁾ CGD ir Portugāles valstij pilnībā piederoša banka.

⁽⁴⁾ „Piezīmes par *Banco Português de Negócios*”, 2010. gada 17. februāris, 4. lpp.

⁽⁵⁾ Pēc nacionalizācijas aplēses liecināja, ka šādi samazinātas vērtības aktīvi veidoja „vairāk nekā 20 % no BPN kopējiem aktīviem tajā laikā”, skatīt 2010. gada 14. septembra memorandu, 17. lpp.

⁽⁶⁾ Saskaņā ar *Deutsche Bank* un *Deloitte* novērtējumu nacionalizācijas dienā BPN bija negatīva aktīvu un finanšu vērtība.

⁽⁷⁾ Portugāles Bankas 2008. gada finanšu stabilitātes pārskata citāts 2010. gada 14. septembra memoranda 16. lpp.

⁽⁸⁾ Likuma par nacionalizāciju 2. panta 9. punkts.

⁽⁹⁾ Skatīt Portugāles iestāžu nosūtīto dokumentu „*Nota: Banco Português de Negócios, S.A.*”, 2010. gada 17. februāris, 3. lpp.

⁽¹⁰⁾ CGD un BPN 2008. gada oktobrī parakstīja trīs līgumus par īstermiņa aizdevumiem: i) pirmais līgums par EUR 200 miljoniem tika parakstīts 2008. gada 9. oktobrī, ieķīlājot noteiktus aktīvus un apņemoties piešķirt tiesības ieķīlāt BPN kontrolētas ēkas, ii) otrais līgums par papildu EUR 15 miljoniem tika parakstīts 2008. gada 28. oktobrī, un iii) trešais līgums par jaunu aizdevumu EUR 20 miljonu apmērā tika parakstīts 2008. gada 29. oktobrī. Ceturto īstermiņa aizdevumu CGD piešķīra, nodrošinot BPN likviditāti EUR 80 miljonu apmērā, un līgums tika parakstīts 2008. gada 3. novembrī. Visiem četriem aizdevumiem tika piemērota *Euribor* 1 mēneša likme, kam pieskaitīta starpība, kas ir 1 %, un otrajam, trešajam un ceturtajam aizdevumam tika piešķirtas tādas pašas nodrošinājuma tiesības kā pirmajam aizdevumam EUR 200 miljonu apmērā.

⁽¹¹⁾ Saskaņā ar 2010. gada 17. februāra dokumentu „*Nota on BPN*” vienošanās par ELA instrumentu tika noslēgta 2008. gada 17. oktobrī, un instrumenta apjoms tika palielināts 2008. gada 27. oktobrī.

2.3. Finanšu atbalsta pasākumi pēc nacionalizācijas

- (27) BPN 2009. gada martā emitēja komerciālos vērtspapīrus EUR 2 miljardu apmērā, kurus garantēti parakstīja CGD un kuriem bija valsts garantija. Komisija tika informēta par šīm valsts garantijām tikai 2009. gada 14. augustā.
- (28) Portugāles iestādes 2010. gada 17. februāra vēstulē arī minēja, ka 2009. gada 27. oktobrī CGD tika pilnvarota parakstīt komerciālos vērtspapīrus ar valsts garantiju vēl par EUR 1 miljardu. Tādējādi Komisija 2010. gada 14. jūnija e-pasta vēstulē tika informēta, ka valsts garantiju kopsumma BPN emitētajiem un CGD parakstītajiem komerciālajiem vērtspapīriem ir palielinājusies un sasniedz EUR 4 miljardus, jo 2010. gada aprīlī tika organizēta trešā BPN komerciālo vērtspapīru emisija un CGD tos parakstīja EUR 1 miljarda apmērā.
- (29) Saistībā ar šo jānorāda, ka laikā no 2008. gada novembra, kad BPN tika nacionalizēta, līdz 2011. gada jūnijam BPN pastāvīgi izmantoja naudas tirgus kreditinstrumentus, ko tai nodrošināja CGD. Summas, kuras BPN bija parādā CGD saskaņā ar līgumiem par šiem īstermiņa instrumentiem, 2009. gada 28. februārī bija apmēram EUR 2,2 miljardi. Saskaņā ar Portugāles iestāžu sniegtajiem datiem šīs summas tika samazinātas, kad tika emitēti komerciālie vērtspapīri, kā norādīts 27. un 28. apsvērumā ⁽¹⁾.
- (30) Līdz 2011. gada jūnijam BPN pozīcija CGD iesniegtajos naudas tirgus instrumentos bija apmēram EUR 1 miljards. Kaut gan finansēšana tika veikta ik dienu, saskaņā ar Portugāles iestāžu sniegto informāciju tā bija strukturāla rakstura finansēšana ar vēlākiem atmaksas datumiem ⁽²⁾, un to arī aizstāja ceturta un pēdējā komerciālo vērtspapīru emisija 2011. gada jūnijā, ko veidoja divas emisijas, katra EUR 500 miljonu apmērā.
- (31) Kā liecina skaitļi, kurus Portugāles iestādes iesniedza 2012. gada 3. februārī, nesamaksātā summa, kādu BPN bija parādā CGD (neskaitot komerciālo vērtspapīru emisiju), 2011. gada 31. decembrī bija EUR 433,7 miljoni un 2012. gada 31. janvārī EUR 232 miljoni.

1. tabula

Pārskats par likviditāti, ko BPN saņēma no CGD, 2011. gada 31. decembris

	Ar nepārprotamu valsts garantiju	CGD aizdevumi (bez nepārprotamas valsts garantijas)	Kopā
BPN	1 400 000 000,00	433 732 654,56	1 833 732 654,56
Īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības ⁽¹⁾	3 100 000 000,00	795 111 660,00	3 895 111 660,00
Kopā	4 500 000 000,00	1 228 844 314,56	5 728 844 314,56

Avots: Portugāles iestāžu sniegtā informācija

⁽¹⁾ Īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības tika nodalītas no BPN 2010. gada 31. decembrī grāmatvedības apsvērumu dēļ, un valsts tās oficiāli tieši pārņēma 2012. gada 15. februārī.

- (32) Jāatzīmē, ka saskaņā ar likuma par nacionalizāciju 2. panta 9. punktu Portugāles valsts garantē visas kredītlīnijas vai likviditātes līnijas, ko CGD piedāvājusi BPN saistībā ar nacionalizāciju.
- (33) Tādēļ ir skaidrs, ka par visām 1. tabulā minētajām summām ir saņemta valsts garantija saskaņā ar likuma par nacionalizāciju 2. panta 9. punktu un dažādiem rīkojumiem, kurus izdevis valsts sekretārs valsts kases un finanšu jautājumos. Atlīdzība par valsts garantijām tika noteikta 0,2 % gadā.

2.4. BPN pārstrukturēšana

2010. gada pārstrukturēšanas plāns

- (34) Portugāles iestādes 2010. gada 16. septembrī nosūtīja Komisijai sākotnējo pārstrukturēšanas plānu, kas bija datēts ar 2010. gada 13. septembri (turpmāk „2010. gada pārstrukturēšanas plāns”).
- (35) Šajā plānā Portugāles iestādes norādīja savu nodomu sadalīt BPN t. s. „labajā” un „sliktajā” bankā un mēģināt pārdot „labo” banku.

Atkārtoti privatizējamās bankas apmērs: īpašam nolūkam dibinātu sabiedrību izveide

- (36) Valsts vēlējās izmantot atklātu izsoles procedūru, lai pārdotu t. s. „labo” banku BPN S.A., kas veiktu tikai maza apjoma darījumus. Šo procesu vajadzēja veikt, pamatojoties uz aicinājumu izteikt ieinteresētību, kura specifikācijas (*Caderno de Encargos*) Portugāles iestādes apstiprināja 2010. gada 16. augustā ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Skatīt 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānu, 32. lpp.

⁽²⁾ Skatīt 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānu, 28. lpp.

⁽³⁾ *Resolução do Conselho de Ministros* No. 57-B/2010 par atkārtotu BPN privatizāciju. Dekrētlukums, saskaņā ar kuru tika noteikts BPN privatizācijas tiesiskais regulējums, tika apstiprināts 2009. gada novembrī.

- (37) Saskaņā ar 2010. gada pārstrukturēšanas plānu vairāki BPN aktīvi un pasīvi paliktu ārpus atkārtotas privatizācijas darbības jomas un tiktu nodoti trim jaunām īpašām nolūkam dibinātām sabiedrībām (turpmāk „SPV”) *Parvalorem*, *Parups* un *Parparticipadas*. Šīs SPV sākotnēji paliktu BPN sastāvā, un pēc bankas pārdošanas tās tiktu nodotas valstij. Aizdevumi un kredīti tiktu nodoti sabiedrībai *Parvalorem*, nekustamais īpašums un ieguldījumu fondi — sabiedrībai *Parups*, un filiāles sabiedrībai *Parparticipadas*. Portugāles iestādes novērtēja, ka kopējie aktīvi, kas tiktu nodoti šīm SPV, būtu EUR 3 885 miljoni, no kuriem EUR 2 507 miljoni tiktu nodoti *Parvalorem*, EUR 1 228 miljoni *Parups* un EUR 150 miljoni *Parparticipadas*.
- (38) Aizdevumi tika nodoti nominālvērtībā, ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības, vērtspapīri un nekustamais īpašums tika nodoti to pirkšanas cenā, un BPN piederošie uzņēmumi tika nodoti bilances vērtībā. Saskaņā ar Portugāles iestāžu aplēsēm kopējie samazinātas vērtības aktīvi 2010. gada decembrī bija EUR 1 798 miljoni, un no šīs summas: i) aizdevumi bija EUR 1 474 miljoni, ii) nekustamais īpašums bija EUR 16 miljoni, iii) ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības bija EUR 247 miljoni, un iv) vērtspapīri bija EUR 61 miljons. Saskaņā ar Portugāles iestāžu 2012. gada 20. janvārī sniegto informāciju šie aktīvi tika nodoti SPV 2010. gada 23. un 30. decembrī⁽¹⁾. Tomēr SPV bija BPN sastāvā līdz 2012. gada 15. februārim, kad tās tika nodalītas no BPN un nodotas citam valsts kontrolētam uzņēmumam.
- (39) Saskaņā ar Portugāles iestāžu sniegto informāciju aktīvi tika nodoti SPV, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un ņemot vērā samazinātas vērtības aktīvu apjomu, kā arī faktu, ka pēc nacionalizācijas dažas darbības nebija BPN pamatdarbības (patēriņa kredītu izsniegšana, ieguldījumu bankas pakalpojumi, aktīvu pārvaldība, ieguldījumu fondu pārvaldība, apdrošināšana un starptautiskā darbība). BPN vajadzēja sevi atkārtoti pozicionēt kā banku, kas veic tikai maza apjoma darījumus un kam ir samazināta pozīcija saistībā ar liela apjoma finansējuma radīto nenoteiktību.
- (40) SPV finansēja aktīvu iegādi, izmantojot divas finansējuma līnijas EUR 3 895 miljonu apmērā, ko veidoja CGD iegādātas obligācijas ar valsts garantiju EUR 3 100 miljonu apmērā un CGD izsniegtie aizdevumi ar iekšlātiem aktīviem, kuru apkopotā vērtība bija EUR 795 miljoni. Ieņēmumi, kurus BPN ieguva, pārdodot aktīvus SPV, ļāva bankai atmaksāt EUR 3 900 miljonus no finansējuma, ko tā bija saņēmusi no CGD: EUR 3 600 miljardus no sākotnēji saņemtajiem EUR 4 miljardiem par komerciālajiem vērtspapīriem (kas nozīmē, ka BPN nesamaksātā summa būtu EUR 400 miljoni no valsts garantētajiem komerciālajiem vērtspapīriem) un EUR 300 miljonus no īstermiņa naudas tirgus aizdevumiem.
- (41) Pēc aktīvu nodošanas BPN bilance samazinājās par apmēram 30 %.
- (42) Saskaņā ar Portugāles iestāžu iesniegto informāciju, lai BPN varētu nodrošināt atbilstību juridiskajām un reglamentējošajām prasībām (t. i., lai panāktu, ka 2011. gadā nepieciešamais pirmā līmeņa pamatkapitāls būtu 9 %⁽²⁾), un ņemot vērā, ka BPN pašu kapitāls pēc aktīvu nodošanas SPV joprojām būtu negatīvs, valstij vajadzētu rekapitalizēt BPN par apmēram EUR 417 miljoniem⁽³⁾.

Pirmie divi aicinājumi veikt atkārtotu privatizāciju

- (43) BPN noteiktā bāzes cena (kurā nav ietverti aktīvi, kas nododami SPV) Portugāles organizētajā izsolē tika fiksēta EUR 171,1 miliona apmērā, pamatojoties uz vērtējumiem, kurus sagatavoja trešās personas — konsultanti *Deloitte* (EUR [...]*) miljoni) un *Deutsche Bank* (EUR [...] miljoni). Tajā pašā laikā BPN jaunā vadība CGD personā bija sākusi bankas pārstrukturēšanas procesu. Darbības izmaksas laikā no 2008. gada decembra līdz 2010. gada decembrim tika samazinātas par [1–10] %, un BPN darbība tika samazināta, lai panāktu, ka banka koncentrējas vienīgi uz maza apjoma komercbankas pakalpojumiem. Darbības samazināšanu daļēji izraisīja noguldījumu samazināšanās pēc nacionalizācijas un arī aktīvu nodošana trim SPV. Šie pasākumi ļāva samazināt zaudējumus 2010. gadā līdz EUR [50–150] miljoniem salīdzinājumā ar EUR [150–250] miljoniem 2009. gadā. Kopš 2009. gada sākuma, mēģinot uzlabot bankas tēlu un produktu klāstu, jaunā vadība sāka piedāvāt [...] jaunus produktus un kampaņas. Jaunā vadība arī veica pasākumus bankas riska pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanai.
- (44) Līdz 2010. gada 30. septembrim un 30. novembrim neviena ieinteresētā persona neatsaucās pirmajiem diviem aicinājumiem par bankas privatizāciju.
- (45) Pēc neveiksmīgā izsoles procesa Portugāle 2011. gada janvārī puda savu nodomu pārstrukturēt BPN, un, lai tā nebūtu tik atkarīga no CGD, tika nolemts iecelt jaunu direktoru valdi, kas nebūtu atkarīga no CGD. Portugāle arī mēģināja paātrināt BPN darbības atjaunošanu, no jauna veidojot bankas zīmolu un korporatīvo identitāti, pastiprinot atveseļošanas plānu, tajā ietverot izmaksu samazināšanu, un veicinot bankas tirdzniecības dinamiku. Tomēr, neraugoties uz vairākiem pieprasījumiem, pārstrukturēšanas plāns netika iesniegts Komisijai.
- (46) Valdība 2011. gada 17. maija MoU izteica apņemšanos sākt jaunu privatizācijas procesu.

⁽²⁾ Skatīt „Aviso de Banco de Portugal nº 3/2011”, saskaņā ar kuru kredītiestādēm līdz 2011. gada 31. decembrim jāpanāk, ka konsolidētais pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs ir 9 %.

⁽³⁾ Skatīt Portugāles iestāžu 2012. gada 17. februāra atbildi uz 7. jautājumu.

^(*) Konfidenciāla informācija.

⁽¹⁾ Skatīt 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānu, 35. lpp.

(47) Portugāles iestādes MoU ietvaros apņēmas „sākt Banco Português de Negócios (BPN) paātrinātu pārdošanas procesu, nenosakot minimālo cenu. Saistībā ar šo EK apstiprināšanai tika iesniegts jauns plāns saskaņā ar konkurences noteikumiem. Mērķis ir atrast pircēju vēlākais līdz 2011. gada jūlija beigām. Lai veicinātu pārdošanu, trīs esošās īpašām nolūkam dibinātās sabiedrības, kuras tur ienākumus nenesošus aktīvus un aktīvus, kas nav pamatlīdzekļi, tika nodalītas no BPN, un šīm sabiedrībām varētu tikt nodota vēl daļa aktīvu, kad sāksies sarunas ar iespējamiem pircējiem. BPN arī sāks vēl vienu programmu, kuras ietvaros tiks veikti apjomīgi izmaksu samazināšanas pasākumi, lai padarītu banku pievilcīgāku ieguldītājiem. Tad, kad tiks rasts risinājums, valsts pārņems CGD valsts garantētās prasības pret BPN un visas attiecīgās īpašām nolūkam dibinātās sabiedrības saskaņā ar attiecīgajā laikā noteiktu grafiku”⁽¹⁾.

Bankas pārdošana BIC

(48) Trešais mēģinājums privatizēt banku sākās 2011. gada maijā bez minimālās cenas, lai atrastu BPN pircēju līdz 2011. gada 31. jūlijam atbilstīgi MoU.

(49) Tika organizēta izsoles procedūra, kuras laikā tika apzināti iespējamie ieinteresētie pircēji. Tika sagatavots pārskats par ieguldījumu iespējām (turpmāk „IOO”). Saskaņā ar IOO ieinteresētajām personām jāpiesakās uz BPN akcijām ne vairāk kā 100 % apmērā, bet tās var pieprasīt, lai no BPN bilances tiktu izņemti vēl citi aktīvi un pasīvi. Tāpat tie var pieprasīt paaugstināt rekapitalizācijas scenārijā norādītās summas. BPN un iespējamie izsoles dalībnieki parakstīja memorandu, saskaņā ar kuru tika precizēti procesa noteikumi un izsoles dalībniekiem tika dota atļauja piekļūt datu vietai, kas tika izveidota 2011. gada 15. jūnijā uz piecām nedēļām.

(50) Līdz 2011. gada 20. jūlijam tika iesniegti četri saistoši piedāvājumi. Tos analizēja CGD un BPN direktoru valdes, un līdz 2011. gada 25. jūlijam tās sagatavoja savu atzinumu akcionāram, kas bija Portugāles valsts.

(51) Trīs no četriem izsoles dalībniekiem, kuri iesniedza saistošus piedāvājumus, tika noraidīti. Saskaņā ar Portugāles iestāžu sniegto informāciju divi izsoles dalībnieki (Montepio un Aníbal Ribeiro) neatbilda ar BPN parakstītā memoranda prasībām⁽²⁾. Montepio nepieteicās BPN akciju iegādei — tas pieteicās tikai uz noteiktiem aktīviem un pasīviem, savukārt Aníbal Ribeiro nesniedza pietiekamu apliecinājumu par savām pārvaldības un finanšu spējām, lai vadītu banku. Trešo pieteikumu iesniedza NEI⁽³⁾, un tas atbilda memoranda prasībām, bet nebija pietiekama apliecinājuma par tā spēju vadīt banku un finanšu spēju uzņemties BPN kapitāla vajadzības turpmāk.

⁽¹⁾ MoU 2.10. un 2.11. punkts.

⁽²⁾ BPN un personas, kuras bija ieinteresētas piekļūt datu vietai, parakstīja memorandu, kurā tika precizēti procesa noteikumi.

⁽³⁾ Núcleo Estratégico de Investidores (NEI) ir ieguldītāju grupa.

(52) Tā kā bija tikai viens derīgs piedāvājums, kas atbilda izsoles procedūrai, un to bija iesniegusi BIC 2011. gada 20. jūlijā (turpmāk „BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājums”), valdība 2011. gada 31. jūlijā nolēma turpināt sarunas vienīgi ar BIC.

(53) BIC 2007. gada 9. oktobrī saņēma BdP licenci komercbankas darbības veikšanai, faktiski tā sāka darboties Portugālē 2008. gada maijā un aktīvi darbojās banku pakalpojumu jomā uzņēmumiem un privātpersonām. BIC galvenie akcionāri ir ieguldītāju grupa no Angolas, un tai ir arī Portugāles akcionāri, piemēram, Amorim Projectos SGPS, SA, kas tur 25 % akciju. BIC apgrozījums 2010. gada decembrī bija EUR 389 miljoni, kopējie aktīvi EUR 1 miljards, un 2011. gada 31. martā tās kapitāls bija EUR 32 miljoni un tai bija septiņas filiāles. Portugāles sniegtā informācija liecina, ka BIC tirgus daļa tirgus segmentos, kuros tā aktīvi darbojās, bija mazāka par 1 %⁽⁴⁾.

Pārdošanas nosacījumi

(54) Saskaņā ar Portugāles iestāžu sniegto informāciju BIC 2011. gada 20. jūlijā iesniedza piedāvājumu⁽⁵⁾, un tam sekojošo sarunu rezultātā 2011. gada 9. decembrī tika parakstīts pamatlīgums par BPN pārdošanu BIC⁽⁶⁾.

(55) BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā precizēti tikai vispārīgi noteikumi, tostarp:

i) valsts veikta rekapitalizācija, lai BPN pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs būtu [9–18] % robežās un papildus nodrošināti EUR [100–300] miljoni;

ii) daļa no kredītiem, kurus norādīs BIC, tiks izņemti no bilances, lai panāktu, ka aizdevumu attiecība pret noguldījumiem būtu [110–150] %;

iii) no BPN tiek nodoti visi ienākumus nenesošie aizdevumi, kuri pārsniedz sliekšni, kas būs apmēram EUR [...] miljoni (aplēse par līmeni, kādā BPN veido uzkrājumus aizdevumiem);

⁽⁴⁾ Skatīt Portugāles iestāžu 2012. gada 20. janvāra dokumentu ar nosaukumu „Plano Revisto”, 125. lpp.

⁽⁵⁾ Minuta de contrato de compra e venda das acções no âmbito da reprivatização do Banco Português de Negócios, S.A.

⁽⁶⁾ Saskaņā ar pamatlīguma 2. panta 5. punkta c) apakšpunktu līgums tiek laužts, ja pārdošana netiek pabeigta līdz 2012. gada 31. martam (BIC tiek dota iespēja pagarināt šo termiņu).

- iv) *BIC* ir tiesības izņemt no *BPN* bilances vēl citus aktīvus un pasīvus (piemēram, aizdevumus kredītiestādēm, finanšu aktīvus, nekustamā īpašuma aktīvus, dažus uzkrājumus, citus aktīvus un citus pasīvus), uz kuriem neattiecas bankas parastā darbības joma;
- v) no *BPN* tiek nodoti *BIC* norādīti noguldījumi, kuri nav piedāvāti saskaņā ar tirgus nosacījumiem;
- vi) *CGD* piešķir *BIC* naudas līniju [150–650] miljonu apmērā uz laiku, kas ir [...] gadi, un aizdevuma likme ir [...] mēnešu *Euribor*. Šī summa tiek palielināta, ja noguldījumi samazināsies un būs mazāki par EUR [...] miljardiem;
- vii) tiek paturēti 500–600 *BPN* darbinieku (no apmēram 1 600 darbiniekiem) un 160–170 filiāļu, kuras atrodas bankai piederošās telpās vai telpās, kuru īres līgumu termiņš nepārsniedz 12 mēnešus;
- viii) valstij tiek nodotas izmaksas saistībā ar tiesas procesu;
- ix) *BIC* maksā iegādes cenu, kas ir EUR 30 miljoni.
- (56) Pēc aptuveni piecus mēnešus ilgušo sarunu pabeigšanas pamatlīguma noteikumi ir šādi:
- i) valsts veic rekapitalizāciju, lai panāktu minimālo kapitāla līmeni un *BIC* prasīto papildu līmeni; *BIC* pieprasītais galīgais kapitāla līmenis ir EUR [200–400] miljoni pēc tās ierosinātajām bilances korekcijām ⁽¹⁾;
- ii) no *BPN* bilances tiek izņemta daļa aizdevumu papildus tai aizdevumu daļai, kas jau tika nodota SPV 2010. gada 30. decembrī ⁽²⁾. Izņemot no bilances papildu aizdevumus, aizdevumu attiecība pret noguldījumiem (turpmāk „*LTD* attiecība”) būtu [110–150] %. Šāda attiecība, kas ir [110–150] %, noteikta *BIC* 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā;
- iii) *BIC* ir tiesības izņemt no bilances papildu aktīvus un pasīvus (piemēram, aizdevumus kredītiestādēm, finanšu aktīvus, nekustamā īpašuma aktīvus, dažus uzkrājumus, citus aktīvus un citus pasīvus);
- iv) *BIC* ir tiesības [...] mēnešu laikā atpārdot aizdevumus, kuri nenēs ienākumus vismaz [...] dienas (nepārsniedzot maksimālo apjomu, kas ir [...] no *BIC* atlasītā kopējā aizdevumu portfeļa nominālvērtības pēc esošo noguldījumu kompensēšanas) un kuru apjoms pārsniedz izveidotos uzkrājumus (EUR [...] miljonus ⁽³⁾) ⁽⁴⁾;
- v) *BIC* ir tiesības nodot noguldījumus, kuru noteiktā cena par vismaz [...] bāzes punktiem (turpmāk „b/p”) pārsniedz attiecīgo atsauces likmi ⁽⁵⁾, vai saņemt no valsts starpību kā atlīdzību ⁽⁶⁾;
- vi) *BIC* ir tiesības pieprasīt, lai pirms *BPN* slēgšanas tiktu nodoti citi *BPN* aktīvi un pasīvi, piemēram, aizdevumi kredītiestādēm, fiziski un finanšu aktīvi u. c.;
- vii) *CGD* piešķir naudas līniju *BIC* līdz [> 2013. gadam] EUR [150–350] miljonu apmērā ar aizdevuma likmi [...] mēnešu *Euribor* ⁽⁷⁾, kam pieskaitīta starpība [...] b/p. Šāda naudas līnija būs pieejama, ja noguldījumu līmenis *BPN* samazināsies un būs mazāks par EUR [...] miljardiem;
- viii) *CGD* uztur kredītlīniju EUR [150–500] miljonu apmērā līdz [> 2013. gadam] saistībā ar pastāvīgu komerciālu vērtspapīru programmu, kam ir valsts garantija un kas ilgst trīs gadus, bet *CGD* apņemas nepieprasīt aizdevumu pirms [...];

⁽³⁾ Portugāles iestādes norāda, ka 2011. gada septembrī ienākumus nenesejošo aizdevumu apjoms ir EUR [...] miljoni; skatīt Portugāles iestāžu 2012. gada 20. janvāra dokumentu ar nosaukumu „*Plano Revisto*”, 126. lpp.

⁽⁴⁾ Portugāles iestādes apgalvo, ka esošajiem uzkrājumiem jānodrošina, ka *BIC* praktiski neizmanto šo iespēju, jo ienākumus nenesejošo aizdevumu apjomam vajadzētu palielināties pirmajā gadā pēc bankas pārdošanas par apmēram [...] %, lai *BIC* varētu izmantot šo iespēju.

⁽⁵⁾ Atsauces likme var būt atšķirīga atkarībā no noguldījuma ilguma un valūtas (*EURIBOR/LIBOR*).

⁽⁶⁾ Šāda iespēja tika iekļauta pamatlīgumā, lai neuzspiestu *BIC* lēmumus, kuri nav pietiekami piesardzīgi un kurus pieņēmusi *BPN* iepriekšējā vadība.

⁽⁷⁾ Saskaņā ar Portugāles iestāžu 2011. gada 2. septembrī sniegtajām atbildēm un Portugāles iestāžu nosūtīto 2012. gada 20. janvāra dokumentu ar nosaukumu „*Plano Revisto*”, 126. lpp., *BIC* šo naudas līniju var izmantot uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus, naudu izņemot četru gadu laikā.

⁽¹⁾ Portugāles iestādes veica aplēses, ka *BIC* noteiktā līmeņa sasniegšanai nepieciešams iepludināt kapitālu šādā apmērā: aptuveni EUR [...] miljonus 2011. gada septembrī, EUR [...] miljonus 2011. gada novembrī un EUR 600 miljonus 2012. gada janvārī.

⁽²⁾ Kopš 2012. gada 15. februāra *BPN* vairs nekontrolē SPV un tās ir nodotas valstij.

ix) tiek paturēta apmēram puse BPN darbinieku (vismaz 750 no aptuveni 1 600 darbiniekiem). Valsts sedz kopējās izmaksas saistībā ar to filiāļu slēgšanu, kuras BIC nepārņem, un maksā kompensāciju atlaistajiem darbiniekiem vai darbiniekiem, kuriem mainīsies darbavietas atrašanās vieta;

x) valstij tiek nodotas izmaksas saistībā ar tiesas procesu;

xi) BIC maksā iegādes cenu, kas ir EUR 40 miljoni;

xii) tiek iekļauta klauzula par cenu, kas nozīmē, ka ar valsti tiks dalīti 20 % no tīrās peļņas (pēc nodokļu samaksāšanas) par BPN gūtajiem ieņēmumiem turpmāko piecu gadu laikā, ja kopējie ieņēmumi pārsniedz EUR 60 miljonus;

xiii) BIC apņemas piecus gadus nemaksāt dividendes vai citus līdzvērtīgus labumus akcionāriem saistībā ar BPN.

(57) Saskaņā ar 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānu apvienotais uzņēmums, kas izveidosies, kad BPN tiks pārdota BIC (turpmāk „apvienotais uzņēmums”), būs rentabls pēc [...] gadiem saskaņā gan ar bāzes scenāriju, gan mazāk labvēlīgu scenāriju. Aplēses liecina, ka apvienotā uzņēmuma pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs samazināsies, no [10–15] % no apvienotā uzņēmuma riska svērtajiem aktīviem pēc pirmā gada līdz [...] % pēc piektā gada. Plānotais kritums skaidrojams ar negatīvajiem rezultātiem pirmajos gados saistībā ar BIC veikto pārstrukturēšanu un bankas darbības palielināšanu, mainot tās lielumu dzīvotspējas atgūšanai un piešķirot vairāk kredītu ekonomikā. Pārstrukturēšana nozīmēs veikt ieguldījumus bankas aģentūrās un tēlā, kā arī procesu, procedūru un organizācijas integrēšanā un IT sistēmās. Kapitāla atdeve (turpmāk „ROE”) varētu palielināties no – [1–5] % pirmajā gadā līdz + [1–5] % piektajā gadā, bet aktīvu atdeve (turpmāk „ROA”) varētu palielināties no – [0–2] % pirmajā gadā līdz + [0–2] % piektajā gadā.

(58) Saskaņā ar mazāk labvēlīgu scenāriju, kam raksturīgs augstāks ienākumus nenesošu aizdevumu līmenis un lielākas finansējuma izmaksas, pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs varētu samazināties un no [10–15] % pirmā gada beigās sasniegt [8–12] % piektajā gadā.

(59) Visbeidzot Portugāles iestādes 2012. gada 15. februārī iepludināja BPN kapitālu EUR 600 miljonu apmērā ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Portugāles iestāžu e-pasta vēstule, kas tika saņemta 2012. gada 17. februārī, atbildot uz Komisijas 2012. gada 8. februārī pieprasīto informāciju, 17. jautājums. Saskaņā ar šo atbildi kapitāla iepludināšanas rezultātā tika atmaksāti naudas tirgus aizdevumi CGD EUR 210 miljonu apmērā.

3. Pamatojums oficiālas izmeklēšanas procedūras sākšanai

(60) Savā 2011. gada 24. oktobra lēmumā Komisija pauda bažas par to, vai:

— BPN kā ar pircēju apvienots uzņēmums būs dzīvotspējīga;

— BPN piešķirtais atbalsts ir ierobežots līdz minimumam un tās pārdošana BIC bija vislētākā iespēja salīdzinājumā ar likvidācijas scenāriju;

— pasākumi konkurences kropļojumu ierobežošanai bijuši pietiekami;

— pārdošanas process nenozīmēja atbalstu pircējam.

4. Leinteresēto personu piezīmes

(61) Komisija nesaņēma trešo personu piezīmes.

5. Portugāles valsts nostāja

5.1. Portugāles valsts nostāja par 2011. gada 24. oktobra lēmumu (lēmumu sākt procedūru).

(62) Portugāles iestādes apgalvo, ka 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plāns atbilst Pārstrukturēšanas paziņojumam. Portugāles iestādes ar savu 2012. gada 20. janvāra vēstuli iesniedz gan plānu, gan vairākus apsvērumus par 2011. gada 24. oktobra lēmumu.

(63) Portugāles iestādes uzskata, ka triju veidu pasākumi par labu BPN nav valsts atbalsts.

(64) Pirmkārt, Portugāle apgalvo, ka pasākumi, kas BPN tika piešķirti pirms nacionalizācijas, nav atbalsts; šādi pasākumi ir ELA un četri aizdevumi, kurus CGD piešķīra 2008. gada oktobrī. Portugāle norāda, ka BdP piešķīra ELA neatkarīgi, piemērojot soda procentu likmi, un BPN sniedza nodrošinājumu. CGD 2008. gada oktobrī piešķīra aizdevumus saskaņā ar tirgus nosacījumiem, piemērojot konkurētspējīgu procentu likmi un atbilstīgas garantijas, un attiecīgi BPN netika radīta ekonomiska priekšrocība.

- (65) Otrkārt, Portugāle noliedz, ka finansējumā, ko CGD nodrošināja BPN pēc nacionalizācijas (CGD veica starpbanku naudas tirgus darījumus un parakstīja komerciālus vērtspapīrus), būtu iesaistīts valsts atbalsts. Portugāle norāda, ka tie bija komerciāli darījumi un to nosacījumi bija līdzvērtīgi salīdzināmiem darījumiem, kādus veic piesardzīgi ieguldītāji tirgus ekonomikas apstākļos. Tādēļ šie darījumi nepiešķir BPN ekonomisku priekšrocību.
- (66) Visbeidzot Portugāles iestādes uzskata, ka BIC kā BPN pircējai netika piešķirts valsts atbalsts. Portugāles iestādes norāda, ka pārdošanas process bija pārredzams, objektīvs un nediskriminējošs. BIC priekšlikums vispārīgi bija labāks no ekonomikas nosacījumu viedokļa, tādēļ jāuzskata, ka tas atspoguļo tirgus cenu. Pamatlīgums, kas tika parakstīts 2011. gada 9. decembrī, lielā mērā atspoguļo BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājuma nosacījumus. Portugāles iestādes arī uzskata, ka, neraugoties uz negatīvo pārdošanas cenu, vienīgā alternatīva pārdošanai (kas ir BPN likvidācija) radītu valstij pienākumu atbalstīt lielāku finanšu slogu un apdraudētu valsts finanšu sistēmas stabilitāti.
- (67) Tajā pašā laikā Portugāle atzīst, ka daži pasākumi par labu BPN ir valsts atbalsts. Valsts atbalsts ir valsts garantija BPN emitētajiem komerciālajiem vērtspapīriem, izvēlētu aktīvu nodošana SPV 2010. gadā, BPN rekapitalizācija, kas tika veikta 2012. gada 15. februārī nolūkā pārdot banku, un daži pasākumi, kas tika piešķirti saistībā ar bankas plānoto pārdošanu BIC (piemēram, valsts garantija komerciālo vērtspapīru programmai, kas tiks saglabāta arī pēc pārdošanas).
- (68) Turklāt Portugāle norāda, ka visi pasākumi, kuri ir valsts atbalsts, ir saderīgi ar ES tiesību aktiem, jo tie novērš nopietnus traucējumus Portugāles tautsaimniecībā atbilstīgi Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktam.
- (69) Portugāle apgalvo, ka saskaņā ar 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānu BPN var atjaunot dzīvotspēju ilgtermiņā un tai nav nepieciešams turpmāks atbalsts. Pirmkārt, valsts pārstrukturēja BPN, nodalot aktīvus, nododot daļu aktīvu SPV, samazinot bankas klātbūtni tirgū par vairāk nekā 50 % un apturot darbības, kas nebija maza apjoma bankas pamatdarbība, kā arī veicot dažādus riska kontroles pasākumus un īstenojot piesardzīgu tirdzniecības politiku. Otrkārt, saskaņā ar BIC prognozēm tad, kad BPN tiks integrēta BIC, apvienotajam uzņēmumam vajadzētu sasniegt pozitīvus rezultātus [...] atbilstīgi pārstrukturēšanas plānam saskaņā gan ar bāzes scenāriju, gan mazāk labvēlīgu scenāriju. Treškārt, negatīva pārdošanas cena ir pieņemama, jo likvidācija valstij izmaksā daudz dārgāk un apdraud finanšu stabilitāti.
- (70) Portugāle uzskata, ka pasākumi ir ierobežoti līdz minimumam, kāds nepieciešams, lai garantētu Portugāles finanšu nozares stabilitāti un atjaunotu BPN dzīvotspēju.
- (71) Turklāt Portugāle norāda, ka pārdošanas scenārijs bija vienīgā alternatīva daudz dārgākajam likvidēšanas scenārijam. Citas iespējas (BPN integrēšana CGD un BPN kā atsevišķas bankas pārstrukturēšana) neļautu radīt pietiekamus resursus neto pašreizējās vērtības izteiksmē, lai kompensētu sākotnējo ieguldījumu, kāds būtu bijis nepieciešams. Portugāles aplēses liecina, ka izmaksas, pārdodot banku BIC par apmēram EUR [...] miljoniem (izslēdzot iespējamo ietekmi, ko var radīt daži nākotnes notikumi, par kuru īstenošanos Portugāle šaubās), ir zemākas nekā likvidācijas izmaksas saskaņā ar dažādiem scenārijiem.
- (72) Turklāt Portugāle apgalvo, ka likviditāte, kas tika piešķirta BPN pēc nacionalizācijas, izmantojot garantiju BPN emitētajiem komerciālajiem vērtspapīriem, bija nepieciešama, lai nodrošinātu bankas nepārtrauktu darbību pārstrukturēšanas laikā.
- (73) Portugāle uzskata, ka aktīvi, kuri tika nodoti SPV, tika atlasīti, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kuru mērķis bija veicināt BPN dzīvotspēju ilgtermiņā un ieinteresēt iespējamās pircējus veikt atkārtotu privatizāciju. Portugāle arī apgalvo, ka turpmāka aktīvu nodošana, kas tiek veikta, pārdodot banku BIC, ir atbilstīga, lai garantētu BPN dzīvotspēju turpmāk, un ir ierobežota līdz nepieciešamajam minimumam pārdošanas nodrošināšanai.
- (74) Portugāle apgalvo, ka BPN kapitāla palielināšana 2012. gada 15. februārī tika veikta, lai nodrošinātu, ka BPN nesaskaras ar kapitāla nepietiekamību 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plāna aptvertā perioda laikā. Saskaņā ar plāna prognozēm par pirmā līmeņa pamatkapitālu attiecīgais rādītājs pazemināsies un būs [10–15] % 2016. gadā saskaņā ar bāzes scenāriju un [8–12] % saskaņā ar mazāk labvēlīgu scenāriju salīdzinājumā ar obligāto minimālo līmeni, kas ir 10 % un stāsies spēkā 2012. gada beigās. Portugāle arī norāda, ka BIC piedāvātie pārdošanas nosacījumi, veicot atklātu un pārredzamu pārdošanu bez minimālās cenas, ir nepieciešamais minimums, lai nodrošinātu BPN dzīvotspēju turpmāk, jo likvidācija izmaksātu valstij dārgāk un varētu apdraudēt finanšu stabilitāti.

- (75) Portugāle arī apgalvo, ka gan BPN kādreizējie akcionāri, gan pati BPN ir piedalījušies un arī turpmāk pietiekamā apjomā piedalīsies pārstrukturēšanas izmaksu segšanā, nodrošinot atbilstīgu sloga sadali. BPN iepriekšējie akcionāri nav saņēmuši kompensāciju nacionalizācijas rezultātā un ir pilnībā zaudējuši savu bankā ieguldīto kapitālu.
- (76) Tomēr Portugāle uzskata, ka nav atbilstīgi sloga sadalē iesaistīt klientus, kuri ieguldījuši subordinēto parādu BPN, ņemot vērā šo instrumentu pārdošanas īpašos apstākļus [...]. Dažos gadījumos produktu tehniskās specifikācijas dēļ BPN nevar atteikties izmaksāt klientiem procentus kapitāla atmaksai.
- (77) Saskaņā ar Portugāles sniegto informāciju BPN ieguldījums restruktūrizācijas procesā arī ir nozīmīgs, jo pēc bankas nacionalizācijas tika nomainīta bankas vadība, ievērojami mainīta tās tirdzniecības un riska pārvaldības politika un bankas darbība tiks samazināta par 50 %.
- (78) Portugāle pieļauj, ka aktīvu nodošana SPV bilances vērtībā tika veikta, pārsniedzot aktīvu reālo ekonomikas vērtību un nemaksājot atlīdzību valstij. Tomēr Portugāle uzskata, ka BPN pašas ieguldījums tika nodrošināts, izmantojot nacionalizāciju par nulles cenu un tai sekojošo visaptverošo pārstrukturēšanu. Portugāle apgalvo, ka ikviena priekšrocība, kāda varētu veidoties BPN tādēļ, ka tās aktīvi tika nodalīti atsevišķās SPV, tiks daļēji izlīdzināta, izmantojot bankas atkārtotas privatizācijas cenu, kas ir augstākā iespējamā cena. Portugāle arī apgalvo, ka valsts garantija ir atbilstīgi atlīdzināta. Kaut gan atlīdzība bija zemāka (0,2 % gadā) nekā parasti valdības garantijām⁽¹⁾, ikviens iespējamais papilddienākums, kādu BPN saņems (vai izdevums, kas neīstenosies) pārstrukturēšanas procesā, dos labumu valstij, jo tai patlaban pilnībā pieder BPN akcijas.
- (79) Saistībā ar BPN kapitāla palielināšanu 2012. gada 15. februārī Portugāle norāda, ka tā nemainīs BPN akcionāru struktūru un kapitāls tiks vismaz daļēji atgūts, pārdodot BPN, jo tādējādi netiks pieļautas lielākas izmaksas par tām, kādas rastos, ja banka tiktu likvidēta.
- (80) Portugāle arī uzskata, ka valsts pieņemtie vai turpmāk pieņemamie pasākumi nekropļo konkurenci. Portugāle
- norāda, ka apvienotā uzņēmuma tirgus daļa būs mazāka par 1 % ([0–1] % no tirgus daļas banku nozarē, uzņēmums ierindosies 14. vietā no klientiem izsniegto kredītu viedokļa un 15. vietā no noguldījumu viedokļa). Turklāt nešķiet, ka pasākumi negatīvi ietekmēs ārvalstu banku ienākšanu iekšzemes tirgū, par ko liecina tas, ka BIC ir Angolas finanšu grupas turēts uzņēmums. Portugāle arī uzskata, ka nav nodarīts morāls kaitējums, jo banka ir nacionalizēta, tās vadība ir atcelta, akcionāri nav saņēmuši kompensāciju un banka ir ievērojami pārstrukturēta.
- (81) Turklāt Portugāle uzskata, ka vairāki procesa ietvaros veiktie pasākumi būtu piemēroti un pietiekami konkurences kropļojumu ierobežošanai. BPN klātbūtne tirgū nebija liela jau pirms nacionalizācijas (tā bija devītā lielākā banka Portugālē, kuras tirgus daļa atkarībā no tirgus bija robežās no [1–5] % līdz [1–5] %), tā tika restruktūrizēta, tās klātbūtne tirgū tika samazināta vēl par 50 % un tās darbība tika pārorientēta uz maza apjoma banku pakalpojumiem. Nacionalizācija tika veikta, nemaksājot kompensāciju iepriekšējiem akcionāriem, savukārt bankas tirdzniecības stratēģija un riska kontroles politika tika mainīta pašā sākumā.
- (82) Portugāles iestādes arī apgalvo, ka BPN pārdošanas process bija atvērts un pārredzams. Visbeidzot BIC nedrīkst dalīt dividendes līdz 2016. gadam, lai nodrošinātu, ka BPN piešķirtais finanšu atbalsts tiek izmantots bankas dzīvotspējas nodrošināšanai ilgtermiņā. Vienošāns par peļņas sadali starp valsti un BIC, ja peļņas rezultāti pārsniedz EUR [...] miljonus, ļaus valstij atgūt daļu no bankas pārstrukturēšanas izmaksām. Kā apgalvo Portugāles iestādes, BIC apņemšanās neminēt saņemto valsts atbalstu tirdzniecības paziņojumos nodrošina, ka atbalsts netiek izmantots, lai kaitētu konkurentiem. Citas iespējamās apņemšanās, kas norādītas Komisijas norādēs par banku restruktūrizāciju (piemēram, pasākumi tirgus atvērtības veicināšanai, tirgus daļas ierobežojumi vai papildu aktīvu un darbību pārdošana), nav atbilstīgas saistībā ar BPN restruktūrizāciju.
- 5.2. Portugāles valsts izteiktās apņemšanās
- (83) Saistībā ar pārstrukturēšanas plāna īstenošanu Portugāles iestādes izteikušas šādu apņemšanos:

Kapitāla līmenis

(1) Jo īpaši skatīt Komisijas paziņojumu par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu pasākumiem, kas veikti attiecībā uz finanšu iestādēm saistībā ar pašreizējo globālo finanšu krīzi, OV C 270, 25.10.2008., 8. lpp.

- (84) BPN pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs dienā, kad banka tiks pārdota Banco BIC, nedrīkst pārsniegt [10–18] %.

- (85) Ja *Banco BIC* vai apvienotais uzņēmums pēc pārdošanas izvēlēties atdot aizdevumus valstij vai kādam valsts kontrolētam uzņēmumam, tas atmaksās valstij kapitālu, kas ir saistīts ar šiem aizdevumiem, [10–18] % apmērā no šo aizdevuma riska svērtajiem aktīviem.

Ienākumus nenesoši aizdevumi

- (86) Ne *Banco BIC*, ne apvienotais uzņēmums nebūs tiesīgs nodot ienākumus nenesošus aizdevumus valstij vai citam valsts kontrolētam uzņēmumam pēc [2013. gada].
- (87) *Banco BIC* vai apvienotais uzņēmums nodos ienākumus nenesošos aizdevumus valstij vai valsts kontrolētam uzņēmumam saskaņā ar 85. apsvēruma noteikumiem tikai pēc tam, kad būs pilnībā izmantoti uzkrājumi, kas pārdošanas dienā ir pieejami BPN kontos.

Likviditātes līnijas

- (88) Pašreizējā kredītlinija EUR [150–500] miljonu apmērā, kas noteikta pamatlīgumā saistībā ar BPN komerciālo vērtspapīru programmu un ko garantē valsts, netiks pagarināta un nepārsniegs [...] gadus, sākot no pārdošanas dienas.
- (89) Atlīdzība par likviditātes līniju EUR [200–400] miljonu apmērā, kādu CGD piešķirs *Banco BIC* vai apvienotajam uzņēmumam, tiks noteikta vismaz *Euribor* + [...] b/p.
- (90) Līdz 2016. gada 31. decembrim Portugāle prasīs Komisijas iepriekšēju piekrišanu, pirms CGD vai valsts piešķirs kredītlinijas vai garantijas *Banco BIC* vai apvienotajam uzņēmumam pēc pārdošanas.

Aizliegums veikt iegādes

- (91) Ne *Banco BIC*, ne apvienotais uzņēmums neiegādāsies uzņēmumus līdz 2016. gada 31. decembrim, ja vien kopējā bruto kumulatīvā pirkšanas cena, kādu maksās *Banco BIC* un apvienotais uzņēmums par visām iegādēm fiskālā gada laikā, nebūs mazāka par EUR [...] miljoniem. Kopējā bruto kumulatīvā pirkšanas cena par ikvienu šādu iegādi tiks aprēķināta, neietverot parādu, kāds izveidojies vai nodots saistībā ar šādu iegādi.

Subordinētais parāds

- (92) Ne *Banco BIC*, ne apvienotais uzņēmums vai Portugāle līdz 2016. gada 31. decembrim neīstenos tiesības atsaukt subordinētu parādu, ko BPN emitējusi pirms pārdošanas dienas.

Tirdzniecība

- (93) Ne *Banco BIC*, ne apvienotais uzņēmums neatsauksies uz valsts atbalstu savās tirdzniecības kampaņās un paziņojumos ieguldītājiem.

6. Novērtējums

6.1. Atbalsta esamība

- (94) Saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu, ja līgumā nav noteikts citādi, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm. Tas nozīmē, ka valsts pasākums nozīmē valsts atbalstu, ja tas atbilst šādiem četriem (kumulatīviem) kritērijiem:

— valsts līdzekļi;

— selektīva priekšrocība;

— kropļojoša ietekme uz konkurenci;

— ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.

6.1.1. Pasākumi par labu BPN un tās saimnieciskajai darbībai pēc pārdošanas

6.1.1.1. Pasākumi, kuri tika piešķirti pirms nacionalizācijas

- (95) Portugāle iebilst, ka pasākumi, kuri tika piešķirti BPN pirms bankas nacionalizācijas, nebija valsts atbalsts. Pasākumi bija ELA un četri aizdevumi, kurus CGD piešķīra BPN pirms nacionalizācijas 2008. gada oktobrī un novembrī.

ELA

- (96) Saistībā ar ELA Portugāles iestādes savos apsvērumos par 2011. gada 24. oktobra lēmumu norādījušas, ka lēmumu piešķirt ārkārtas likviditātes atbalstu pirms bankas nacionalizācijas BdP pieņēma neatkarīgi, atbalstam tika piemērota soda procentu likme, atbalsts tika pamatots ar BPN sniegtām garantijām un tam nebija valsts garantiju.

- (97) ELA instrumenta piešķiršanas laikā (2008. gada 17. un 27. oktobrī) netika pieņemts lēmums par BPN maksātspēju un nacionalizāciju (jo šādi lēmumi tika pieņemti 2008. gada novembra sākumā). ELA bija nevis daļa no lielākas atbalsta paketes, bet drīzāk likviditātes piedāvājums, ko BdP izteica savas parastās darbības ietvaros.

- (98) Tādēļ Komisija secina, ka atbilstīgi Banku jomas paziņojumam⁽¹⁾ ELA, ko Bdp piešķīra BPN, nebija valsts atbalsts.

CGD piešķirtie aizdevumi

Valsts līdzekļi

- (99) Saistībā ar CGD piešķirtajiem aizdevumiem Komisija norāda, ka pirms BPN nacionalizācijas banka no CGD saņēmusi aizdevumus kopsummā par EUR 315 miljoniem, nevis EUR 235 miljoniem⁽²⁾.
- (100) Komisija norāda, ka CGD pilnībā pieder valstij un valsts ieceļ bankas direktoru valdes locekļus. Lai noteiktu, vai aizdevumi attiecas uz valsti, jāvērtē īpašie apstākļi, kādos tie tika piešķirti, lai noteiktu, vai CGD darbojusies tādu apsvērumu dēļ, kuri atšķiras no parastās tirdzniecības prakses. Saistībā ar šo ir svarīgi šādi apsvērumi.
- (101) Pirmkārt, 2008. gada oktobrī, kad tika piešķirti pirmie trīs aizdevumi, BPN problēmas jau bija zināmas plašai sabiedrībai. Saskaņā ar Portugāles iestāžu sniegto informāciju BPN likviditātes problēmas sākušās 2008. gada vasarā, un to apliecina ievērojamas pārmaiņas BPN augstākā līmeņa vadībā (tā nomainīta divreiz kopš 2008. gada sākuma), Bdp veiktā revīzija bankā tā paša gada jūnijā un aģentūras Moody's pazeminātais kredītvērtējums līdz Baa3 2008. gada 18. jūlijā. Turklāt otrais, trešais un ceturtais aizdevums tika piešķirts pēc 2008. gada 22. oktobra, kas ir datums, pirms kura, kā apgalvo Portugāle, BPN likviditāte bija lielā mērā negatīva. Ikviens aizdevējs, kas darbojas atbilstīgi parastai tirdzniecības praksei, pirms papildu aizdevuma piešķiršanas būtu pieprasījis, lai BPN sniegtu informāciju, kas ļauj saprast tās likviditātes pozīciju un spēju atmaksāt aizdevumu, tātad būtu uzzinājis par BPN nedrošo finanšu stāvokli.
- (102) Otrkārt, aizdevumu summas bija ļoti ievērojamas salīdzinājumā ar BPN bilanci un saistībām attiecīgajā laikā, un CGD izveidojās ļoti ievērojama atsevišķa riska pozīcija ar grūtībās nonākušu banku.
- (103) Treškārt, aizdevumi tika piešķirti 2008. gada oktobrī un novembrī, tātad drīz pēc *Lehman Brothers* sabrukuma, laikā, kad starpbanku tirgus bija lielā mērā nepieejams

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu pasākumiem, kas veikti attiecībā uz finanšu iestādēm saistībā ar pašreizējo globālo finanšu krīzi, OV C 270, 25.10.2008., 8. lpp., 51. punkts.

⁽²⁾ Ņemot vērā 2012. gada 20. janvārī iesniegto informāciju, saskaņā ar kuru 2008. gada 3. novembrī ticis piešķirts aizdevums EUR 80 miljonu apmērā.

pat spēcīgām starptautiskām finanšu iestādēm, nemaz nerunājot par bankām ar ievērojamām likviditātes problēmām.

- (104) Ceturtkārt, saistībā ar ceturto aizdevumu Komisija norāda, ka CGD ne tikai pārvaldīja BPN valsts interesēs saskaņā ar likuma par nacionalizāciju 2. panta 7. punktu, bet arī saņēma valsts garantiju saskaņā ar likuma par nacionalizāciju 2. panta 9. punktu visiem kredītiem un likviditātei, ko tā varētu piešķirt BPN saistībā ar nacionalizāciju un „gadījumos, kad tā aizstāj valsti”.
- (105) Ņemot vērā vispārējo finanšu un ekonomikas situāciju, jo īpaši plašai sabiedrībai zināmās BPN problēmas, ir maz ticams, ka cita iestāde būtu piešķirusi BPN nepieciešamo likviditāti, un tas arī izskaidro iemeslu, kādēļ Portugāles iestādes CGD likviditātes pasākumus uzskatīja par „īpašiem” pasākumiem (skatīt 25. apsvērumu).
- (106) Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Komisija secina, ka CGD lēmums piešķirt BPN attiecīgos aizdevumus pirms bankas nacionalizācijas nebija parasts tirdzniecības lēmums. Lēmums piešķirt aizdevumus jāuzskata par tādu, kas ir tieši attiecināms uz valsti. Attiecīgi aizdevumi ir valsts līdzekļi.
- Priekšrocība*
- (107) Tā kā aizdevumi nodrošināja BPN likviditāti, kuru banka citādi nebūtu varējusi iegūt tirgū, BPN saņēma nepieciešamo likviditāti darbības turpināšanai, tostarp konkurēšanai banku pakalpojumu tirgū aizdevumu un noguldījumu jomā, kurā tā aktīvi darbojās.
- (108) Tādēļ Komisija uzskata, ka BPN tika piešķirta ekonomiska priekšrocība.

Selektivitāte

- (109) Attiecīgie pasākumi ir selektīvi, jo tie dod labumu tikai BPN.

Konkurences kropļošana un ietekme uz tirdzniecību

- (110) Neraugoties uz Portugāles iebildi, ka BPN ierindojās tikai devītajā vietā Portugāles banku nozarē, pirms tā tika nacionalizēta, aizdevumi, kurus CGD piešķīra bankai, radīja vai draudēja radīt konkurences kropļojumus, jo to dēļ BPN atradās labvēlīgākā pozīcijā salīdzinājumā ar citām konkurējošām bankām, jo tai bija iespēja iegūt likviditāti, kādu tā citādi nebūtu ieguvusi tirgū.

- (111) Ņemot vērā to, ka aizdevumu piešķiršanas laikā BPN aktīvi darbojās Portugālē, Eiropā un pasaulē, tostarp, piemēram, izmantojot savu meitasuzņēmumu Francijā, pasākumi arī draudēja ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Secinājums

- (112) Tādējādi Komisija uzskata, ka četri aizdevumi kopumā par EUR 315 miljoniem, kurus CGD piešķir BPN 2008. gada oktobrī un novembrī, ir valsts atbalsts.

6.1.1.2. Pasākumi, kuri tika piešķirti pēc nacionalizācijas un nav īpaši saistīti ar bankas pārdošanu BIC

- (113) Komisija jau 2011. gada 24. oktobra lēmumā ir noteikusi, ka nacionalizācija nav valsts atbalsts par labu BPN akcionāriem.

- (114) Pēc nacionalizācijas BPN tika piešķirti šādi pasākumi, kuri nebija īpaši saistīti ar bankas pārdošanu BIC:

a) valsts garantija BPN emitētām un CGD finansētām saistībām, tostarp gan komerciālo vērtspapīru emisijai, kuru parakstīja CGD, gan CGD nodrošinātajiem naudas tirgus kredītinstrumentiem;

b) aktīvu un pasīvu nodošana trim valstij piederošām SPV.

Valsts garantija BPN emitētām saistībām

Valsts līdzekļi

- (115) Valsts garantija BPN (un SPV) emitētajiem komerciālajiem vērtspapīriem, kurus parakstīja CGD, tika piešķirta BPN pēc nacionalizācijas, un to tieši finansēja dalībvalsts. Turklāt saskaņā ar likuma par nacionalizāciju 2. panta 9. punktu visas kredītlīnijas un likviditātes līnijas, ko CGD piedāvā piešķirt BPN (un SPV) saistībā ar nacionalizāciju, garantē Portugāles valsts. Tādēļ nav apstrīdams, ka viss finansējums, ko CGD piešķir BPN (vai SPV) pēc nacionalizācijas, ir saistīts ar valsts līdzekļiem.

- (116) Turklāt jāuzsver, ka pēc nacionalizācijas CGD bija vienīgais uzņēmums, kurš sniedza finansējumu BPN vai SPV, un tā riska pozīcija laika gaitā palielinājās, jo, pienākot citu saistību atmaksas termiņam, sākotnējie aizdevēji tās nepārjaunoja un neaizstāja ar aizņēmumiem no citām iestādēm. Nav pārsteigums, ka BPN nebija alternatīvu finansējuma avotu, jo tās finanšu problēmas un nedrošā nākotne bija plaši zināmas sabiedrībai.

Priekšrocība

- (117) Pateicoties valsts garantijām, BPN varēja saņemt finanšu atbalstu situācijā, kad tirgū tai nebija alternatīvu.

- (118) Valsts garantijas ļāva BPN turpināt darboties tirgū, konkurēt uzņēmējdarbības jomā (ne tikai uzņēmējdarbības uzturēšanai, bet arī saistībā ar iespējām sākt jaunu darbību) un izpildīt savas saistības pret klientiem un citiem tirgus dalībniekiem.

- (119) Pamatojoties uz iepriekš teikto, Komisija secina, ka valsts garantijas piešķir BPN ekonomisku priekšrocību.

Selektivitāte

- (120) Attiecīgie pasākumi ir selektīvi, jo tie dod labumu vienam uzņēmumam, kas ir BPN. Turklāt, tā kā likviditātes līnija tiks turpināta arī pēc bankas pārdošanas, pasākumi dod labumu arī apvienotajam uzņēmumam.

Konkurences kropļošana un ietekme uz tirdzniecību

- (121) Ņemot vērā BPN pozīciju Portugāles finanšu nozarē un to, ka finanšu nozare ir atvērta intensīvai konkurencei Savienības mērogā, kā arī to, ka BPN konkurē ar daudziem ārvalstu banku meitasuzņēmumiem Portugālē, Komisija uzskata, ka priekšrocība, ko dod valsts līdzekļi, potenciāli var ietekmēt iekšējo tirdzniecību Savienībā un kropļot konkurenci Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

Secinājums

- (122) Valsts garantijas par labu BPN ļāva bankai saņemt liela apjoma finansējumu, kas tai nebija pieejams tirgū, un piešķir BPN selektīvu priekšrocību. Pateicoties valsts garantijām, BPN varēja palikt tirgū un turpināt darboties, un tās iepriekšējā situācija to turpmāk vairs neietekmēja. Šis garantijas ir valsts atbalsts.

Aktīvu nodošana SPV

Valsts līdzekļi

- (123) Noteiktu aktīvu izņemšana no BPN bilances un nodošana dalībvalstij pilnībā piederošām SPV nozīmē, ka dalībvalsts uzņemas pilnīgu finansiālu atbildību par šiem aktīviem un visus riskus par aktīviem šādās SPV, bet vismaz daļa no šādiem aktīviem var būt neatgūstama. Attiecīgais pasākums tātad ir saistīts ar valsts līdzekļiem.

Priekšrocība

- (124) Komisija uzskata, ka aktīvu nodošana SPV pirms bankas pārdošanas to bilances vērtībā par EUR 3,9 miljardiem (saskaņā ar aplēsēm samazinātas vērtības aktīvi bija EUR 1,8 miljardi) nozīmē priekšrocību BPN, jo netika nodrošināta *ex ante* pārredzamība, aktīvi netika vērtēti to tirgus vērtībā un valsts nesaņēma atlīdzību nodošanas laikā.
- (125) Komisija uzskata, ka aktīvu nodošana bilances vērtībā, nevis tirgus vērtībā dod ekonomisku priekšrocību BPN salīdzinājumā ar tās konkurentiem.

Selektivitāte

- (126) Attiecīgie pasākumi ir selektīvi, jo tie dod labumu vienam uzņēmumam, kas ir BPN.

Konkurences kropļošana un ietekme uz tirdzniecību

- (127) Ņemot vērā BPN pozīciju Portugāles finanšu nozarē un to, ka finanšu nozare ir atvērta intensīvai konkurencei Savienības mērogā, kā arī to, ka BPN konkurē ar daudziem ārvalstu banku meitasuzņēmumiem Portugālē, Komisija uzskata, ka priekšrocība, ko dod valsts līdzekļi, potenciāli var ietekmēt iekšējo tirdzniecību Savienībā un kropļot konkurenci Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

6.1.1.3. Pasākumi, kuri bankai tika piešķirti pēc tās nacionalizācijas un ir saistīti ar bankas pārdošanu BIC

- (128) Papildus pasākumiem, kuri tika piešķirti BPN pēc nacionalizācijas un nebija saistīti ar bankas pārdošanu BIC, bankai tika piešķirti arī tādi pasākumi, kuri bija saistīti ar tās pārdošanu BIC. Šādi pasākumi ir, piemēram:

- a) BPN rekapitalizācija, lai banku varētu pārdot;
- b) papildu aktīvu un pasīvu nodošana BPN saistībā ar tās pārdošanu;
- c) BIC tiesības nodot ienākumus nenesošus aizdevumus valstij pēc bankas pārdošanas;
- d) ar tiesas procesu riskiem saistīto izmaksu nodošana valstij, ņemot vērā bankas pārdošanu;
- e) likviditātes līnija, ko CGD piešķir apvienotajam uzņēmumam pēc bankas pārdošanas, un komerciālo vērtspapīru kredītlīnija, ko CGD uztur pēc pārdošanas; abas līnijas nodrošina valsts, un to apjoms ir EUR [150–500] miljoni.

BPN rekapitalizācija, ņemot vērā bankas pārdošanu*Valsts līdzekļi*

- (129) EUR 600 miljonu vērtā BPN rekapitalizācija notika 2012. gada 15. februārī. Šo pasākumu veica valsts tiešā veidā, izmantojot valsts līdzekļus, ņemot vērā bankas pārdošanu BIC.

Priekšrocība

- (130) EUR 600 miljonu vērtā BPN rekapitalizācija 2012. gada 15. februārī tika izstrādāta tā, lai BPN tās pārdošanas laikā saņemtu pašu kapitālu EUR [200–400] miljonu apmērā. BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājuma laikā pēdējā no minētajām summām atbilda aplēsei par [10–18] % no pirmā līmeņa pamatkapitāla. Tā ievērojami pārsniedz regulējumā noteikto minimālo prasību (pirmā līmeņa pamatkapitāla apmēram jābūt 9 % 2011. gada beigās un 10 % 2012. gada beigās) ⁽¹⁾.

- (131) Komisija uzskata, ka kapitāla iepludināšana piešķir BPN un tās saimnieciskajai darbībai ekonomisku priekšrocību pēc bankas pārdošanas. Priekšrocību rada tas, ka BPN pēc rekapitalizācijas un vēlāk arī apvienotajam uzņēmumam tiek nodrošināts nepieciešamais kapitāls regulējošo prasību izpildei un pārsniegšanai. Pateicoties šim kapitālam, BPN un vēlāk arī apvienotais uzņēmums varēs aktīvi darboties tirgū un izsniegt jaunus aizdevumus tādos ekonomikas apstākļos, kad citiem konkurentiem jāsamazina parāda attiecība pret kopējiem aktīviem.

Selektivitāte

- (132) Attiecīgie pasākumi ir selektīvi, jo tie dod labumu tikai noteiktam uzņēmumam, kas ir BPN, un apvienotajam uzņēmumam, kurš turpinās veikt saimniecisko darbību pēc bankas pārdošanas.

Konkurences kropļošana un ietekme uz tirdzniecību

- (133) Portugāle apgalvo, ka BPN pēc nacionalizācijas turpināja samazināt savu tirgus daļu un apvienotā uzņēmuma tirgus daļa būs mazāka par 1 % no klientiem izsniegto kredītu, klientiem izsniegto garantiju vai bankas produktu viedokļa un mazāka par 2 % ikvienā būtiskajā tirgū. Tomēr pasākumi kropļo vai draud kropļot konkurenci, jo to dēļ BPN un apvienotais uzņēmums pēc bankas pārdošanas BIC atrodas labvēlīgākā pozīcijā salīdzinājumā ar citām konkurējošām bankām. Apvienotā uzņēmuma kapitāls, kas pārsniedz nepieciešamo līmeni, aizsargā tā saimniecisko darbību pret ieguldījumu riskiem, ar kādiem saskaras citi konkurenti. Tas arī palielina iespējamību, ka abiem saņēmējiem būs pieejama papildu likviditāte, un tas arī varētu veicināt BPN un apvienotā uzņēmuma darbības paplašināšanu nākotnē tādos ekonomikas apstākļos, kad citiem konkurentiem, kuri aktīvi darbojas Portugālē, jāsamazina parāda attiecība pret kopējiem aktīviem.

⁽¹⁾ Skatīt dokumentu „Aviso de Banco de Portugal” No. 3/2011, saskaņā ar kuru kredītiestādēm līdz 2011. gada 31. decembrim jānodrošina, ka konsolidētais pirmā līmeņa pamatkapitāls ir 9 %.

- (134) Ņemot vērā BPN pozīciju Portugāles finanšu nozarē un to, ka finanšu nozare ir atvērta intensīvai konkurencei Savienības mērogā, kā arī to, ka BPN konkurē ar daudziem ārvalstu banku meitasuzņēmumiem Portugālē, Komisija uzskata, ka priekšrocība, ko dod valsts līdzekļi, potenciāli var ietekmēt iekšējo tirdzniecību Savienībā un kropļot konkurenci Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

Secinājums

- (135) EUR 600 miljonu vērtā BPN rekapitalizācija 2012. gada 15. februārī ir valsts atbalsts.

Papildu BPN aktīvu un pasīvu nodošana, kas ir saistīta ar bankas pārdošanu

- (136) Pasākumi, kas tika piešķirti saistībā ar BPN pārdošanu BIC, ir BIC tiesības pirms bankas slēgšanas pieprasīt nodot citus BPN aktīvus un pasīvus, piemēram, aizdevumus kredītiestādēm vai fiziskus un finanšu aktīvus. Šādi pasākumi ir arī, piemēram, BIC tiesības nodot noguldījumus, kuru noteiktā cena par [...] b/p pārsniedz attiecīgo atsaucē likmi, vai saņemt no valsts starpību kā atlīdzību par šādiem noguldījumiem.

Valsts līdzekļi

- (137) BIC atlasītu noteiktu aizdevumu un saistību (tostarp noguldījumu) izņemšanu no BPN bilances tieši finansē dalībvalsts. Ikviens postenis, kas tiek izņemts no BPN bilances, vai nu tiks nodots dalībvalstij pilnībā piederošām SPV tā bilances vērtībā, vai arī valsts būs pilnībā finansiāli atbildīga par šo posteni. Tādējādi dalībvalsts uzņemas finanšu slogu par šo aktīvu un pasīvu pārvaldību un atsavināšanu. Dalībvalstij arī jāfinansē starpība starp noguldījumiem piemērojamo procentu likmi un cenas noteikšanas sliekšni, kas par [...] b/p pārsniedz atsaucē likmi.

Priekšrocība

- (138) Komisija uzskata, ka papildu aktīvu un pasīvu nodošana SPV pirms bankas pārdošanas nozīmē priekšrocību BPN un apvienotajam uzņēmumam, jo netika nodrošināta *ex ante* pārredzamība, aktīvi netika vērtēti to tirgus vērtībā un valsts nesāpēja atlīdzību nodošanas ietvaros.

- (139) Komisija uzskata, ka aktīvu nodošana bilances vērtībā, nevis tirgus vērtībā dod ekonomisku priekšrocību BPN un apvienotajam uzņēmumam salīdzinājumā ar konkurentiem. BIC var brīvi izvēlēties aktīvus, kuri tiks izņemti no bilances atbilstīgi attiecīgā nosacījumam pamatlīgumā, un šādi aktīvi nedz tiks vērtēti to tirgus vērtībā,

nedz valsts saņems par tiem atlīdzību. Gluži pretēji, tā kā šī iespēja samazina BPN riska svērtos aktīvus, tās rezultātā palielināsies bankas kapitāla rādītājs un attiecīgi bankas spēja izsniegt jaunus aizdevumus un aktīvi darboties tirgū. Pēc pārdošanas priekšrocība pāries apvienotajam uzņēmumam.

- (140) Ja valsts atlīdzina starpību starp noguldījumiem piemērojamo procentu likmi un cenas noteikšanas sliekšni, kas par [...] b/p pārsniedz atsaucē likmi, tiek likvidētas izmaksas, kādas BPN vajadzētu segt parastos apstākļos, un bankai attiecīgi tiek piešķirta priekšrocība.

Selektivitāte

- (141) Attiecīgie pasākumi ir selektīvi, jo tie dod labumu tikai noteiktam uzņēmumam, kas ir BPN, un saimnieciskajai darbībai, kas tiks turpināta pēc bankas pārdošanas.

Konkurences kropļošana un ietekme uz tirdzniecību

- (142) Pasākumi kropļo vai draud kropļot konkurenci, jo to dēļ BPN un apvienotais uzņēmums pēc bankas pārdošanas BIC nonāks labvēlīgākā pozīcijā salīdzinājumā ar konkurējošām bankām tādēļ, ka atšķirībā no konkurentiem bankai nevajadzēs samazināt parāda attiecību pret kopējiem aktīviem, un BPN un apvienotais uzņēmums varēs piešķirt vairāk kredītu ekonomikai.

- (143) Ņemot vērā BPN pozīciju Portugāles finanšu nozarē un to, ka finanšu nozare ir atvērta intensīvai konkurencei Savienības mērogā, kā arī to, ka BPN konkurē ar daudziem ārvalstu banku meitasuzņēmumiem Portugālē, Komisija uzskata, ka priekšrocība, ko dod valsts līdzekļi, potenciāli var ietekmēt iekšējo tirdzniecību Savienībā un kropļot konkurenci Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

Secinājums

- (144) Papildu aktīvu un pasīvu (tostarp noguldījumu) izņemšana no BPN bilances un nodošana SPV pirms bankas pārdošanas ir valsts atbalsts.

BIC tiesības nodot ienākumus nenesošus aizdevumus valstij pēc bankas pārdošanas

- (145) BIC ir tiesības [...] mēnešu laikā atpārdot aizdevumus, kuri nenes ienākumus vismaz [...] dienas (nepārsniedzot maksimālo apjomu, kas ir [...] % no BIC atlasītā kopējā aizdevumu portfeļa nominālvērtības pēc esošo noguldījumu kompensēšanas) un kuru apjoms pārsniedz izveidotos uzkrājumus (EUR [...] miljonus).

Valsts līdzekļi

- (146) Dalībvalsts tieši finansē BIC tiesības izņemt no bilances papildu aktīvus un pasīvus pēc bankas pārdošanas. Ikviens postenis, kas tiek izņemts no BPN bilances, vai nu tiks nodots dalībvalstij pilnībā piederošām SPV tā bilances vērtībā, vai arī valsts būs pilnībā finansiāli atbildīga par šo posteni. Tādējādi dalībvalsts uzņemas finanšu slogu par šo aktīvu pārvaldību un atsavināšanu.

Priekšrocība

- (147) Komisija uzskata, ka iespēja izņemt no bilances ienākumus nenesošus aizdevumus pēc BPN pārdošanas dos iespēju BPN un apvienotajam uzņēmumam paplašināt savu darbību un piešķirt vairāk aizdevumu tādos ekonomikas apstākļos, kad citiem konkurentiem, kuri aktīvi darbojas Portugālē, jāsamazina parāda attiecība pret kopējiem aktīviem. Ja pašu kapitāla līmenis tiktu saglabāts tādā pašā apmērā, bankas kapitāla rādītājs palielinātos, jo no bilances tiktu izņemti ienākumus nenesoši aizdevumi un samazināti riska svērtie aktīvi. Attiecīgi palielinātos bankas spēja izsniegt jaunus aizdevumus un aktīvi darboties tirgū.
- (148) Apvienotajam uzņēmumam arī būs priekšrocība salīdzinājumā ar konkurentiem tādējādi, ka, pazeminoties zemākas kvalitātes aktīvu vērtībai, konkurentiem šis samazinājums būs jāsedz, un tas attiecīgi ierobežos jauniem aizdevumiem pieejamo kapitālu. Savukārt apvienotā uzņēmuma kapitāla bāzi neietekmēs ne samazinātas vērtības aktīvi, ne aizdevumu portfeļa vērtības samazināšanās.

- (149) Turklāt BIC piešķirtā iespēja atdot valstij ienākumus nenesošus aizdevumus ne vēlāk kā līdz [...] pēc pārdošanas dienas var mainīt bankas riska svērtos aktīvus, un attiecīgi pirmā līmeņa pamatkapitāls var palielināties un pārsniegt [10–18] %, kas norādīti BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā. Komisija ņem vērā Portugāles apņemšanos nodrošināt, ka, ja Banco BIC vai apvienotais uzņēmums pēc bankas pārdošanas izvēlas atdot aizdevumus valstij vai valsts kontrolētam uzņēmumam, Banco BIC vai apvienotais uzņēmums atmaksās valstij kapitālu saistībā ar šiem aizdevumiem [10–18] % apmērā no aizdevumu riska svērtajiem aktīviem un papildus nodos ienākumus nenesošus aizdevumus un atmaksās valstij kapitālu saistībā ar šiem aizdevumiem tikai pēc tam, kad būs pilnībā izmantoti uzkrājumi, kas pieejami BPN kontos pārdošanas dienā.

Selektivitāte

- (150) Attiecīgais pasākums ir selektīvs, jo tas dod labumu tikai noteiktam uzņēmumam, kas ir BPN, un saimnieciskajai darbībai, kas tiks turpināta pēc bankas pārdošanas.

Konkurences kroplošana un ietekme uz tirdzniecību

- (151) Pasākums kropļo vai draud kropļot konkurenci, jo tā dēļ BPN un apvienotais uzņēmums pēc bankas pārdošanas BIC nonāks labvēlīgākā pozīcijā salīdzinājumā ar citām konkurējošām bankām tādēļ, ka atšķirībā no konkurentiem bankai nevajadzēs samazināt parāda attiecību pret kopējiem aktīviem, un BPN un apvienotais uzņēmums varēs piešķirt vairāk kredītu ekonomikai.

- (152) Ņemot vērā BPN pozīciju Portugāles finanšu nozarē un to, ka finanšu nozare ir atvērta intensīvai konkurencei Savienības mērogā, kā arī to, ka BPN konkurē ar daudziem ārvalstu banku meitasuzņēmumiem Portugālē, Komisija uzskata, ka priekšrocība, ko dod valsts līdzekļi, potenciāli var ietekmēt iekšējo tirdzniecību Savienībā un kropļot konkurenci Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

Secinājums

- (153) Ja nav noteikta apņemšanās atdot kapitālu saistībā ar aizdevumiem, pasākums varētu ļaut BPN un apvienotajam uzņēmumam retroaktīvi mainīt bankas riska svērtos aktīvus pēc bankas pārdošanas. Tādējādi palielinātos bankas kapitalizācijas proporcija. Attiecīgi bankai tiek piešķirta priekšrocība un tiek kropļota konkurence. Pasākums ir valsts atbalsts.

Ar tiesas procesu saistīto risku nodošana valstij*Valsts līdzekļi*

- (154) Tas, ka BPN nodod valstij ar tiesas procesu saistītos riskus, nozīmē, ka valsts pārņem šādas saistības.

Priekšrocība

- (155) Pārņemot saistības no BPN, valsts piešķir bankai un apvienotajam uzņēmumam priekšrocību salīdzinājumā ar konkurentiem, kuriem līdzvērtīgas saistības jāiekļauj savā bilancē.

Selektivitāte

- (156) Attiecīgais pasākums ir selektīvs, jo tas dod labumu konkrētam uzņēmumam (BPN un apvienotajam uzņēmumam pēc bankas pārdošanas BIC).

Konkurences kroplošana un ietekme uz tirdzniecību

- (157) Pasākums atbrīvo BPN un apvienotā uzņēmuma kapitālu situācijā, kad tirgū tiem nav citu alternatīvu un citiem konkurentiem šādas saistības jāiekļauj bilancē.

- (158) Ņemot vērā BPN pozīciju Portugāles finanšu nozarē un to, ka finanšu nozare ir atvērta intensīvai konkurencei Savienības mērogā, kā arī to, ka BPN konkurē ar daudziem ārvalstu banku meitasuzņēmumiem Portugālē, Komisija uzskata, ka priekšrocība, ko dod valsts līdzekļi, potenciāli var ietekmēt iekšējo tirdzniecību Savienībā un kropļot konkurenci Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

Secinājums

- (159) Pasākums atbrīvo kapitālu un ir valsts atbalsts.

Likviditātes līnija EUR 300 miljonu apmērā, ko CGD piešķir apvienotajam uzņēmumam pēc bankas pārdošanas, un komerciālu vērtspapīru kredītlīnija EUR [150–350] miljonu apmērā, ko CGD uztur par labu BPN

Valsts līdzekļi

- (160) Gan likviditātes līnija EUR [150–350] miljonu apmērā, ko CGD piešķir apvienotajam uzņēmumam pēc pārdošanas, gan komerciālo vērtspapīru kredītlīnija EUR [150–500] miljonu apmērā, ko CGD uztur par labu BPN pēc pārdošanas, ir attiecināma uz valsti, ņemot vērā īpašos apstākļus, kādos tās tika izveidotas.

- (161) Pirmkārt, CGD pilnībā pieder valstij, un valsts ieceļ bankas valdes locekļus. Kā norādīts 100. apsvērumā, CGD ir iecelta saskaņā ar likumu, lai pārvaldītu BPN, un saskaņā ar likuma par nacionalizāciju 2. panta 9. punktu tai tiek piešķirtas valsts garantijas saistībā ar visiem kredītiem un likviditātei, ko tā varētu piešķirt BPN nacionalizācijas kontekstā un gadījumos, „kad tā aizstāj valsti”. Šāda garantija tiks piemērota arī turpmāk kredītlīnijai EUR [150–500] miljonu apmērā.

- (162) Otrkārt, CGD neatkarīgi nepieņēma lēmumus piešķirt likviditātes līniju un kredītlīniju, jo šie lēmumi bija daļa no pārdošanas nosacījumiem, par kādiem vienojās BIC un Portugāles valsts.

- (163) Tādēļ likviditātes līnija EUR [200–400] miljonu apmērā, ko CGD piešķir apvienotajam uzņēmumam pēc bankas pārdošanas, un komerciālo vērtspapīru kredītlīnija EUR [150–500] miljonu apmērā, ko CGD uztur pēc pārdošanas, ir tieši attiecināmas uz dalībvalsti.

Priekšrocība

- (164) Pateicoties pasākumam, BPN un apvienotais uzņēmums var viegli piekļūt lētai likviditātei.

- (165) Saistībā ar kredītlīniju EUR [200–400] miljonu apmērā, ko CGD piešķir BIC, Komisija norāda, ka tādējādi tiks

nodrošināts buferis apvienotā uzņēmuma finansēšanas pozīcijai, ja pēc pārdošanas sāktos noguldījumu aizplūšana. Šādu kredītlīniju CGD nepiešķir nevienam citam uzņēmumam, tikai apvienotajam uzņēmumam. Tādējādi kredītlīnija piešķir ekonomisku priekšrocību apvienotajam uzņēmumam.

- (166) BPN un apvienotajam uzņēmumam salīdzinājumā ar to konkurentiem priekšrocību saistībā ar piekļuvi likviditātei piešķir arī tas, ka pastāvīgai komerciālu vērtspapīru programmai līdz [...] tiek uzturēta kredītlīnija EUR [150–500] miljonu apmērā ar valsts garantiju.

Selektivitāte

- (167) Attiecīgie pasākumi ir selektīvi, jo tie dod labumu konkrētam uzņēmumam (BPN un apvienotajam uzņēmumam pēc bankas pārdošanas BIC).

Konkurences kropļošana un ietekme uz tirdzniecību

- (168) Priekšrocība, kas tiek piešķirta BPN un apvienotajam uzņēmumam pēc bankas pārdošanas, kropļo konkurenci, jo īpaši ņemot vērā patlaban augstās aizņēmumu izmaksas finanšu tirgos.

- (169) Ņemot vērā BPN pozīciju Portugāles finanšu nozarē un to, ka finanšu nozare ir atvērta intensīvai konkurencei Savienības mērogā, kā arī to, ka BPN konkurē ar daudziem ārvalstu banku meitasuzņēmumiem Portugālē, Komisija uzskata, ka priekšrocība, ko dod valsts līdzekļi, potenciāli var ietekmēt iekšējo tirdzniecību Savienībā un kropļot konkurenci Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

Secinājums

- (170) Likviditātes līnija EUR [200–400] miljonu apmērā, ko CGD piešķir apvienotajam uzņēmumam pēc bankas pārdošanas, un komerciālu vērtspapīru kredītlīnija EUR [150–500] miljonu apmērā, kas tiek uzturēta par labu BPN, ir valsts atbalsts.

6.1.1.4. Iespējamais atbalsts pircējam

- (171) Saskaņā ar Banku jomas paziņojuma 49. punktu, lai nodrošinātu, ka atbalsts netiek piešķirts valsts pārdotas finanšu iestādes pircējam, ir svarīgi ievērot dažas prasības un jo īpaši: pārdošanas procesam jābūt atvērtam, pārredzamam, nediskriminējošam un bez nosacījumiem, pārdošana jāveic saskaņā ar tirgus noteikumiem, un valstij jāpanāk pēc iespējas augstāka iesaistīto aktīvu un pasīvu pārdošanas cena.

(172) Saistībā ar pirmo prasību pārdošana sākumā bija atvērta un beznosacījumu izsoles procedūra, tomēr BIC iesniegtais saistošais piedāvājums nebija galīgais piedāvājums no dažu tādu būtisku ierosinātā darījuma aspektu viedokļa kā galīgais BPN aktīvu un pasīvu apjoms, kādu BIC plānoja iegādāties, un precīzs pārņemamo filiāļu un darbinieku skaits. Visi šie aspekti tika apspriesti divpusējās sarunās starp Portugāles iestādēm un BIC, kuras noslēdzās ar pamatlīguma parakstīšanu 2011. gada 9. decembrī. Arī pamatlīgums nav galīgais līgums, jo nav skaidrs, tieši kāda bankas daļa tiks iegūta. Līgumā nav noteikts, kādus aktīvus un pasīvus BIC pārņems, kaut gan ir skaidri norādīts, ka BPN pašu kapitāls pārdošanas laikā būs EUR [200–400] miljoni. Citiem vārdiem sakot, ne BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā, ne pamatlīgumā nav precizēts, ko tieši BIC pērk, bet abos dokumentos ir precīzi noteikta pirkšanas cena.

(173) Saistībā ar šo ir svarīgi norādīt, ka pamatlīgumam nav jāizriet no BIC 2011. gada 20. jūlija saistošā piedāvājuma nosacījumiem, lai tas nodrošinātu papildu priekšrocības BIC un/vai apvienotajam uzņēmumam. Tā kā 2011. gada 20. jūlija saistošā piedāvājuma nosacījumi ir ļoti nekonkrēti, BIC tikpat labi varētu saņemt papildu koncesijas no valsts, piemēram, samazinot to aktīvu un saistību apjomu, ko tā faktiski iegādājas. Šādu papildu koncesiju rezultātā pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs palielinātos un pārsniegtu BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā noteikto apmēru, nepārkāpjot pārdošanas procesa nosacījumus.

(174) Tādējādi Komisija atzinīgi novērtē Portugāles apņemšanos ierobežot BPN kapitalizācijas līmeni pārdošanas datumā, lai tas nepārsniegtu [10–18] % no pirmā līmeņa pamatkapitāla, kā noteikts BIC piedāvājumā. Tā kā Portugāle arī apņēmusies nodrošināt, ka kapitālu, kas ir saistīts ar ienākumus nenesošiem aizdevumiem, BIC pēc bankas pārdošanas atdos valstij vai valstij piederošam uzņēmumam, pirmā līmeņa pamatkapitāls pēc bankas pārdošanas netiks neatbilstīgi palielināts.

Valsts līdzekļi

(175) Kā norādīts 6.1.1.3. iedaļā, visi pasākumi saistībā ar bankas pārdošanu BIC ir saistīti ar valsts līdzekļiem.

Priekšrocība

(176) Tā kā ne BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā, ne pamatlīgumā nav noteikts BPN pirmā līmeņa pamatkapitāls (abos dokumentos tikai norādīts, kāda būs absolūtā BPN kapitāla summa pārdošanas laikā, neņemot vērā ne bankas riska svērtos aktīvus, ne BIC tiesības izvēlēties, kuri aktīvi un pasīvi tiks nodoti SPV pirms pārdošanas),

Komisija norāda, ka ir iespējams, ka rezultātā BPN pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs var pārsniegt piedāvājumā norādīto apjomu. Kā liecina Portugāles iestāžu iesniegtā informācija, BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā norādītais kapitāla līmenis ir [10–18] % no pirmā līmeņa pamatkapitāla.

(177) Tomēr Komisija ņem vērā Portugāles apņemšanos ierobežot BPN kapitalizācijas līmeni pārdošanas datumā, lai tas nepārsniegtu [10–18] % no pirmā līmeņa pamatkapitāla, kā noteikts BIC piedāvājumā. Tādējādi valsts varēs pēc iespējas palielināt iesaistīto aktīvu un pasīvu pārdošanas cenu. Šāda apņemšanās ir nepieciešama, lai nodrošinātu, ka BIC netiek piešķirta priekšrocība.

(178) Turklāt, īstenojot tiesības pēc bankas pārdošanas nodot valstij vēl citus ienākumus nenesošus aizdevumus, BIC varētu vēl vairāk samazināt bankas apmēru, attiecīgi palielinot apvienotā uzņēmuma pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītāju, lai tas pārsniegtu BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā norādīto līmeni. Tādējādi BIC tiktu piešķirta vēl viena priekšrocība. Tā kā Portugāle arī apņēmusies nodrošināt, ka kapitālu, kas ir saistīts ar ienākumus nenesošiem aizdevumiem, BIC pēc bankas pārdošanas atdos valstij vai valstij piederošam uzņēmumam, pirmā līmeņa pamatkapitāls pēc bankas pārdošanas netiks palielināts vēl vairāk. Šāda papildu apņemšanās ir nepieciešama, lai nodrošinātu, ka BIC netiek piešķirta priekšrocība.

Selektivitāte

(179) Attiecīgie pasākumi ir selektīvi, jo tie dod labumu konkrētam uzņēmumam, kas ir BIC, un netieši arī apvienotajam uzņēmumam.

Konkurences kropļošana un ietekme uz tirdzniecību

(180) Ņemot vērā BPN pozīciju Portugāles finanšu nozarē un to, ka finanšu nozare ir atvērta intensīvai konkurencei Savienības mērogā, kā arī to, ka BPN konkurē ar daudziem ārvalstu banku meitasuzņēmumiem Portugālē, Komisija uzskata, ka priekšrocība, ko dod valsts līdzekļi, potenciāli var ietekmēt iekšējo tirdzniecību Savienībā un kropļot konkurenci Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

Secinājums

(181) Ņemot vērā Portugāles izteiktās apņemšanās, Komisija var secināt, ka procesa gala rezultāti, tostarp elementi, par kādiem pastāv vienošanās ar BIC pamatlīgumā, nebūtu mainījuši izsoles procedūras iznākumu, un pārdošanas process nepiešķir BIC priekšrocību.

6.1.2. Atbalsta kvantificēšana

- (182) BPN un apvienotais uzņēmums, kas turpinās BPN saimniecisko darbību, ir saņēmuši vairākus valsts atbalsta pasākumus, kuri apkopotā veidā parādīti turpmāk.

1. tabula

Atbalsta pasākumi, kas piešķirti BPN un apvienotajam uzņēmumam

Apraksts	Summa, miljonos euro
a. Aizdevumi, kurus CGD piešķir pirms nacionalizācijas	315
b. Aktīvu nodošana EUR 3,9 miljardu vērtībā trim SPV pirms izsoles procesa	starp 1 800 un 4 000
c. Kapitāla iepludināšana, ko veica valsts 2012. gada 15. februārī	600
d. Likviditātes līnijas, ko CGD piešķir BPN, sākot no 2011. gada 31. decembra	[150–500]
no minētā apjoma valsts garantija nepārprotami attiecas uz	[200–400]
e. Likviditātes līnijas, ko BIC pieprasīja apvienotā uzņēmuma vajadzībām	
no kurām esošo komerciālo vērtspāpīru programmas uzturēšanai paredzētā daļa	400
no kurām jauna likviditātes līnija	300

- (183) Pirmkārt, jāņem vērā, ka ne visi šie atbalsta pasākumi jāskata kā kumulatīvi pasākumi, jo saskaņā ar Portugāles iestāžu sniegto informāciju daži pasākumi aizstāja citus (piemēram, sākotnējie aizdevumi, kurus CGD piešķir pirms nacionalizācijas, tika aizstāti ar BPN emitētiem komerciāliem vērtspāpīriem pēc nacionalizācijas).

- (184) Pasākumi, kas norādīti b) un c) punktā, ir kapitāla iepludināšana vai ir līdzvērtīgi kapitāla iepludināšanai. Tie kopumā ir vismaz EUR 3 miljardi jeb apmēram 50 % no BPN bilances pirms nacionalizācijas. Turklāt tādu valsts garantiju kopsumma, kuras Portugāle kopš nacionalizācijas piešķirusi par labu BPN komerciālo vērtspāpīru emisijas programmai, ir EUR 5 miljardi, un no šīs summas EUR 4,5 miljardi tika izmantoti līdz 2011. gada 31. decembrim.

- (185) Turklāt BIC vēl ir tiesības nodod noguldījumus, kuru noteiktā cena pārsniedz [...] b/p, vai saņemt valsts

atlīdzināto starpību; Portugāle aplēsusi, ka šīs izmaksas ir apmēram EUR [...]. Visbeidzot tas, ka valstij tiek nodotas ar tiesas procesu saistītas izmaksas un saistībā ar bankas pārdošanu SPV tiek nodoti papildu aktīvi un pasīvi, tostarp ienākumus nenesoši aizdevumi, kuri tiek izņemti no BPN bilances, nozīmē papildu atbalstu, kuru Portugāle uzskata par nekvantificējamu atbalstu.

6.2. Dažādo atbalsta pasākumu saderīgums: LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta piemērošana

- (186) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu Komisija ir pilnvarota pasludināt atbalstu par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja tas paredzēts, lai „novērstu nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā”.
- (187) Komisija atzīst, ka globālā finanšu krīze var radīt nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā un pasākumi banku atbalstam var būt piemēroti šāda traucējuma novēršanai. Šo analīzi apstiprina Banku jomas paziņojums, Rekapitalizācijas paziņojums⁽¹⁾, Samazinātas vērtības aktīvu paziņojums⁽²⁾ un Pārstrukturēšanas paziņojums⁽³⁾. Komisija joprojām uzskata, ka valsts atbalsts var tikt apstiprināts saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, ņemot vērā stresa situācijas atkārtošanos finanšu tirgos. Komisija apstiprina šo viedokli, pieņemot 2011. gada Paziņojumu par pagarināšanu, saskaņā ar kuru valsts atbalsta pasākumu noteikumi atbalsta pasākumiem par labu bankām finanšu krīzes kontekstā tiek piemēroti arī pēc 2011. gada 31. decembra⁽⁴⁾.
- (188) Portugāli finanšu un ekonomikas krīze skāra jo īpaši smagi. Krīzes ietekme norādīta vairākos Komisijas lēmumos⁽⁵⁾, kuros Komisija apstiprinājusi Portugāles iestāžu veiktos pasākumus cīņā pret finanšu krīzi. Turklāt jāņem vērā problemātiskā ekonomikas un finanšu situācija, kuras dēļ 2011. gada 7. aprīlī Portugāle oficiāli pieprasīja starptautisku palīdzību un attiecīgi 2011. gada 17. maijā tika parakstīts MoU.

⁽¹⁾ OV C 10, 15.1.2009., 2. lpp.

⁽²⁾ Komisijas paziņojums par samazinātas vērtības aktīviem piemērojamo režīmu Kopienas banku nozarē, OV C 72, 26.3.2009., 1. lpp.

⁽³⁾ Komisijas paziņojums par finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošanu un tās pārstrukturēšanas pasākumu novērtējumu pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem, OV C 195, 19.8.2009., 9. lpp.

⁽⁴⁾ Komisijas paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2012. gada 1. janvāra atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi, OV C 356, 6.12.2011., 7. lpp.

⁽⁵⁾ Komisijas 2008. gada 29. oktobra lēmums valsts atbalsta lietā NN60/2008, Portugāles garantiju shēma, OV C 9, 14.1.2009., un labojums, OV C 25, 31.1.2009., ko pagarina ar Komisijas 2010. gada 22. februāra lēmumu valsts atbalsta lietā N51/2010, OV C 96, 16.4.2010., turpmāk pagarina ar Komisijas 2010. gada 23. jūlija lēmumu valsts atbalsta lietā N315/2010, OV C 283, 20.10.2010., turpmāk pagarina ar Komisijas 2011. gada 21. janvāra lēmumu valsts atbalsta lietā SA.32158, OV C 111, 9.4.2011., un turpmāk pagarina ar Komisijas 2011. gada 21. decembra lēmumu valsts atbalsta lietā SA.34034, kas vēl nav publicēts.

- (189) Komisija uzskata, ka BPN sabrukums radītu nopietnas sekas Portugāles ekonomikai. Tādēļ pasākumus var vērtēt saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

6.3. Saderība saskaņā ar Pārstrukturēšanas paziņojumu

- (190) Pārstrukturēšanas paziņojumā ietverti valsts atbalsta noteikumi, kurus piemēro finanšu iestāžu pārstrukturēšanai pašreizējās krīzes apstākļos. Saskaņā ar Pārstrukturēšanas paziņojumu, lai finanšu iestādes pārstrukturēšana pašreizējās finanšu krīzes apstākļos būtu saderīga ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, tai jāatbilst šādiem nosacījumiem:

i) tās rezultātā jāatjauno bankas dzīvotspēja;

ii) tajā jāietver pietiekams saņēmēja ieguldījums (sloga sadalīšana);

iii) tajā jābūt pietiekamiem pasākumiem konkurences kropļojumu ierobežošanai.

6.3.1. Dzīvotspēja

- (191) Pārstrukturēšanas paziņojuma 9. un 10. punktā noteikts, ka dalībvalstij jāiesniedz visaptverošs un sīki izstrādāts pārstrukturēšanas plāns, kurā sniegta pilnīga informācija par uzņēmējdarbības modeli. Plānā jānorāda finanšu iestādes grūtību iemesli un ierosinātās pārstrukturēšanas plāna alternatīvas.
- (192) Pārstrukturēšanas plānam jāparāda, ka bankas stratēģijas pamatā ir konsekventa koncepcija un banka ir atjaunojusi ilgtermiņa dzīvotspēju, nepaļaujoties uz valsts atbalstu.
- (193) Pārstrukturēšanas paziņojuma 17. punktā norādīts, ka finanšu iestādes (tās daļas) pārdošana trešai personai var palīdzēt atjaunot tās ilgtermiņa dzīvotspēju. Konkrētajā gadījumā Komisija ņem vērā, ka Portugāles iestādes izvēlējušās pārdot BPN, izmantojot izsoles procesu. Tādējādi bankas uzņēmējdarbība tiks pārdota BIC pēc noteiktu korekciju veikšanas, un izvēlētie aktīvi tiks nodoti SPV ar mērķi tos likvidēt laika gaitā. Komisijai attiecīgi jānovērtē, vai BPN bankas uzņēmējdarbība, kas būs daļa no pircēja (apvienotā uzņēmuma) uzņēmējdarbības, būs dzīvotspējīga.
- (194) Savā 2011. gada 24. oktobra lēmumā Komisija norādījusi, ka tā nav saņēmusi uzņēmējdarbības plānu, kurā faktiski tiktu parādīta BPN kā uzņēmuma, kas integrēts BIC, dzīvotspēja, tādēļ tā nevarēja pieņemt attiecīgu

lēmumu. Portugāle iesniedza sīki izstrādātu uzņēmējdarbības plānu saistībā ar BPN, kas integrēta BIC, 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānā norādītajā formā (papildinformācija par uzņēmumu un tā dzīvotspēju tika iesniegta 2012. gada 3. februārī).

- (195) Saskaņā ar 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānu tās BPN daļas bilance, kura tika pārdota BIC, ir ievērojami mazāka — apmēram EUR [...] miljardi — salīdzinājumā ar BPN bilanci nacionalizācijas laikā.

- (196) Kopā ar BIC aktīviem apvienotā uzņēmuma kopējie aktīvi būs apmēram EUR [...] miljardi.

- (197) BPN pārdošanas laikā BIC bankas bilanci ir tikai dzīvotspējīgākās darbības un bankas labākie aktīvi. Tas nozīmē, ka BIC nodotais aizdevumu portfelis tika „iztīrīts” un vairums nelikvīdo aktīvu tika nodoti SPV.

- (198) BPN pasīvus veido galvenokārt maza apjoma noguldījumi kopumā par EUR 1 669 miljoniem un subordinētie parādi kopumā par EUR 246 miljoniem.

2. tabula

BPN pēc pārdošanas un kapitāla iepludināšanas (provizorisks dati) ⁽¹⁾

	Miljonos EUR
Skaidrā nauda, centrālās bankas un kredīties-tādes	[...]
Neto kredīti klientiem	[...]
Citi aktīvi	[...]
KOPĒJIE AKTĪVI	[...]
Noguldījumi	[...]
Citi pasīvi	[...]
Subordinētais parāds	[...]
KOPĒJIE PASĪVI	[...]
Pašu kapitāls	[...]
PASĪVI UN KAPITĀLS KOPĀ	[...]

⁽¹⁾ Portugāles 2012. gada 17. februārī iesniegtie dati, II pielikums.

- (199) Pārstrukturēšanas pasākumus, kurus sāka veikt pagaidu administratori, turpinās veikt BIC, risinot BPN problēmu īpašos cēloņus.
- (200) Kā norādīts iepriekš 24. apsvērumā, vadība ir pilnībā nomainīta. Ņemot vērā īpašos apstākļus, kuru dēļ BPN tika nacionalizēta, un jo īpaši daudzos šķietamas krāpšanas gadījumus, ko bija veikusi kādreizējā bankas vadība, jaunā vadība ir sākusi vairākus tiesas procesus⁽¹⁾ bankas interešu aizstāvēšanai. Bankas riska novērtēšanas procedūras ir pilnībā pārveidotas, ieviešot labāko praksi.
- (201) Jaunie BPN administratori arī koncentrējās uz izmaksu struktūras optimizēšanu un pieņēma vairākas iniciatīvas darbības izmaksu samazināšanai. Laikā starp 2008. gada decembri un 2010. gada decembri darbības izmaksas tika samazinātas par apmēram EUR [...] miljoniem, un personāla izmaksas tika samazinātas par apmēram EUR [...] miljoniem.
- (202) Saskaņā ar 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānu BIC stratēģija ir koncentrēties uz maza apjoma pamatdarījumiem un izmantot BPN tīklu, lai kļūtu par atsaucies banku, kas atbalsta tirdzniecības un finanšu darījumus starp Portugāli un Angolu.
- (203) Plāna pamatā ir pamatoti makroekonomikas bāzes pieņēmumi, kuros ņem vērā pašreizējo situāciju Portugāles tirgos un prognozi par ekonomikas krīzi, kas ilgs līdz 2014. gadam.
- (204) Saskaņā ar finanšu prognozēm pārstrukturēšanas perioda beigās (2016. gada 31. decembrī) apvienotais uzņēmums plāno — pat saskaņā ar stresa scenāriju — segt savas izmaksas un īstenot ROE apmēram [1–10] % apmērā.
- (205) Plānotā sākotnējā kapitāla bāze varētu ievērojami pārsniegt minimālās kapitāla prasības, un pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs varētu būt [10–18] % apmērā, pateicoties valsts veiktajai kapitāla iepludināšanai.
- (206) Pateicoties valsts veiktajai ievērojamai kapitāla iepludināšanai, bankas plānotie kapitāla rādītāji pārstrukturēšanas perioda laikā un beigās varētu pārsniegt minimālo

prasību līmeni un attiecīgi nodrošināt bankas maksātspēju. Saskaņā ar Portugāles apstiprināto uzņēmējdarbības plānu, kas iekļauts arī 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānā, un saskaņā ar bāzes scenāriju pirmā līmeņa pamatkapitāls pārstrukturēšanas perioda beigās (2016. gada 31. decembrī) būs [8–12] %, kas nedaudz pārsniedz Bdp noteiktās regulējošās minimālās prasības, kas kopš 2012. gada decembra ir 10 %⁽²⁾, un saskaņā ar stresa scenāriju tas būs nedaudz mazāks ([7–11] %), kā norādīts 1. attēlā 207. apsvērumā.

- (207) Šādu notikumu attīstību galvenokārt nosaka nepieciešamība ieviest 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānā norādīto uzņēmējdarbības plānu, lai piešķirtu lielākus aizdevumu apjomus ekonomikai, un negatīvo rezultātu ietekme pārstrukturēšanas plāna pirmajā gadā. Negatīvi rezultāti galvenokārt veidosies tādēļ, ka bankai joprojām ir augstu izmaksu struktūra salīdzinājumā ar tās uzņēmējdarbības apjomu, kā arī BIC veiktās pārstrukturēšanas izmaksu dēļ.

1. attēls

Prognozes apvienotajam uzņēmumam BPN/BIC saskaņā ar bāzes scenāriju, 2012.–2016. gads

[...]

- (208) Attiecībā uz likviditāti uzņēmējdarbības plāns galvenokārt ir balstīts uz noguldījumiem, plānojot to pieaugumu par apmēram [1–10] % gadā. Komisija uzskata, ka stabils finansējums, kādu apvienotais uzņēmums iegūs, izmantojot noguldījumus, ir svarīga pārstrukturēšanas plāna iezīme. Ņemot vērā apvienotā uzņēmuma mazo lielumu un tā izaugsmes potenciālu, noguldījumu attīstības prognozes ir ticamas.
- (209) Tajā pašā laikā Komisija uzskata, ka, lai nodrošinātu apvienotā uzņēmuma dzīvotspēju, nevajadzētu būt stimulam aizstāt noguldījumus ar liela apjoma finansējumu. Tāpat ir svarīgi nodrošināt, lai atlidzība par likviditātes līniju, ko BIC pieprasīja kā kompensāciju par iespējamo noguldījumu aizplūšanu, tiktu palielināta un sasniegtu vismaz Euribor + [...] b/p. Saistībā ar šo Portugāles apņemšanās ir nepieciešama, lai nodrošinātu pārstrukturēšanas atbalsta saderību ar iekšējo tirgu, ņemot vērā to, ka [...] ir ievērojams tādu noguldījumu apjoms, par kuriem patlaban atlidzība pārsniedz Euribor + [...] b/p, kas ir līmenis, kuru sasniegto, BIC var izvēlēties nepaturēt šādus noguldījumus. Ja atlidzība par jauno kredītlīniju netiktu noteikta tādā līmenī, lai BIC būtu stimuls saglabāt noguldījumu līmeni atbilstīgi 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānā noteiktajam līmenim, BIC varētu vēlēt aizstāt noguldījumus ar lētāku finansējumu, ko piešķir CGD. Lai gan aizstāšana varētu uzlabot apvienotā uzņēmuma īstermiņa rentabilitāti, tajā pašā laikā tā varētu iedragāt tā dzīvotspējas perspektīvu.

⁽¹⁾ Tostarp 45 pasākumus pret kādreizējo BPN vadību, 25 civilprocesus un 20 kriminālprocesus.

⁽²⁾ Skatīt Portugāles Bankas 10. maija paziņojumu Nr. 3/2011, *Official Gazette* Nr. 95, II izlaidums.

(210) Saistībā ar šo ir svarīgi norādīt, ka kredītlīnija ar likmi *Euribor* + [...] b/p joprojām nozīmē daudz labvēlīgākus noteikumus nekā tad, ja *BIC* to mēģinātu saņemt tirgū. Kaut gan Komisijai netika iesniegts salīdzināms standarts par līdzīgiem tirgū veiktiem darījumiem, Komisija norāda, ka ir maz ticams, ka šāda ilguma un apjoma kredītlīnija būtu pieejama tirgū pat ar lielāku procentu likmi. Turklāt Komisija pieņem zināšanai, ka noteiktā atlīdzība par *CGD* piešķirtiem aizdevumiem [...] ir [...] mēnešu *Euribor* + [...] b/p.

(211) Pamatojoties uz iepriekšteikto, Komisijas šaubās par *BPN* dzīvotspēju ir mazinājušās.

6.3.2. Atbalsta ierobežošana līdz nepieciešamajam minimumam un sloga sadale

(212) Pārstrukturēšanas paziņojumā norādīts, ka, lai novērstu konkurences kropļojumus un morālo kaitējumu, ir nepieciešams saņēmjā pašā ieguldījums atbalsta ierobežošanai līdz nepieciešamajam minimumam. Saistībā ar šo a) ierobežo gan pārstrukturēšanas izmaksas, gan atbalsta summu, un b) ir nepieciešams nozīmīgs pašā ieguldījums.

(213) Saņēmjā bankas pašas ieguldījuma principi pārstrukturēšanas posmā noteikti Pārstrukturēšanas paziņojuma 3. iedaļā. Tajā noteikts, ka i) pārstrukturēšanas atbalsts jāierobežo līdz minimumam tikai tādu izmaksu segšanai, kas nepieciešamas dzīvotspējas atjaunošanai, ii) saņēmjai bankai pēc iespējas jāizmanto pašas resursi restrukturizācijas finansēšanai, piemēram, pārdodot aktīvus, un iii) ar pārstrukturēšanu saistītās izmaksas atbilstīgi jāsedz arī tām personām, kuras veikušas ieguldījumu bankā, ar pieejamo kapitālu sedzot zaudējumus un maksājot atbilstīgu atlīdzību par valsts intervencēm. Sloga sadales mērķis ir divējāds: ierobežot konkurences kropļojumus un novērst morālo kaitējumu ⁽¹⁾.

(214) Pārstrukturēšanas plānā skaidri jāparāda, ka atbalsta apjoms nepārsniedz minimālo nepieciešamo apjomu. Ar pārstrukturēšanu saistītās izmaksas sedz ne tikai valsts, bet pēc iespējas lielākā mērā arī tās personas, kuras veikušas ieguldījumu bankā. Citiem vārdiem sakot, banka un tās kapitāla turētāji veicina pārstrukturēšanu, pēc iespējas izmantojot savus līdzekļus. Pārstrukturēšanas atbalstam jābūt ierobežotam un jāsedz tikai tās izmaksas, kas nepieciešamas dzīvotspējas atjaunošanai. Attiecīgi uzņēmumam nevar piešķirt valsts līdzekļus, kurus tas var izmantot tādu tirgu kropļojošu darbību finansēšanai, kuras nav saistītas ar pārstrukturēšanu, piemēram, iegādēm ⁽²⁾.

Atbalsta ierobežošana līdz nepieciešamajam minimumam

(215) Saistībā ar atbalsta ierobežošanu līdz nepieciešamajam minimumam Pārstrukturēšanas paziņojuma 23. punktā norādīts, ka pārstrukturēšanas atbalstam jābūt ierobežotam un jāsedz tikai dzīvotspējas atjaunošanai nepieciešamās izmaksas.

(216) Saistībā ar šo Komisijai jānovērtē, pirmkārt, Portugāles iestāžu apgalvojums, ka izmaksas saistībā ar *BPN* pārdošanu *BIC* ir mazākas nekā izmaksas, kādas Portugālei rastos, ja *BPN* tiktu likvidēta, un, otrkārt, vai *BPN* pārstrukturēšanai piešķirtā atbalsta apjoms ir nepieciešamais minimums.

Pārdošana salīdzinājumā ar pienācīgu likvidēšanu

(217) Savā 2011. gada 24. oktobra lēmumā Komisija apšaubīja vairākus aspektus kvantitatīvajā salīdzinājumā, kuru Portugāle attiecīgajā laikā iesniedza par abiem scenārijiem.

(218) Portugāle 2012. gada janvārā pārstrukturēšanas plānā atjaunināja abu scenāriju salīdzinājumu un mainīja savus sākotnējos pieņēmumus, lai kļiedētu Komisijas 2011. gada 24. oktobra lēmumā paustās bažas par izmaksām pienācīgas likvidēšanas gadījumā. Jo īpaši Portugāle pievērsa uzmanību aizdevumu diskontēšanai un režīmam saistībā ar subordinēto obligāciju turētājiem.

(219) Portugāle sniedza papildinformāciju un alternatīvu standartu savam pieņemumam par bilances vērtības diskontēšanu 30–50 % apmērā no aizdevumu pārdošanas. Portugāle arī iesniedza galīgos skaitļus par aizdevumiem, kurus *BIC* pārņēma un kuru apjoms nebija zināms sākotnējā salīdzinājuma laikā, kas ir 2012. gada 17. februāris. Tā no scenārija par pienācīgu likvidēšanu arī izņēma izmaksas, kas ir saistītas ar atlīdzību noteiktiem subordinēto obligāciju turētājiem, kā norādīts 221. apsvērumā.

(220) Komisija uzskata, ka, ņemot vērā pašreizējo ekonomikas situāciju un parāda attiecības pret kopējiem aktīviem ievērojamo samazināšanu banku nozarē, diskonta piemērošana aizdevumu portfeļa pārdošanai ir attaisnojama. Ja aizdevumus vajadzētu turēt līdz to termiņa beigām, valstij veidotos finansēšanas izmaksas un tā segtu kredītrisku līdz termiņa beigām. Tādēļ Komisija var pieņemt Portugāles iesniegto aplēsi par diskontu zemākā diapazonā, kas ir diskonts [20–50] % apmērā.

⁽¹⁾ Skatīt 22. punktu Pārstrukturēšanas paziņojumā.

⁽²⁾ Skatīt lietu T-17/03, *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH* pret Komisiju [2006], Krājums, II-1139. lpp.

(221) Saistībā ar subordinēto obligāciju turētājiem Komisija noprot, ka kopējo apjomu, kas ir EUR 245 miljoni, veido dažādas emisijas. Pastāv iespēja [...]. Saskaņā ar Portugāles iesniegto informāciju pēc katras emisijas noteikumu juridiska novērtējuma [...].

(222) Turpmāk 3. tabulā sniegts pārskats par aplēsēm saistībā ar ienākošiem/izejošiem maksājumiem, ņemot vērā pārskatītos pieņēmumus, kuri minēti iepriekš 219.–221. apsvērumā. Veicot aplēses, ņemtas vērā tikai robežizmaksas saistībā ar abiem scenārijiem (nevis jau radušās izmaksas), un to pamatā ir BPN bilances dati laikā, kad banka tika pārdota BIC ⁽¹⁾.

3. tabula

Bankas pārdošanas BIC scenārija un pienācīgas likvidēšanas scenārija salīdzinājums (skaitļi miljonos euro)

		Bankas pārdošana BIC	Likvidācija
	IZEJOŠIE MAKSĀJUMI		
1	Maksājumi par kredītiestāžu finansējumu		[...] ⁽¹⁾
2	Maksājumi klientiem par noguldījumiem		[...]
3	Kapitāla palielināšana	[...]	
4	Subordinēto obligāciju turētāji, izņemot beztermiņa emisijas TBC		[...]
	<i>Izejošie maksājumi kopā</i>	[...]	[...]
		Bankas pārdošana BIC	Likvidācija
	IENĀKOŠIE MAKSĀJUMI		
5	Klientu aizdevumu pārdošana (EUR 2,114 miljoni, no kura atskaitīts diskonts, kas ir 30 %)		[...]
6	Atbildība par skaidro naudu un aizdevumiem kredītiestādēm		[...] ⁽²⁾
7	BPN pārdošanas cena	[...]	
8	Noguldījumu pārdošanas uzcenojums, kas ir 2 % no noguldījumu atlikuma		[...]
	<i>Ienākošie maksājumi kopā</i>		[...]
	APLĒSE PAR STARPĪBU	[...]	[...]

⁽¹⁾ To parādu kredītiestādēm vērtība, kurus BIC pārņēma pirms valsts veiktās kapitāla iepludināšanas.

⁽²⁾ Tādas skaidrās naudas un aizdevumu kredītiestādēm vērtība, kurus BIC pārņēma pirms valsts veiktās kapitāla iepludināšanas.

(223) Vispārīgi runājot, iespēja pienācīgi likvidēt banku, saskaņā ar kuru valsts maksā visus noguldījumus (izņemot tos, kurus veikusi subordinētie kreditori, kas tur beztermiņa obligācijas) un visu riska pozīciju ar kredītiestādēm, būtu daudz dārgāka nekā bankas pārdošana BIC.

(224) Komisija atzīst, ka pastāv nenoteiktība saistībā ar vairākiem pieņēmumiem, t. i., iespēju atgūt kredītus, kuri nodoti BIC. Tāpat jāņem vērā tas, ka pienācīga likvidēšana var negatīvi ietekmēt uzticēšanos visā banku nozarē un dalībvalsts kredītvērtējumu.

(225) Pamatojoties uz pieejamo informāciju, Komisija secina, ka iespēja pārstrukturēt banku, t. i., to pārdot BIC, veicina atbalsta apjoma ierobežošanu līdz nepieciešamajam minimumam.

Atbalsta ierobežošana līdz nepieciešamajam minimumam, veicot BPN pārstrukturēšanu

(226) Kā norādīts 182.–185. apsvērumā, BPN saņēma atbalstu ievērojamā apjomā pirms un pēc nacionalizācijas. Atbalsts bija nepieciešams, lai banka varētu turpināt pastāvēt tik ilgi, kamēr tiek īstenota izvēlēta pārstrukturēšana, kas nozīmē bankas dzīvotspējīgās daļas pārdošanu BIC un slikto aktīvu likvidēšanu laika gaitā. Pārstrukturēšanas procesa rezultātā BPN vairs nebūs atsevišķa banka. BIC pārņemtā maza apjoma banku pakalpojumu uzņēmuma bilance ir mazāka par 35 % no BPN bilances pirms nacionalizācijas. Dominējošos tirgus apstākļos šie pasākumi (un jo īpaši tādu bankas aktīvu nodošana SPV, kuri nav maza apjoma bankas pakalpojumu aktīvi) ir saistīti ar tirgū paliekošās bankas dzīvotspēju. Uzņēmējdarbība un darbības, kas nav maza apjoma bankas pakalpojumi, tiek nodotas SPV un laika gaitā likvidētas. Komisija atzīst, ka ievērojamā kavēšanās saistībā ar BPN pārstrukturēšanas plāna īstenošanu ir saistīta ar īpašiem apstākļiem, kuri ietekmēja Portugāles ekonomiku un kuru rezultātā 2011. gada 17. maijā tika parakstīts MoU.

(227) Komisija savā 2011. gada 24. oktobra lēmumā norādīja, ka papildus pasākumiem, kuri tika piešķirti BPN pirms tās pārdošanas, BIC pieprasa papildpasākumus, kuri norādīti 56. apsvērumā.

(228) Komisija savā 2011. gada 24. oktobra lēmumā apšaubīja, vai BIC pieprasītā kapitāla iepludināšana bija nepieciešamais minimums dzīvotspējas nodrošināšanai. ņemot vērā bilances korekcijas, kuras BIC pieprasīja savā 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā, un BPN 2011. gada jūnija finanšu pārskatus, Portugāle veica aplēses, ka kapitāla līmenis EUR [200–400] miljonu apmērā ir pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs [10–18] % apmērā.

⁽¹⁾ Portugāles 2012. gada 17. februārī iesniegtie dati, II pielikums.

- (229) Portugāle apgalvo, ka kapitāla līmenis ir izsoles procesa rezultāts, ņemot vērā arī cenu, kādu BIC maksās valstij (EUR 40 miljonus). To attaisno izmaksas bankas pārorientēšanai uz pamatdarbības veikšanu un nepieciešamība uzturēt pietiekamu papildkapitāla buferi. Portugāle uzskata, ka buferis ir atbilstīgs pašu kapitāla uzturēšanai pietiekamā līmenī, jo īpaši integrācijas sākumstadijās, ņemot vērā BPN negatīvo reputāciju un sarežģīto ekonomikas situāciju Portugālē.
- (230) Jāatzīmē, ka saskaņā ar 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plāna aplēsēm kapitāla rādītājs ceturrtā gada beigās pēc pārdošanas varētu sasniegt [8–12] %, un saskaņā ar stresa scenāriju tas varētu sasniegt [7–11] % (nedaudz mazāk nekā Portugāles tiesību aktos noteiktais minimālais līmenis, kas ir 10 %).
- (231) Tādēļ Komisija var secināt, ka kapitāla līmenis, kas ir līdzvērtīgs pirmā līmeņa pamatkapitālam, kas ir [10–18] %, ir izsoles rezultāts, un tas ir nepieciešams bankas dzīvotspējas nodrošināšanai, pamatojoties uz 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānu.
- (232) Komisija arī pozitīvi vērtē to, ka pamatlīgumā ar BIC ir ietverta BIC apņemšanās piecus gadus nemaksāt dividendes vai citus līdzvērtīgus labumus akcionāriem saistībā ar BPN. Šis apņemšanās mērķis ir nodrošināt, lai BPN iepludinātais kapitāls tūlīt neaizplūstu no bankas akcionāriem sadalītu līdzekļu veidā.
- (233) Tomēr galīgie aktīvi, kurus BIC pārņēma, nav BIC 2011. gada 20. jūlija piedāvājumā norādītie aktīvi, un BIC arī patur tiesības atdot ienākumus nenesošus aizdevumus. Tādēļ Komisija uzskata, ka, lai nodrošinātu, ka atbalsts ir nepieciešamais minimums, ikvienam riska svērtu aktīvu samazinājumam, ko rada aizdevumu atdošana valstij, jānotiek paralēli ar attiecīgu kapitāla samazināšanu [10–18] % apmērā no riska svērtu aktīvu samazinājuma. Kapitāla samazināšana var būt kā valstij atdoto aizdevumu bilances vērtības diskontēšana.
- (234) Komisija norāda uz BIC ierosinājumu, ka apvienotais uzņēmums varētu uzturēt pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītāju [10–18] % apmērā, ja tam vajadzētu atdot ienākumus nenesošus aizdevumus, izsniedzot jaunus aizdevumus ekonomikai. Komisija uzskata, ka šāds pasākums neierobežotu atbalstu līdz nepieciešamajam minimumam šādu iemeslu dēļ. Pirmkārt, BIC pašu kapitāla rādītājs pirms pārdošanas būs zemāks par [10–18] % pārdošanas dienā. Tādēļ, tiklīdz būs notikusi BPN un BIC apvienošana, apvienotā uzņēmuma pirmā līmeņa pamatkapitāls nekavējoties samazināsies (kā norādīts 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānā). Attiecīgi, ja apvienotais uzņēmums vēlas uzturēt pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītāju [10–18] % apmērā pēc apvienošanas, tā kapitalizācijai jābūt lielākai un jāpārsniedz pašas BIC prognozes. Otrkārt, 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānā jau ir ņemti vērā jauni aizdevumi ekonomikai, tādēļ uzskata, ka BPN pirmā līmeņa pamatkapitāls [10–18] % apmērā (kas ir ļoti augsts) pārdošanas brīdī ir pietiekams. Tādēļ jaunu aizdevumu radīšanai nav nepieciešams nodalīt vēl vairāk kapitāla nekā jau paredzēts 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānā. Saistībā ar šo Komisija pozitīvi vērtē Portugāles apņemšanos nodrošināt, ka BPN pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs dienā, kad BPN tiek pārdota Banco BIC, nepārsniedz [10–18] %, un, ja ienākumus nenesošie aizdevumi pēc pārdošanas tiek nodoti valstij vai valsts kontrolētam uzņēmumam, Banco BIC vai apvienotais uzņēmums nodod valstij vai valsts kontrolētam uzņēmumam kapitālu, kas ir saistīts ar šādiem aizdevumiem, [10–18] % apmērā no aizdevumu riska svērtajiem aktīviem.
- (235) Turklāt Pārstrukturēšanas paziņojumā norādīts, ka aizliegums veikt iegādes ir nepieciešams, lai atbalsta apmērs būtu ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam. Pārstrukturēšanas paziņojuma 23. punktā nepārprotami norādīts, ka „uzņēmumam nedrīkst piešķirt valsts līdzekļus, ko tas varētu izmantot, lai finansētu tirgu kropļojos, ar pārstrukturēšanas procesu nesaistītas darbības”. Piemēram, iegādājoties akcijas citos uzņēmumos vai veicot ieguldījumus, finansējumam nedrīkst izmantot valsts atbalstu, ja vien tas nav būtiski uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošanai.
- (236) Komisija novērojusi, ka jau 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plānā norādīts, ka apvienotais uzņēmums kļūs par dzīvotspējīgu uzņēmumu ar pieņemamu kapitāla atdevi un tas pat varētu strādāt ar peļņu. Dzīvotspējas atgūšana nav atkarīga no iegādēm. Gluži pretēji, Komisija uzskata, ka aizliegums veikt iegādes nodrošinās, ka kapitāls, kuru uzskata par nepieciešamu pārstrukturēšanai, paliek bankā un palīdz tai atgūt dzīvotspēju. Saistībā ar šo Komisija uzskata, ka Portugāles apņemšanās piemērot aizliegumu veikt iegādes ir nepieciešama, lai nodrošinātu pārstrukturēšanas atbalsta saderību ar iekšējo tirgu.
- Pašu ieguldījums*
- (237) Saistībā ar pašu ieguldījumu Pārstrukturēšanas paziņojumā noteikts, ka pārstrukturēšanas izmaksas sedz ne tikai valsts, bet arī bankas kādreizējie ieguldītāji un iepriekšējie akcionāri. Šāda prasība nodrošina, ka glābtās bankas uzņemas adekvātu atbildību par savas iepriekšējās rīcības sekām, un rada atbilstīgu iniciatīvu to rīcībai nākotnē.

- (238) Šajā gadījumā Komisija pozitīvi vērtē to, ka akcionāri zaudē savu daļu bankā, nesāņemot kompensāciju. Tie attiecīgi adekvāti piedalās sloga sadalē, jo saskaņā ar divu neatkarīgu, Portugāles norādītu juridisku personu aplēsēm bankai ir negatīva vērtība. Komisija pozitīvi vērtē arī to, ka BPN valde ir nomainīta un aizstāta nacionalizācijas procesa kontekstā.
- (239) Tomēr Komisija norāda, ka subordinēto obligāciju turētāji, kuru turējumā ir EUR 245 miljoni, paliks bankā, kaut gan tā tiks privatizēta, un tie arī turpmāk varētu saņemt kuponus.
- (240) Kā norādīts Pārstrukturēšanas paziņojuma 26. punktā, „pašu līdzekļu kompensācijai (kapitāla un subordinēto aizdevumu) bankas nedrīkst izmantot valsts atbalstu, ja to darbība nedod pietiekami lielus ienākumus”.
- (241) Saistībā ar periodu, kura laikā tika veikta BPN pārstrukturēšana, BPN nenodrošināja atbilstību Komisijas politikai par hibrīda instrumentiem, kas noteikta Pārstrukturēšanas paziņojuma 26. punktā. Saistībā ar šo Komisija paskaidrojusi, ka pārstrukturēšanas kontekstā zaudējumu kompensēšana (piemēram, atbrīvojot rezerves vai samazinot pašu kapitālu), ko saņēmējas bankas veic pēc saviem ieskatiem, lai garantētu dividendu un kuponu maksājumus par nesamaksātu subordinēto parādu, principā nav saderīga ar mērķi, kas ir sloga sadale. Komisija norāda, ka kuponu maksāšana nav saskaņā ar minēto principu un to kompensē, izmantojot visaptverošu pārstrukturēšanu⁽¹⁾.
- (242) Komisija uzskata, ka visaptveroša bankas pārstrukturēšana var būt pietiekama, lai kompensētu to, ka slogs netiek dalīts.
- (243) Tomēr, tā kā banka patlaban tiek pārdota, aizliegums veikt atsaukšanu līdz 2016. gada 31. decembrim ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka bankas kapitāla turētāji minimālā līmenī ir iesaistīti sloga sadalē.
- (244) Saistībā ar šo Komisija ņem vērā Portugāles apņemšanos nodrošināt, ka, lai veicinātu BPN pārstrukturēšanas procesu, ne *Banco BIC*, ne apvienotais uzņēmums vai Portugāle līdz 2016. gada 31. decembrim neīstenos tiesības saistībā ar iespēju atsaukt subordinēto parādu, ko BPN emitējusi pirms pārdošanas dienas.
- Atbildība par atbalsta pasākumiem*
- (245) Komisija norāda, ka atbildība par katru atbalsta pasākumu, kas minēts iepriekš 182.-185. apsvērumā, īpaši garantijām, kapitāla iepludināšanu un aktīvu nodošanu SPV, nav saskaņā ar attiecīgo Komisijas paziņojumu.
- (246) Valsts garantiju cena tika noteikta 20 b/p apmērā, kas ir ievērojami mazāk nekā līmenis, kāds veidojas, piemērojot Komisijas noteikumus par atbildību valsts garantijām finanšu iestāžu emitētām saistībām.
- (247) Kapitāla iepludināšana BPN 2012. gada februārī EUR 600 miljonu apmērā noteikti nav atbildība, kas būtu saskaņā ar Pārstrukturēšanas paziņojumu. Portugāles iestādes patiesi neplāno saņemt atbildību par kapitāla iepludināšanu. Kapitāls faktiski tika iepludināts, lai banku varētu pārdot par negatīvu cenu.
- (248) Kaut gan saistībā ar aktīvu nodošanu SPV to bilances vērtībā Komisija atzīst, ka teorētiski aktīvu nodošana trim SPV paredzēta, lai aizsargātu BPN dzīvotspēju un banku varētu pārdot, aktīvu nodošana bilances vērtībā nozīmē atbalstu, kas neatbilst Samazinātas vērtības aktīvu paziņojuma pamatprasībām. Jo īpaši tas ir tad, ja aktīvi tiek nodoti bilances vērtībā, kas ievērojami pārsniedz to reālo ekonomikas vērtību, un nav paredzēta atbildība valstij. Samazinātas vērtības aktīvu paziņojumā ir atzīts, ka visaptveroša pārstrukturēšana var kompensēt potenciālas neatbilstības paziņojumā noteiktajiem pamatkritērijiem, tostarp par cenas noteikšanu. BPN visaptveroša pārstrukturēšana ir elements, pateicoties kuram Komisija varētu atzīt, ka pasākums ir saderīgs ar Samazinātas vērtības aktīvu paziņojumu. Tādējādi aktīvu nodošanu SPV varētu vērtēt kopā ar pārējiem pasākumiem par labu BPN un visaptverošas pārstrukturēšanas ietvaros.
- (249) Saskaņā ar Pārstrukturēšanas paziņojuma 25. punktu jebkura atkāpe no atbilstīga sloga sadalījuma *ex ante*, ko glābšanas posmā izņēmuma kārtā atļāva finansiālās stabilitātes dēļ, vēlākā laika posmā ir jākompensē ar turpmākiem ieguldījumiem pārstrukturēšanas pasākumos, piemēram, ar apvērse klauzulu un/vai visaptverošu pārstrukturēšanu, tostarp papildu pasākumiem konkurences traucējumu ierobežošanai.
- ⁽¹⁾ Cita starpā skatīt Komisijas lēmumus lietā N 61/2009, *Caja Castilla la Mancha* glābšana un pārstrukturēšana, OV C 289, 26.10.2010., 1. lpp.

(250) Komisija uzskata, ka BPN pārstrukturēšana ir pietiekami aptveroša. Komisija norāda, ka banka ir maza. Pārstrukturēšanas procesa rezultātā BPN vairs nebūs atsevišķa banka. BIC pārņemtā maza apjoma bankas pakalpojumu uzņēmuma bilance ir mazāka par 35 % no BPN bilances pirms nacionalizācijas. Uzņēmējdarbība un darbības, kas nav maza apjoma bankas pakalpojumi, vairs netiks veiktas.

(251) Tādēļ Komisija var secināt, ka sloga sadale ir atbilstīga, ņemot vērā BPN visaptverošu pārstrukturēšanu.

6.3.3. Pasākumi konkurences kropļojumu ierobežošanai

(252) Saistībā ar pasākumiem konkurences kropļojumu ierobežošanai Pārstrukturēšanas paziņojumā noteikts, ka šādu pasākumu raksturs un veids būs atkarīgi no atbalsta lieluma un piešķiršanas nosacījumiem un apstākļiem, kā arī tā tirgus īpašībām, kurā saņēmēja banka darbosies.

(253) Kaut gan BPN saņēma atbalstu ievērojamā apjomā, jāņem vērā bankas ierobežotais lielums. Pārstrukturēšanas paziņojuma 32. punktā norādīts, ka Komisija pārbaudīs varbūtējo atbalsta ietekmi tirgos, kuros saņēmēja banka darbojas pēc pārstrukturēšanas. Vispirms tiks pārbaudīts, cik liela ir banka un kāda ir tās nozīme pēc dzīvotspējas atgūšanas attiecīgajā tirgū.

(254) Saistībā ar šo Komisija norāda, ka BPN vairs nedarbosies kā tāda saimnieciskā juridiskā persona, kāda tā bija pirms valsts intervencēm⁽¹⁾. Banka būs nacionalizēta, un tajā būs veikta visaptveroša pārstrukturēšana. Rezultātā tirgū konkurēs daudz mazāka banka.

(255) BPN 2008. gada beigās bija septītā lielākā finanšu iestāde Portugālē bilances izteiksmē. Pēc nacionalizācijas banka vairs nav tik liela, īpaši pēc noguldījumu aizplūšanas. Kopš 2011. gada vidus tā ierindojas 12. vietā, un tās tirgus daļa gan noguldījumos, gan aizdevumos ir mazāka par 1 %. Laikposmā no 2008. gada līdz 2011. gadam noguldījumu un aizdevumu apmērs ir samazinājies gandrīz divas reizes.

(256) Savos apsvērumos par 2011. gada 24. oktobra lēmumu Portugāle norādījusi, ka, pirmkārt, jau pirms nacionalizācijas BPN tirgus daļa bijusi apmēram [1–2] %. Otrkārt,

pēc nacionalizācijas BPN tika ievērojami pārstrukturēta un tā vairs nav tik liela. Treškārt, arī pēc bankas integrēšanas BIC jaunā apvienotā uzņēmuma tirgus daļa Portugālē joprojām būs mazāka par [< 1] %, jo patlaban BPN tirgus daļa ir apmēram [< 1] % gan aizdevumu klientiem, gan noguldījumu izteiksmē, un BIC tirgus daļa ir [< 1] % aizdevumu izteiksmē un [< 1] % noguldījumu izteiksmē.

(257) Komisija arī norāda, ka bankas uzņēmējdarbības pārdošana izsolē deva konkurentiem iespēju iegādāties BPN precīzi un uzņēmējdarbību, tādējādi ierobežojot konkurences kropļojumus.

(258) Komisija arī atzinīgi vērtē dividenžu politiku, kas aprakstīta 56. apsvēruma xiii) apakšpunktā.

(259) Turklāt saskaņā ar Pārstrukturēšanas paziņojuma 44. punktu bankas, laižot tirgū savus finansiālos piedāvājumus, nevar atsaukties uz valsts atbalstu kā konkurences priekšrocību. Komisija pozitīvi vērtē Portugāles apņemšanos nodrošināt, ka BIC neatsauksies uz valsts atbalsta izmantošanu savās tirdzniecības kampaņās un paziņojumos ieguldītājiem.

(260) Savā 2011. gada 24. oktobra lēmumā Komisija puda bažas par to, vai plānotie pasākumi būs pietiekami, ņemot vērā atbalsta ievērojamo apjomu un to, ka BPN ir saņēmusi rekapitalizāciju, garantijas un pasākumus saistībā ar samazinātas vērtības aktīviem, kuri netika atlīdzināti saskaņā ar attiecīgā paziņojuma prasībām.

(261) Jo īpaši Komisija norāda, ka banka darbosies tirgū un tās sākotnējais pirmā līmeņa pamatkapitāla rādītājs būs [10–18] %, kas ievērojami pārsniedz minimālo prasību, kas ir 9 % 2011. gada beigās un 10 % 2012. gada beigās.

(262) Turklāt BIC pieprasīja tiesības [...] mēnešu laikā atpārdot aizdevumus, kuri nenes ienākumus vismaz [...] dienas (nepārsniedzot [...]) % no aizdevumu portfeļa kopējās nominālvērtības). BIC arī pieprasīja, lai tiktu saglabāts divu veidu likviditātes atbalsts, ko nodrošina CGD. Pirmkārt, BIC prasa, lai tiktu saglabāta kredītlīnija ne vairāk kā EUR [150–500] miljonu apmērā saistībā ar komerciālo vērtspapīru programmu ar valsts garantiju uz trim gadiem un CGD apņemtos nodrošināt kredītlīnijas noteikumus līdz [...]. Otrkārt, BIC prasa, lai CGD piešķir jaunu kredītlīniju ne vairāk kā EUR [150–350] miljonu apmērā, lai tiktu kompensēta noguldījumu samazināšanās, to apjomam nesasniedzot EUR 1,8 miljardus, un atlīdzība būtu Euribor + [...] b/p.

⁽¹⁾ Cita starpā skatīt Komisijas lēmumus lietā N 61/2009, *Caja Castilla la Mancha* glābšana un pārstrukturēšana, OV C 289, 26.10.2010., 1. lpp., un lietā NN 19/2009, Glābšanas atbalsts uzņēmumam *Dunfermline Building Society*, OV C 101, 20.4.2007., 7. lpp.

- (263) Tādējādi tiks nodrošināts, ka apvienotais uzņēmums neizmantos valsts atbalstu, lai palielinātu savu darbību uz konkurentu rēķina, un tiek atbilstīgi novērsti atbalsta radītie konkurences kropļojumi.
- (264) Ņemot vērā saspringto situāciju tirgū un Portugāles izvirzītos stingros noteikumus banku nozarei pēc notikumiem, kuru dēļ tika parakstīts MoU, Komisija uzskata, ka šādas likviditātes līnijas ievērojami ietekmēs apmēru, kādā apvienotais uzņēmums varēs konkurēt tirgū ar citiem tirgus dalībniekiem, kuri nav saņēmuši valsts atbalstu.
- (265) Tādēļ valsts atbalstu var pasludināt par saderīgu tikai tad, ja tiek īstenoti pietiekami pasākumi, lai nodrošinātu, ka valsts atbalsts netiek izmantots, lai kaitētu konkurentiem, no kuriem daži nav saņēmuši līdzīgu valsts atbalstu. Jānodrošina vienādi darbības nosacījumi bankām, kuras ir saņēmušas valsts atbalstu, un tām, kuras nav saņēmušas valsts atbalstu. Valsts atbalsts nedrīkst nedz vājināt tādu uzņēmumu iniciatīvu konkurēt, veikt ieguldījumu un inovācijas, kuri nav valsts atbalsta saņēmēji, nedz radīt piekļuves šķēršļus, kuri var apdraudēt pārrobežu darbību.
- (266) Jānodrošina, ka apvienotajam uzņēmumam netiek piešķirta konkurences priekšrocība, kas rodas, nododot likviditātes risku valstij un saņemot kapitālu.
- (267) Pirmkārt, Komisija uzskata, ka, lai ierobežotu konkurences kropļojumus, kurus rada tas, ka bankas kapitāla līmenis pārsniedz minimālo prasību (skatīt 261. apsvērumu), līdztekus riska svērto aktīvu samazināšanai, kas veidojas, atdodot valstij aizdevumus, veicama attiecīga kapitāla samazināšana. Tādēļ Portugāles apņemšanās saistībā ar maksimālo BPN kapitāla līmeni ir vajadzīga, lai nodrošinātu pārstrukturēšanas atbalsta saderību ar iekšējo tirgu.
- (268) Otrkārt, Komisija uzskata, ka kredītlīnijai EUR [150–500] miljonu apmērā saistībā ar BPN komerciālo vērtspapīru programmu jābūt ierobežotai un tās ilgums nedrīkst pārsniegt [...] gadus. Turklāt atlīdzībai par otro likviditātes līniju jābūt atbilstīgākai tirgus nosacījumiem, un tā jānosaka *Euribor* + [...] b/p apmērā. Tajā pašā laikā, lai nodrošinātu šo ierobežojumu ievērošanu, Portugālei vispirms jāsaņem Komisijas atļauja, lai laikā līdz 2016. gada 31. decembrim CGD vai valsts varētu piešķirt kredītlīnijas vai garantijas. Saistībā ar šo Komisija ņem vērā Portugāles izteiktās apņemšanās attiecībā uz šīm likviditātes līnijām, jo tās ir nepieciešamas, lai nodrošinātu pārstrukturēšanas atbalsta saderību ar iekšējo tirgu.
- (269) Treškārt, Pārstrukturēšanas paziņojumā aizliegums veikt iegādes ir saistīts ar konkurences kropļojumiem. Saskaņā ar paziņojuma 39. un 40. punktu „valsts atbalstu nedrīkst izmantot, lai kaitētu tiem konkurentiem, kas nesaņem līdzvērtīgu valsts atbalstu” un „bankas nedrīkst izmantot valsts atbalstu, lai iegūtu konkurējošos uzņēmumus”. Komisija atzinīgi vērtē Portugāles apņemšanos piemērot aizliegumu veikt iegādes līdz 2016. gada 31. decembrim, kas minēta 236. apsvērumā.
- (270) Visbeidzot, BIC tiesībām atdot ienākumus nenesošus aizdevumus valstij jābeidzas [...], nevis [...] mēnešus pēc pārdošanas dienas. Komisija uzskata, ka kopš izsoles sākšanās un īpaši pēc pamatlīguma parakstīšanas 2011. gada 9. decembrī BIC ir bijusi iespēja pārskatīt BPN aizdevumus. Turklāt aizdevumu portfelis ticis „tīrīts” jau divas reizes: gan 2010. gada decembrī, kad SPV tika nodoti aizdevumi, kuri nesa vismazākos ienākumus, gan vēlāk, kad BIC kā pircējs pieprasīja tiesības atdot valstij papildu aizdevumus, lai izpildītu prasību par aizdevumu attiecību pret noguldījumiem [110–150] % apmērā.
- (271) Komisija norāda, ka ikviena iespēja nākotnē saņemt atdevi nodrošina BIC aizsardzību pret risku, ka ekonomikas situācija varētu pasliktināties. Ikviena turpmāka „ienākumu nenešana” visdrīzāk norādītu uz ekonomikas situācijas pasliktināšanos un attiecīgi ietekmētu banku nozari kopumā. BIC tiesības atdot valstij ienākumus nenesošus aizdevumus kropļo konkurenci, jo nevienai citai bankai nav šādas iespējas. Tādēļ iespēja saņemt atdevi jāsamazina vēlākais līdz [...]. Saistībā ar šo Komisija pozitīvi vērtē Portugāles izteikto apņemšanos nodrošināt, ka termiņš ir [...].

6.3.4. Secinājums

- (272) Ja tiek pareizi īstenotas visas 5.2. iedaļā minētās apņemšanās, 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plāns nodrošina pietiekamu pierādījumu tam, ka apvienotā uzņēmuma ilgtermiņa dzīvotspēja ir atjaunota, ir panākta pietiekama sloga sadale un veikti atbilstīgi pasākumi nepiemērotu konkurences kropļojumu ierobežošanai. Tādējādi Komisija var pasludināt, ka 2012. gada janvāra pārstrukturēšanas plāns atbilst Pārstrukturēšanas paziņojumam.

6.3.5. Pārraudzība

- (273) Saskaņā ar Pārstrukturēšanas paziņojuma 46. punktu, lai pārbaudītu, vai pārstrukturēšanas plāns tiek pienācīgi īstenots, Komisija pieprasīs, lai dalībvalsts sniedz regulārus, sīki izstrādātus ziņojumus. Attiecīgi Portugāle sniegs Komisijai šādus ziņojumus reizi sešos mēnešos, sākot no šī lēmuma datuma.

7. Secinājums

- (274) Komisija izsaka nožēlu, ka Portugāle nelikumīgi īstenojusi valsts atbalstu, kā norādīts 6.1.2. iedaļā „Valsts atbalsta kvantificēšana”, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu. Tomēr gan minēto atbalstu, gan citus šajā lēmumā aplūkotos atbalsta pasākumus var atzīt par saderīgiem, ja tiek īstenotas 5.2. iedaļā minētās apņemšanās,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Valsts atbalsts ir šādi Portugāles piešķirtie pasākumi:
- i) aizdevumi, kurus CGD piešķir pirms nacionalizācijas;
 - ii) aizdevumi un likviditātes līnijas, ko CGD piešķir BPN pēc nacionalizācijas un pirms bankas pārdošanas ar nepārprotamu valsts garantiju vai bez šādas garantijas;
 - iii) BPN aktīvu nodošana SPV to bilances vērtībā pirms un pēc bankas pārdošanas;
 - iv) kapitāla iepludināšana, ko valsts veica 2012. gada 15. februārī;
 - v) likviditātes līnijas, ko CGD piešķir apvienotajam uzņēmumam pēc BIC pieprasījuma;

vi) BIC tiesības nodot valstij noguldījumus, kuru noteiktā cena pārsniedz [...] b/p, vai tiesības saņemt atlīdzību no valsts par starpību;

vii) ar tiesas procesu saistīto izmaksu nodošana valstij.

2. Šī panta 1. punktā norādītie atbalsta pasākumi ir saderīgi ar iekšējo tirgu, ņemot vērā 5.2. iedaļā minētās apņemšanās.

2. pants

Divu mēnešu laikā pēc šī lēmuma paziņošanas Portugāle informē Komisiju par pasākumiem, kurus tā veikusi, lai nodrošinātu atbilstību šim lēmumam. Turklāt Portugāle iesniedz sīki izstrādātus ziņojumus par veiktajiem pasākumiem atbilstības nodrošināšanai, pirmo ziņojumu sniedzot sešus mēnešus pēc šī lēmuma datuma.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Portugāles Republikai.

Briselē, 2012. gada 27. martā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2012. gada 27. jūnija)

par valsts atbalstu Nr. SA.33015 (2012/C), ko Malta plāno īstenot Air Malta plc. labā

(izzināts ar dokumenta numuru C(2012) 4198)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2012/661/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

- (3) Lēmums sākt procedūru tika publicēts Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī 2012. gada 21. februārī. Komisija uzaicināja ieinteresētās personas sniegt piezīmes.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

- (4) Komisija saņēma piezīmes no sešām ieinteresētajām personām. Tā nosūtīja piezīmes Maltai, dodot valstij iespēju izteikt apsvērumus, un Malta sniedza piezīmes 2012. gada 27. aprīļa vēstulē.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā lēmumu, saskaņā ar kuru Komisija nolēmusi sākt LESD 108. panta 2. punktā noteikto procedūru saistībā ar atbalstu SA.33015 ⁽¹⁾,

2. PASĀKUMA UN PĀRSTRUKTURĒŠANAS PLĀNA APRAKSTS

2.1. Pārstrukturēšanas atbalsts

pēc tam, kad tā uzaicinājusi ieinteresētās personas sniegt piezīmes saskaņā ar iepriekšminētajiem noteikumiem un ņēmusi vērā iesniegtās piezīmes,

- (5) Malta informēja, ka Air Malta piešķirts pārstrukturēšanas atbalsts EUR 130 miljonu apmērā pašu kapitāla veidā, tostarp apstiprinātajam aizdevumam glābšanas atbalstam EUR 52 miljonu apmērā piemērota parāda aizstāšana ar pašu kapitālu, pamatojoties uz turpmāk raksturoto pārstrukturēšanas plānu, kurš tiks sākts 2010. gada novembrī (pēc aizdevuma glābšanas atbalstam apstiprināšanas) un kura aptvertais pārstrukturēšanas periods ilgs piecus gadus, t. i., no 2010. gada rudens līdz 2015. gada rudenim.

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Malta 2011. gada 16. maija vēstulē informēja Komisiju par to, ka pēc aizdevuma glābšanas atbalstam EUR 52 miljonu apmērā, kuru Komisija apstiprināja savā 2010. gada 15. novembra lēmumā (N 504/2010, turpmāk „lēmums par glābšanas atbalstu”), tā aviosabiedrībai Air Malta plc. sniegusi pārstrukturēšanas atbalstu. Komisija 2011. gada 5. jūlija un 1. septembra vēstulēs pieprasīja papildinformāciju, un Maltas iestādes sniedza atbildi 2011. gada 2. augusta un 22. septembra vēstulēs.

2.2. Atbalsta saņēmējs

- (2) Komisija 2012. gada 25. janvāra vēstulē informēja Maltu par savu lēmumu saistībā ar minēto atbalstu sākt LESD 108. panta 2. punktā noteikto procedūru (turpmāk „lēmums sākt procedūru”). Malta sniedza piezīmes par šo lēmumu savā 2012. gada 5. marta vēstulē. Komisija 2012. gada 19. marta vēstulē uzdeva papildjautājumus, uz kuriem Malta atbildēja 2012. gada 19. aprīlī.

- (6) Air Malta plc. ir Maltas nacionālā aviosabiedrība, un tā darbojas kopš 1974. gada. Pārstrukturēšanas procesa sākumā Air Malta bija operators 12 pasažieru lidaparātiem un apkalpoja 43 maršrutus Eiropas, Ziemeļāfrikas un Vidusjūras austrumdaļas valstīs. Air Malta pieder Maltas valdībai (98 %) un privātiem ieguldītājiem (2 %).

- (7) Air Malta ir ļoti mazs Eiropas aviācijas tirgus dalībnieks (ar apmēram 1,8 miljoniem pasažieru 2010. gadā), un tās īpatsvars Eiropas aviosabiedrību nozares kopējā ražošanas jaudā un izlaidē (pasažieru izteiksmē) ir tikai 0,25 %. Īstenojot plānoto Air Malta flotes samazināšanu par diviem lidaparātiem, Air Malta īpatsvars augošajā Eiropas aviosatiksmes tirgū samazināsies vēl vairāk. Lai uzlabotu flotes izmantošanu un reisu savienojamību arī ar mazāku skaitu lidaparātu, Air Malta plāno pievienoties globālai aliansei.

⁽¹⁾ Komisijas 2012. gada 25. janvāra Lēmums C(2012) 170 final (OV C 50, 21.2.2012., 7. lpp.).

- (8) Tomēr *Air Malta* ir nozīmīgākais aviopārvadātājs reisos no Maltas un uz Maltu, jo tās tirgus daļa ir 51 % (pasažieru pārvadājumos) un 28 % (kravas pārvadājumos). Saskaņā ar Maltas sniegto informāciju *Air Malta* pārstrukturēšana ir ļoti nozīmīga, jo tādējādi Maltai tiks nodrošināta regulāra un pastāvīga saikne ar lielākajiem centriem Eiropā un Ziemeļāfrikā, un vienlaikus valsts ekonomikai tiks nodrošināti tādi pakalpojumi kā pasta un kravas pārvadājumi un pacientu nogādāšana ārstēšanai ārvalstīs. Šo funkciju nepilda *Air Malta* galvenie konkurenti, kas pirmām kārtām ir zemo izmaksu pārvadātāji *Ryanair* un *easyJet*.
- (9) Vairākus gadus *Air Malta* pamatdarbība aviopārvadājumu jomā nesusi zaudējumus, un tās pamatdarbības zaudējumi 2010. gada finanšu gadā (FG) ⁽¹⁾ bija EUR 23,1 miljons un EUR 37,3 miljoni 2011. FG (skatīt 2. tabulu).
- (10) *Air Malta plc.* ir šādi meitasuzņēmumi („*Air Malta* grupa”):

1. tabula

Air Malta grupas struktūra

Meitasuzņēmums	<i>Air Malta plc.</i> daļa	Peļņa pirms nodokļiem 2010. FG (tūkstošos EUR)
<i>Osprey Insurance Brokers Ltd.</i> (apdrošināšanas starpnieks)	100 %	618
<i>Shield Insurance Company Ltd.</i> (piesaistītā apdrošināšanas sabiedrība)	100 %	1,165
<i>Selmun Palace Hotel Co. Ltd.</i> (četrzvaigžņu viesnīca Maltā)	100 %	(879)
<i>Holiday Malta</i> (specializēta ceļojumu aģentūra, kas atrodas AK)	100 %	(GBP 1,081)
<i>World Aviation Group</i> (vispārēja tirdzniecības aģentūra gan <i>Air Malta</i> , gan citām aviosabiedrībām)	50 %	241
<i>Lufthansa Technik Malta</i> (kopuzņēmums ar <i>Lufthansa Technik AG</i> lidaparātu apkopes un remonta darbībām)	8 %	(10,896)

2.3. Pārstrukturēšanas plāns

- (11) 2011. gada 29. novembra pārstrukturēšanas plāna un 2012. gada 28. februāra atjauninātā pārstrukturēšanas plāna mērķis ir atjaunot *Air Malta* rentabilitāti līdz 2014. FG un ilgtermiņa dzīvotspēju līdz 2015. gadam. Pārstrukturēšanas plāna ilgums ir ierobežots: tas nepārsniedz piecus gadus un ilgst no 2010. gada rudens līdz 2015. gada rudenim.
- (12) Saskaņā ar plānu esošos zaudējumus, kas ir pamatdarbības zaudējumi (peļņa pirms procentiem un nodokļiem, EBIT) EUR 37,3 miljoni un tīrie zaudējumi EUR 88,9 miljoni 2011. FG, varētu pārvērst pamatdarbības peļņā EUR [...] (*) miljonu apmērā un tīrajā peļņā EUR [...] miljonu apmērā 2014. FG, un 2015. un 2016. FG turpināsies peļņas situācijas uzlabošana (skatīt 2. tabulu).

2. tabula

Peļņa un zaudējumi 2008.–2016. gadā

(miljonos EUR)

Finanšu gads	2008	2009	2010	2011	2012 (p (*))	2013(p)	2014(p)	2015(p)	2016(p)
Ieņēmumi	273,7	249,5	210,8	207,5	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Pamatdarbības rezultāti	(8,9)	(33,8)	(23,1)	(37,3)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Neto rezultāti	3,6	(23,7)	(11,6)	(88,9)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(*) prognoze

- (13) Plāna mērķis ir 2016. FG panākt izmantotā kapitāla atdevi (ROCE) ⁽²⁾ [4–6] % apmērā un pašu kapitāla atdevi (ROE) ⁽³⁾ [5–7] % apmērā.

⁽¹⁾ *Air Malta* finanšu gads sākas 1. aprīlī. Tādējādi, piem., 2011. finanšu gads sākas 1.4.2010. un ilgst līdz 31.3.2011., 2016. finanšu gads sākas 1.4.2015. un ilgst līdz 31.3.2016.

(*) Konfidenciāla informācija

⁽²⁾ ROCE = tīrā peļņa / (parāds + pašu kapitāls)

⁽³⁾ ROE = tīrā peļņa / pašu kapitāls

3. tabula

ROCE un ROE 2012.–2016. gadā

FG	2012	2013	2014	2015	2016
Pašu kapitāla atdeve (ROE)	nav datu	-[30–20] %	[2–6] %	[4–6] %	[5–7] %
Izmantotā kapitāla atdeve (ROCE)	-[60–50] %	-[20–10] %	[0–5] %	[4–6] %	[4–6] %

- (14) Šādu rezultātu sasniegšanai *Air Malta* ierosina veikt šādas galvenās darbības:

ir mazāka par 0 %, bet lielāka par –10 %, un nākotnē maršruts varētu kļūt rentabls. Saskaņā ar Maltas sniegto informāciju par attiecīgiem kompensācijas pasākumiem uzskatāmi gan rentabli, gan „gandrīz rentabli” maršruti.

Stratēģija maršrutu un tīkla jomā

- (15) Mērķis ir izveidot rentablāku lidojumu grafiku. Tādēļ *Air Malta* slēgs dažus maršrutus — gan tādus, kuri rada zaudējumus, gan rentablus — un biežāk izmantos noteiktus pamatmaršrutus.
- (16) *Air Malta* 2011. gada sākumā jau pārtrauca maršrutus uz Leipcīgu, Tunisu, Damasku, Palermo un Turīnu, jo tie radīja zaudējumus.

- (19) Pārmaiņas maršrutu tīklā laikā no 2010. FG līdz 2013. FG ir saistītas ar vispārējās jaudas samazināšanu 20,9 % apmērā saistībā ar ASK ⁽³⁾ no kopējās jaudas 2010. gadā. Tas nozīmē jaudas samazināšanu [27–33] % apmērā ([12,5–15,5] % ⁽⁴⁾ maršrutiem, kurus atzīst par rentabliem, [5,5–7,5] % ⁽⁵⁾ apmērā „gandrīz rentabliem” maršrutiem un [9–11] % ⁽⁶⁾ apmērā nerentabliem maršrutiem) un jaudas palielināšanu [8–10] % apmērā, atverot jaunus maršrutus un paplašinot esošo lidojumu grafiku.

4. tabula

Jaudas pārmaiņas 2010.–2013. gadā

Jaudas pārmaiņas	ASK	% no 2010. FG
Kopējais ASK (2010. FG)	4 145 522	
ASK samazinājums jaudas ziņā	[...]	[27–33] %
ASK palielinājums jaudas ziņā	[...]	[8–10] %
Kopējais ASK (2013. FG)	3 275 710	79 %
Kopējais jaudas samazinājums (2010.–2013. FG)	869 812	20,9 %

- (17) Turklāt 2011. gada rudenī *Air Malta* pārtrauca dažus maršrutus vai tajos samazināja jaudu atbilstīgi pieprasījumam veikt kompensācijas pasākumus saskaņā ar Kopienas pamatnostādņēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ⁽¹⁾ (turpmāk „pamatnostādnes glābšanai un pārstrukturēšanai”). Tādējādi tiks atbrīvotas piemērotas laika nišas vairākās ārvalstu lidostās, jo *Air Malta* atteiksies no iepriekš iegūtām un patlaban īstenotām tiesībām uz šīm laika nišām. Līdz 2013. gadam [...] laika nišu pāri vairs netiks izmantoti tādās koordinētās lidostās ⁽²⁾ kā Londonas Getvikas lidostā, Mančestrā, Amsterdamā, Frankfurtē, Ženēvā, Katānijā, Štutgartē, Londonas Hitrovas lidostā un Mīnhenē. Tā kā reisi tiks likvidēti vai tiks samazināts to biežums, citas aviosabiedrības varēs potenciāli palielināt savus slodzes koeficientus un/vai procentus.
- (18) Saistībā ar dažādu maršrutu rentabilitāti Malta norādīja bruto peļņu visiem maršrutiem laikā no 2010. FG līdz 2013. FG un arī laikā no 2009. gada vasaras līdz 2012. gada vasarai. Bruto peļņu aprēķina šādi: no ieņēmumiem atskaita VDOC (mainīgās tiešās pamatdarbības izmaksas) un FDOC (pastāvīgās tiešās pamatdarbības izmaksas). Maršruts ir rentabls, ja tā bruto peļņa ir 0 % vai vairāk. Maršruts ir „gandrīz rentabls”, ja tā bruto peļņa patlaban

- (20) Īpaši nozīmīgi ir savienojumi ar starptautiskiem centriem, jo tie ir svarīgi Maltas piekļuvei globāliem tirgiem. Šī iemesla dēļ *Air Malta* noslēgusi vienošanos par kopējo kodu ar vairākām aviosabiedrībām. Turklāt *Air Malta* plāno pievienoties globālai aliansei, lai uzlabotu savienojamību un flotes izmantošanu.

⁽¹⁾ OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.

⁽²⁾ Koordinētās lidostas ir lidostas, kurās laika nišas piešķir koordinators saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 95/93 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz laika nišu piešķiršanu Kopienas lidostās (OV L 14, 22.1.1993., 1. lpp.).

⁽³⁾ ASK = pieejamo sēdvietu kilometrs jeb pasažieru pārvadāšanas kapacitātes mērs.

⁽⁴⁾ 17,9 %, ja tiek salīdzinātas pārmaiņas laikā no 2009. gada vasaras līdz 2012. gada vasarai.

⁽⁵⁾ 9,8 %, ja tiek salīdzinātas pārmaiņas laikā no 2009. gada vasaras līdz 2012. gada vasarai.

⁽⁶⁾ 1,7 %, ja tiek salīdzinātas pārmaiņas laikā no 2009. gada vasaras līdz 2012. gada vasarai.

Izmaksu iniciatīvas

- (21) Izmaksu iniciatīvu mērķis ir uzlabot *Air Malta* darbību efektivitāti izmaksu struktūras samazināšanai, racionalizējot aviosabiedrības pamatdarbību, novēršot trūkumus aviosabiedrības darbībā un nodrošinot aviosabiedrībai konkurētspējīgu un ilgtspējīgu pozīciju. Plāno, ka izmaksu iniciatīvu rezultātā rentabilitāte ik gadu varētu uzlaboties kopumā par EUR [42–52] miljoniem līdz pārstrukturēšanas plāna beigām, un tas nozīmē, ka sabiedrības kopējās izmaksas tiks samazinātas par [10–12] % un kopējās pamatdarbības izmaksas uz vienu pasažieri tiks samazinātas par [7,5–10] % (kaut gan kopējais pasažieru skaits tā paša perioda laikā gandrīz nemainīsies). Nozīmīgākās jomas ir ar tiklu saistītu izmaksu samazināšana (EUR [21–27] miljoni), ar darbiniekiem saistītu izmaksu ietaupījumi (EUR [9–11] miljoni) un līgumu pārvaldība (EUR [7–9] miljoni).
- (22) Plānotā jaudas samazināšana par 20,9 % ietekmēs gan pastāvīgās, gan mainīgās tiešās pamatdarbības izmaksas, piemēram, degvielas daudzums, kas tiek nodrošināts lidmašīnas degvielas tvertnē, tiks samazināts par apmēram [...] miljoniem galonu (EUR [...] miljoniem), tiks samazināts nolidoto stundu skaits, un attiecīgi samazināsies vispārējās apkopes izmaksas [...], kā arī tiks samazinātas maksas saistībā ar nosēšanos, kravas apstrādi un navigāciju un maksas ceļā [...].
- (23) Aviosabiedrība samazinās savu floti no 12 līdz 10 lidaparātiem. Viens lidaparāts jau ir nodots apakšnomā Meksikas pārvadātājam, sākot no [...], un otrs lidaparāts saskaņā ar īstermiņa līgumu pašlaik ir nodots apakšnomā Polijas pārvadātājam, sākot no [...] līdz [...]. Tā kā abi lidaparāti tiks nodoti apakšnomā par to pašizmaksu, attiecīgi samazināsies *Air Malta* vispārējie nomas izdevumi. Plāno, ka kopumā nomas izmaksas samazināsies par EUR [2,5–3,5] miljoniem.
- (24) Tomēr paredzams, ka tīkla samazināšana negatīvi ietekmēs pārvadāto pasažieru skaitu un kravas apjomu pirms iniciatīvu īstenošanas. Tiek pieņemts, ka pasažieru skaits (gan plānotos, gan līgumreisos) samazināsies no 1,75 miljoniem 2011. FG līdz [1,5–1,7] miljoniem 2013. FG, un rezultātā ieņēmumi samazināsies par EUR [11–13] miljoniem. Tīkla samazināšanas rezultātā arī ieņēmumi par kravu pārvadāšanu samazināsies par EUR [1–2] miljoniem.
- (25) *Air Malta* atkārtoti vienojas ar lielākajiem piegādātājiem par noslēgtajiem līgumiem. Vispārīgs mērķis ir ietaupīt līgumu izmaksas par apmēram EUR [7–8] miljoniem. Līgumu pārskatīšana sāka ar desmit darījumu partneriem. Ievērojams ietaupījums [...] jau panākts sarunās ar Maltas Starptautisko lidostu ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Lidosta iepriekš piederēja valstij, bet tagad tā ir privatizēta. Lielākais akcionārs ir privāts konsorcijs, kuru vada Austrijas *Flughafen Wien AG*. Maltas valdība ir tikai mazākuma akcionārs (tai pieder 20 % akciju).

Ieņēmumu iniciatīvas

- (26) *Air Malta* mērķis ir palielināt ieņēmumus, gūstot papildieņēmumus no papildu maksas pakalpojumiem (līdzīgi zemo izmaksu pārvadātāju pieejai) un uzlabojot ieņēmumu pārvaldību un cenu noteikšanu.
- (27) Ņemot vērā *Air Malta* tirgus sezonālo raksturu, ieņēmumu iniciatīvu mērķis ir uzlabot ieņēmumus vasarā, kad slodzes koeficienti jau ir lieli, un gūt ieņēmumus ziemā, īstenojot mērķorientētu reklāmu, kampaņas un sēdvietu izpārdošanu. Plāno, ka kopējie ar pasažieriem saistītie ieņēmumi uz vienu pasažieri (tostarp papildieņēmumi) palielināsies un sasniegs EUR [110–120] uz vienu pasažieri 2016. FG salīdzinājumā ar EUR [100–105] 2011. FG. Attiecīgi ar pasažieriem saistītu papildieņēmumu plūsma kopējos ieņēmumos būs [3–4] % 2016. FG salīdzinājumā ar apmēram 20 %, ko uzrāda sabiedrības galvenie konkurenti *easyJet* un *Ryanair*. Ieņēmumu iniciatīvas galvenokārt attieksies uz slodzes koeficienta uzlabošanu (EUR [9–10] miljoni), peļņas pārvaldību (EUR [8–10] miljoni) un papildieņēmumiem (EUR [9–11] miljoniem).

Slodzes koeficients

- (28) *Air Malta* izstrādājusi jaunu komercstratēģiju konkurētspējas un slodzes koeficienta uzlabošanai. Stratēģijā paredzēts vienkāršot un standartizēt procesus un piedāvājumus, izveidot *Air Malta* zīmolu „aviosabiedrība ar gala-mērķi” (ciešākas darījumu attiecības ar Maltas tūrisma iestādi), iegūt klientu uzticēšanos un veidot atkārtotiešos uzņēmējdarbību, reklāmas stratēģijai un izplatīšanai izmantot netradicionālus, zemu izmaksu paņēmienus, izmantot inovatīvus produktus un piedāvājumus.
- (29) Pateicoties jaunajai stratēģijai un labākai reklāmai, vajadzētu palielināties ieņēmumiem. Kā norādīts 5. tabulā, saskaņā ar *Air Malta* pārstrukturēšanas plānu laikā no 2011. FG līdz 2013. FG pasažieru skaits samazināsies plānotās jaudas samazināšanas dēļ, tomēr līdz 2016. FG pasažieru skaits tiks atjaunots, veicot mērķtiecīgu reklāmu [...] un piesaistot pasažierus uzņēmējdarbības cikla zemākā punkta laikā, koncentrējoties uz pasažieru skaita palielināšanu ziemā un laikā starp karsto un kluso sezonu un uz tirgus palielināšanu.
- (30) Pasažieru skaitam palielinoties par apmēram [90 000–100 000] un no vidējās peļņas atskaitot ar pasažieriem saistītās papildizmaksas, plānotais ieņēmumu palielinājums ir [7–9] %, no EUR 205,4 miljoniem 2011. FG līdz EUR [200–240] miljoniem 2016. FG.

5. tabula

Slodzes koeficienti 2011.–2016. FG

FG	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ieņēmumi (tūkstošos EUR)	205 369	[[180 000–220 000]	[180 000–220 000]	[190 000–240 000]	[200 000–240 000]	[200 000–240 000]
Pasažieri (miljonos) ⁽¹⁾	1,75	[1,6–1,8]	[1,6–1,8]	[1,6–1,8]	[1,6–1,8]	[1,6–1,8]
Kopējais sēdvietu skaits (miljonos)	[2,5–3]	[2–2,5]	[2–2,5]	[2–2,5]	[2–2,5]	[2–2,5]
Slodzes koeficients ⁽²⁾	[72–75] %	[72–75] %	[72–75] %	[72–75] %	[73–78] %	[73–78] %

⁽¹⁾ Pamatojoties uz *Air Malta* maršrutu ekonomiku, iekļaujot plānotos reisus un līgumreusus (kuru operatori ir Malta un AK).

⁽²⁾ Slodzes koeficienta prognožu pamatā ir izlaide, pamatojoties uz plānoto sēdvietu un pasažieru skaitu.

(31) Prognozētā slodzes koeficientu palielināšanās liecina par labāku aviosabiedrības komercstratēģiju un lielāku koncentrēšanos uz peļņas pārvaldību. Slodzes koeficienta pārmaiņas galvenokārt virza tādi faktori kā satiksmes pieaugums (pamatojoties uz *Eurocontrol* prognozēm par plānoto tirgus pieaugumu par 5,9 %), lētākas biļešu cenas konkurences pozīcijas uzlabošanai, kā rezultātā peļņa samazināsies par [4–6] % un palielināsies pasažieru skaits, tīkla atkārtota novērtēšana, lai koncentrētos tikai uz komerciāli dzīvotspējīgiem maršrutiem, vairāk vienošanos par kopējo kodu un sadarbību ar [...], bezmaksas biļešu piešķiršanas pārtraukšana vairākiem saņēmējiem un plānotā politiskās situācijas uzlabošanās Lībijā (saskaņā ar plānu lidojumi uz Lībiju tiek pārtraukti 2012. FG laikā saistībā ar valstī pastāvošo krīzi).

(32) Pēc tam, kad pārstrukturēšanas procesa sākumā tika īstenotas vairākas pārmaiņas saistībā ar komerciālo pieeju un maršrutu stratēģiju, aviosabiedrība jau sākusi palielināt slodzes koeficientu par [6–8] % (no [65–67] % 2010. FG līdz [72–75] % 2011. FG).

Peļņas pārvaldība

(33) *Air Malta* piemēros nozarē pastāvošo standartpraksi saistībā ar ieņēmumu pārvaldību, cenu noteikšanu un lielāku koncentrēšanos uz MICE (sanāksmes, stimuli, konferences, izstādes), korporatīviem ceļojumiem un attiecībām ar ceļojumu rīkotājiem. Tiek plānots, ka šo darbību rezultātā ieņēmumi palielināsies par EUR [8–10] miljoniem.

(34) Ieņēmumu iniciatīvas saistībā ar cenu noteikšanu ir, piemēram, pārmaiņas cenu noteikšanas struktūrā, koncentrēšanās uz lielāku pasažieru skaitu maza pieprasījuma periodos un labākiem peļņas rādītājiem karstajā sezonā, kā arī stratēģiskas pamatnostādnes ceļojumu rīkotāju pārvaldībai (EUR [3–4] miljoni).

(35) Ieņēmumu pārvaldības iniciatīvas ir, piemēram, procesu vienkāršošana, tirgus, nevis atsevišķu reisu vadība (EUR [4–5] miljoni).

Papildieņēmumi pirms lidojuma un lidojuma laikā

(36) Sekojot daudzu zemo izmaksu pārvadātāju pieejai, *Air Malta* iekasēs maksu par papildpakalpojumiem gan pirms lidojuma, gan lidojuma laikā, tādējādi ieņēmumi 2016. FG palielināsies par EUR [9–11] miljoniem.

(37) Iniciatīvas saistībā ar ieņēmumiem pirms lidojuma ir, piemēram:

— diferenciētas maksas par pakalpojumiem atkarībā no pārdošanas kanāla (ceļojumu rīkotāji, globālā izplatīšana, zvanu pieņemšanas centrs un tiešsaistes pakalpojumi), sākot no EUR 10,00 līdz EUR 15,00, lai virzītu uzņēmumu uz lētāku un rentablāku pārdošanas kanālu izmantošanu, piemēram, pārdošanu internetā (rentabilitāte palielinātos par EUR [1–2] miljoniem gadā);

— lielāki ieņēmumi no visiem papildpakalpojumiem, kuri pasūtīti, izmantojot aviosabiedrības jauno interneta tirdzniecības mehānismu *Internet Booking Engine* (EUR [1–2] miljoni gadā);

— papildu maksa par bagāžu EUR [35–45] par otro vai katru nākamo bagāžas vienību; tiek pieņemts, ka 3 % pasažieru ceļo ar vairāk nekā vienu bagāžas vienību (EUR [1–2] miljoni gadā);

— papildieņēmumi arī veidosies, iekasējot maksu par sēdvietas rezervēšanu EUR [9–11] apmērā par katru rezervēto sēdvietu; tiek pieņemts, ka vidēji 10 pasažieru nozarē rezervē sēdvietas;

— maksa par piekļuvi atpūtas zonai EUR [9–11] apmērā; tiek pieņemts, ka interesi varētu izrādīt 1 % pasažieru (EUR [100 000–200 000] gadā);

— ieņēmumi par bagāžas apdrošināšanu EUR [3–5] apmērā; apdrošināšana tiks piedāvāta, pērkot biļeti tiešsaistē, un tiek pieņemts, ka interesi varētu izrādīt 1 % pasažieru (EUR [50 000–100 000] gadā).

(38) Iniciatīvas saistībā ar ieņēmumiem lidojuma laikā ir, piemēram:

— maksa par ēdināšanas pakalpojumiem (EUR [4–5] miljoni gadā);

— beznodokļu un citu preču pārdošana (EUR [1–2] miljoni gadā).

Darbinieku skaita samazināšana un organizatoriskās struktūras pārmaiņas

(39) *Air Malta* plāno ievērojami mainīt savu organizatorisko struktūru, lai samazinātu izmaksas saistībā ar grāmatvedības un atbalsta funkciju veikšanu un vienlaikus uzlabotu klientu apkalpošanas darbību ražīgumu. Pārejot uz jauno organizatorisko struktūru, atbrīvosies apmēram 430 pilnslodzes ekvivalenti (FTE), radot ietaupījumu EUR [9–11] miljoni gadā. Pārejai uz jauno organizatorisko struktūru būs nepieciešami apmēram 18–24 mēneši, tādējādi pilnais ietaupījumu apjoms neietekmēs peļņas un zaudējumu rezultātus līdz 2014. FG. Jāņem vērā, ka šo kopējo ietaupījumu samazinās aviosabiedrības līgumiskā vienošanās ar darbiniekiem par algas palielināšanu [2–3] % apmērā gadā, sākot no 2013. FG.

(40) Četras arodbiedrības noslēgušas juridiski spēkā esošu koplīgumu, saskaņā ar kuru darbiniekiem tiek piešķirtas tiesības izmantot priekšlaicīgas pensionēšanās shēmas. Kritērijs tiesībām izmantot šo shēmu nosaka, ka tikai [...] darbinieki ir tiesīgi pieteikties uz šo shēmu.

(41) Turklāt *Air Malta* piedāvās iespēju brīvprātīgi piedalīties štatu samazināšanas shēmā, kas būs vispārīgi pieejama visiem darbiniekiem, bet saskaņā ar kuru sabiedrība patur tiesības pieņemt vai noraidīt darbinieka pieteikumu. Darbinieki ir tiesīgi brīvprātīgi piedalīties štatu samazināšanas shēmā, kad tie ir pastāvīgi nostrādājuši *Air Malta* vismaz [...] gadus. Saskaņā ar brīvprātīgo dalību štatu samazināšanas shēmā vienu darbiniekam [...] piedāvātā maksājuma apmērs nepārsniedz EUR [...].

(42) Papildus visam iepriekš minētajam sabiedrība veikusi ievērojamas pārmaiņas savā organizatoriskajā struktūrā un papildinājusi vadības komandu, pieņemot darbā jaunus vadošus izpilddarbiniekus.

2.4. Valsts atbalsts un pārstrukturēšanas izmaksu finansēšana

(43) Tā kā kopējās pārstrukturēšanas izmaksas ir EUR 238 miljoni, Maltas valdība plāno rekapitalizēt atbalsta saņēmēju, piešķirot tam pašu kapitālu EUR 130 miljonu apmērā saskaņā ar šādu grafiku: EUR 60 miljoni tiks iepludināti, veicot jaunu akciju emisiju 2013. FG, EUR 15 miljoni tiks iepludināti 2014. FG un EUR 3

miljoni 2015. FG papildus EUR 52 miljoniem valdības parāda vērtspapīru veidā, kas aizstās apstiprināto aizdevumu glābšanas atbalstam un ir jau izmaksāts, lai tas tiktu konvertēts kapitāla vērtspapīros.

(44) *Air Malta* ierosina atlikušo summu (t. i., pašu ieguldījumu 45 % apmērā) finansēt, pārdodot zemi (EUR 66,2 miljoni), meitasuzņēmumus (EUR [9–12] miljoni) un dzinējus (EUR [9–12] miljoni) un izmantojot bankas aizdevumu (EUR [20–25] miljoni).

(45) Visbūtiskāko sabiedrības pašu ieguldījuma daļu veidos zemes pārdošana. *Air Malta* pieder ilgtermiņa nomas lietu tiesības uz vērtīgu īpašumu Maltas Starptautiskās lidostas teritorijā pie tās ārējās robežas. Maltas valdība izteikusi stratēģisku ieinteresētību iegādāties *Air Malta* īpašumus lidostas tuvumā. Konkrētie zemes gabali ir rets resurss, un valdība vēlētos tos attīstīt atbilstīgi savai ilgtermiņa stratēģijai ar aviāciju saistītu darbību attīstībai Maltā, tostarp paplašināt aviācijas parku un tā ietvaros izveidot kravas transportēšanas mezglu, kā arī nodrošināt lidaparātu remonta un citas saistītas iekārtas. Pārdošana netiks veikta atklātā, pārredzama un nediskriminējoša konkursa kārtībā. Tomēr atbilstīgi vispārējai valdības politikai un valsts tiesību aktiem valdībai visi īpašumi jāiegādājas, izmantojot patieso vērtību atklātā tirgū, kas atbilst cenai, kādu maksātu privāts ieguldītājs godīgas konkurences apstākļos. Saskaņā ar plānu lidostai blakusesošā zeme varētu tikt pārdota par EUR 66,2 miljoniem laikā starp 2012. un 2014. FG. Vērtība noteikta, pamatojoties uz neatkarīgu vērtētāju ziņojumu, kuru 2011. gada novembrī sagatavoja [...], kas ir valdības šim mērķim iecelts neatkarīgs vērtētājs.

(46) *Air Malta* nodrošinājusi privātu aizņēmumu EUR [25–30] miljonu apmērā, kuru 2011. gada decembrī tai izsniedza [...]. Šis pagaidu finansējuma aizdevums veicinās pāreju uz galīgo pašu kapitāla struktūru turpmāko triju gadu laikā.

(47) Saskaņā ar *Air Malta* aplēsēm ieņēmumi no meitasuzņēmumu [...] pārdošanas būs EUR [9–11] miljoni.

(48) Rezerves dzinēju [...] pārdošana tika veikta 2010. gada 28. oktobrī un 17. decembrī, un ieņēmumi bija USD [19–22] miljoni. Dzinējs Nr. [...] pilnībā piederēja *Air Malta*, bet dzinēju Nr. [...] *Air Malta* irēja ar iespēju to nopirkt par EUR [5–7] miljoniem, un *Air Malta* izmantoja šo iespēju. Tādējādi dzinēju pārdošanas tirie ieņēmumi ir EUR [9–12] miljoni.

(49) Tā kā līgums par bankas aizdevumu EUR [20–25] miljonu apmērā tiks noslēgts tikai 2014. FG, *Air Malta* vēl nav pabeigusi sarunas.

6. tabula

2011.–2016. gadā saņemtā finansējuma avoti un izmantošana

(miljonos EUR)

Izmantošana	2011.–2016. FG	Avoti	2011.–2016. FG
Glābšanas atbalsta atmaksa	52 000	Iekšējais ieguldījums: Zemes pardošana	66 200
Trešo personu aizdevuma atmaksa	[20 000–25 000]	Meitasuzņēmumu pardošana	[9 000–12 000]
Maksājumi saistībā ar štatu samazināšanu	[25 000–30 000]	Dzineju pardošana	[9 000–12 000]
Pārstrukturēšanas izmaksas	[13 000–16 000]	Trešo personu ieguldījums: Parāds bankai	[20 000–25 000]
Kapitālizdevumi	[13 000–16 000]		
Apgrozāmā kapitāla/ tīro zaudējumu pārmaiņas	[50 000–60 000]		
Apkopes rezervju maksājums	[40 000–50 000]	Valdības finansējums: Valdības pašu kapitāls	130 000
Kopā	238 000		238 000

2.5. Lēmums sākt procedūru

(50) Komisija 2012. gada 25. janvārī sāka oficiālu izmeklēšanas procedūru. Komisija savā lēmumā pauda bažas par sabiedrības ilgtermiņa dzīvotspējas atgūšanu, īpaši par to, cik iespējamas ir optimistiskās prognozes iepriekšējā pārstrukturēšanas plānā, saskaņā ar kurām rentabilitāte tiktu atgūta līdz 2016. gadam, un rentabilitāte būtu tādā pašā līmenī kā lielākajiem zemo izmaksu pārvadātājiem, piemēram, *Ryanair*, vai lielākajiem tradicionālajiem pārvadātājiem, piemēram, *Lufthansa*. Īpaši Komisija apšaubīja pieņēmumus par papildieņēmumu radīto ietekmi, izmaksu samazināšanu, atkārtoti vienojoties par līgumu noteikumiem, tirgus pieauguma līmeni, peļņu un *Air Malta* pārstrukturēšanas plānā neiekļauto izmaksu inflāciju. Turklāt Malta tika aicināta sniegt paskaidrojumus par scenāriju analīzi.

(51) Saistībā ar ierosinātajiem kompensācijas pasākumiem Komisija apšaubīja, ka ierosināto vispārējās jaudas samazinājumu 20 % apmērā no ASK var uzskatīt par kompensācijas pasākumu, jo tajā iekļauti arī zaudējumus nesoši maršruti, kuri jāslēdz, lai tiktu atjaunota dzīvotspēja. Komisija arī pieprasīja sīkāk paskaidrot to, kā aprēķināta rentabilitāte dažiem maršrutiem, kuri nerada zaudējumus, un sniegt papildinformāciju, kas liecinātu, ka ierosinātie pasākumi ir pietiekami, lai kompensētu nepieļaujamus konkurences kropļojumus, kuri veidotos valsts atbalsta dēļ.

(52) Komisija apšaubīja ne tikai jaudas samazināšanu, bet arī to, vai ierosināto tādu aktīvu pārdošanu, kuri nerada zaudējumus, var uzskatīt par kompensācijas pasākumu, ņemot vērā to, ka saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 40. punktu kompensācijas

pasākums īpaši būtu jāveic tajā tirgū, kur uzņēmumam pēc pārstrukturēšanas būs nozīmīgs stāvoklis.

(53) Saistībā ar pašu ieguldījumu Komisija paudusi bažas, vai tas patiesi ir reāls, t. i., faktiskss, ņemot vērā visus nākotnē sagaidāmos ienākumus, kā noteikts pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 43. punktā. Īpaši Komisija pieprasīja paskaidrojumu par *Air Malta* meitasuzņēmumu pārdošanu, plānotā aizdevuma EUR 20 miljonu apmērā pieejamību un to, vai dzinēju pārdošana tika veikta pārstrukturēšanas periodā.

(54) Visbeidzot Komisija pieprasīja sīkākus paskaidrojumus par plāna atbilstību principam „vienreiz un pēdējoreiz”, ņemot vērā to, ka 2004. gada aprīlī Malta veica sabiedrības kapitāla palielināšanu par EUR 57 miljoniem.

3. MALTAS PIEZĪMES

(55) Savā atbildē par lēmumu sākt procedūru Malta sniedza piezīmes un skaidrojumus par visiem jautājumiem, kurus Komisija uzdeva lēmumā sākt procedūru, un norādīja, ka iesniegtais pārstrukturēšanas plāns atbilst visiem pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai nosacījumiem. Turklāt Malta arī iesniedza atjauninātu plānu saistībā ar pārstrukturēšanas procesu, kurā ir redzams, ka ir panākta ievērojama virzība.

(56) Saistībā ar bažām par prognozēto rentabilitātes atgūšanu *Air Malta* pārskatīja savas prognozes (skatīt 3. tabulu), norādot *EBIT* starpību [3–5] % apmērā 2016. FG, kas ir mazāka nekā *Ryanair* un *Lufthansa* panāktā vēsturiskā starpība. Rentabilitātes samazinājumu galvenokārt nosaka ar degvielu saistīto pieņēmumu atkārtota salāgošana.

(57) *Air Malta* sniedza pamatotas piezīmes par papildieņēmumiem, parādot, ka 2016. FG to apmērs būs [3–5] % no ieņēmumiem saistībā ar pasažieriem; šis īpatsvars ir ievērojami mazāks nekā īpatsvars, ko panākuši tādi tiešie konkurenti, kas ir zemo izmaksu pārvadātāji *Ryanair* un *easyJet*, kā arī citi tīkla pārvadātāji, kuri izmantojuši papildieņēmumu stratēģiju, piemēram, *Aer Lingus*. Saistībā ar izmaksu samazināšanu, atkārtoti vienojoties par līgumu noteikumiem, *Air Malta* apstiprināja, ka, izmantojot noslēgtās vienošanās, jau ir panākta apņemšanās par vairāk nekā EUR [4–6] miljoniem gadā, un ir konstatēti vairāki papildietāupījumi, kuru rezultātā kopējais ietaupījumu apjoms saistībā ar līgumiem būs EUR [9–11] miljoni, nevis EUR [7–9] miljoni, kā plānots iepriekš.

(58) Malta arī pārskatījusi savus pieņēmumus par valsts tirgus pieauguma tempiem: laikā līdz 2016. gadam pieauguma temps no 5,9 % gadā samazināts līdz 4 % gadā. Turklāt tiek pieņemts, ka pasažieru skaits no 2011. līdz 2013. FG samazināsies par [2–4] % gadā (līdz ar jaudas samazināšanos), bet pēc tam laikā no 2013. līdz 2016. FG pieaugs par [2–4] % gadā. Šis pieauguma temps joprojām ir lēnāks nekā vidējais tirgus pieauguma temps visā periodā.

(59) Malta paskaidroja, ka pārstrukturēšanas plānā ietvertie pieņēmumi par vidējo pieaugumu, kas nepārsniedz 2 %, attiecas tikai uz peļņu visā perioda laikā (ieņēmumi saistībā ar pasažieriem, tostarp papildu pasažieriem/ kopējo pasažieru skaitu), un tie atbilst prognozēm par vairākiem tīkla pārvadātājiem Eiropā, piemēram, *Aer Lingus* vai *IAG*, un ir piesardzīgāki nekā pieņēmumi par tiešajiem konkurentiem, kas ir zemo izmaksu pārvadātāji *easyJet* un *Ryanair*. Malta pielāgoja savus pieņēmumus par izmaksu inflāciju, īpaši saistībā ar lidaparātu nomu un prognozēm par degvielas izmaksām, un skaidroja pieņēmumus scenāriju analīzei, tostarp novirzi no EBIT.

(60) Saistībā ar ierosinātajiem kompensācijas pasākumiem Malta sniedza sīkāku papildinformāciju par to, kā aprēķināta rentabilitāte maršrutiem saistībā ar to devumu pastāvīgajās/mainīgajās tiešajās pamatdarbības izmaksās un netiešajās izmaksās. Malta uzsvērusi, ka divu peļņu nesošu apdrošināšanas sabiedrību pārdošanu var uzskatīt par attiecīgu kompensācijas pasākumu, jo abas sabiedrības nodrošināja *Air Malta* rentablus apdrošināšanas risinājumus un bija nozīmīgi iekšzemes aviācijas apdrošināšanas tirgus dalībnieki. Tā kā *Air Malta* ir neliela aviosabiedrība, tās vispārējo izmaksu bāzē netiešo izmaksu īpatsvars ir augsts, ko nosaka ar aviosabiedrības darbību saistītas funkcionālās prasības. Tādējādi pārmērīga jaudas samazināšana apdraudētu aviosabiedrības ilgtermiņa dzīvotspēju.

(61) Saistībā ar pašu ieguldījumu Malta apstiprināja, ka meitasuzņēmumu pārdošana tiks veikta atvērtā, konkurētspējīgā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā. Malta arī sniedza papildinformāciju par dzinēju pārdošanu, aizņemšanās iespēju EUR [20–25] miljonu apmērā, kas

tiks izmantota 2014. FG, un apstiprināja, ka ir noslēgts līgums par pagaidu finansējuma aizdevumu EUR [25–30] miljonu apmērā.

(62) Saistībā ar principu „vienreiz un pēdējoreiz” Malta iesniedza darbības plānu, uz kura pamata 2004. gadā tika veikta kapitāla palielināšana par EUR 57 miljoniem, parādot, ka šo darījumu var traktēt kā atbilstīgu tirgus ekonomikas ieguldītāja principam.

4. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

(63) Oficiālās izmeklēšanas procedūras laikā Komisija saņēma piezīmes no sešām ieinteresētajām personām: *Ryanair*, *International Airlines Group SA* (*IAG*, t. i., pārvaldītājsabiedrība, kurai pieder *British Airways* un *Iberia*), *Maltas Tirdzniecības, uzņēmumu un rūpniecības kameras*, *Maltas Aviosabiedrību pilotu asociācijas* (*Airline Pilots Association Malta*, *ALPA*), *Maltas Viesnīcu un restorānu asociācijas* (*MHRA*) un konsultanta, kurš nevēlējās publiskot savu identitāti.

(64) *Maltas Tirdzniecības kamera*, *ALPA* un *MHRA* ar saviem apsvērumiem atbalstīja *Air Malta* darbības turpināšanu, uzsverot sabiedrības nozīmi visai valsts ekonomikai, īpaši tūrisma nozarei. Komisija tika lūgta, novērtējot pārstrukturēšanas plānu, ņemt vērā lietas īpašos apstākļus un mazos *Air Malta* izmērus.

(65) *Ryanair* un *IAG* kritiskās piezīmes galvenokārt attiecās uz lēmumā sākt procedūru paustajām bažām par dzīvotspējas atgūšanu un pamatā esošajiem pieņēmumiem. *Ryanair* norāda, ka flotes mazā apjoma dēļ *Air Malta* nevar gūt labumu, ko dod apjomradīti ietaupījumi un integrācija. Šis trūkums kļūs vēl izteiktāks, kad tiks samazināts lidaparātu skaits. Turklāt *Ryanair* un anonīmais konsultants kritizēja zemes pārdošanu, kas netiks veikta atklātā konkursā, un izteica pieņēmumu, ka ar šī darījuma palīdzību Malta cer iepludināt papildu atbalstu *Air Malta*.

(66) Saistībā ar pacientu nogādāšanu ārstēšanai ārzemēs un saikni ar galamērķiem ārpus ES saskaņā ar divpusēju vienošanos *Ryanair* atsauca uz tiesību aktiem par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām, īpaši Regulu (EK) Nr. 1008/2008, saskaņā ar kuru sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām piemēro atklātu konkursu un kompensāciju, pamatojoties uz tādu izmaksu analīzi, kādas parasti veidojas labi vadītam uzņēmumam, kurš pilda šādas saistības. *Ryanair* aicina atturēties no šķietamu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību *ex-post* piemērošanas, tādējādi attaisnojot pārstrukturēšanas plānu, un pieprasīja Komisijai izvērtēt šo jautājumu, jo īpaši lai konstatētu, vai nav noteikta šāda kompensācija.

5. MALTAS PIEZĪMES PAR IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMIEM

- (67) Malta sīki analizēja visus trešo personu piezīmēs izteiktos iebildumus. Īpaši Malta atspēkoja iebildumus par *Air Malta* ilgtermiņa dzīvotspējas atgūšanu, norādot, ka tendence aviosabiedrības zaudējumiem pieaugt jau ir apvērsta.
- (68) *Air Malta* komercstratēģija ir „aviosabiedrība ar galamērķi”, un saskaņā ar šo stratēģiju sabiedrības darbības tiek koncentrētas ap vietējo lidostu. Turklāt veiksmīga sabiedrības pārorientēšana tiks panākta, arī ievērojami samazinot zudumus un zaudējumus saistībā ar sabiedrības darbības prakses pārmaiņām.
- (69) Saistībā ar iebildumu par to, ka *Air Malta* nespēj gūt labumu, ko dod apjomradīti ietaupījumi, Maltas iestādes iebilst, ka pamatdarbības izmaksas aviosabiedrību nozarē pēc būtības ir mainīgas (*Air Malta* gadījumā tās veido [60–70] %). Tajās ir ietvertas degvielas izmaksas, lidaparātu noma un apkope, nosēšanās, navigācijas un reisa apkalpes izmaksas, un visas šīs izmaksas virza cenu noteikšana regulētā tirgū, kas zināmā mērā ierobežo apjomradīto ietaupījumu, no kura aviosabiedrība var gūt labumu.
- (70) Saistībā ar stratēģiskā īpašuma vērtējumu un pārdošanu valdībai Malta atkārtoti norāda, ka vērtēšanu veica ārējs neatkarīgs vērtētājs [...], nav bijis interešu konflikta un vērtējuma pamatā ir sīki izstrādāts ziņojums, kurš sagatavots atbilstīgi Starptautiskās Vērtēšanas standartu padomes noteiktiem starptautiskiem vērtēšanas standartiem. Darījumu pamato sabiedrības jaunās vajadzības (darbinieku skaita ievērojama samazināšana) un pārmaiņas tās darba kultūrā, saskaņā ar kurām visi darbinieki strādā vienuviet modernā birojā. Tādējādi aviosabiedrība atsavina īpašumu, kas tai vairs nav nepieciešams. Ņemot vērā ierobežotos zemes resursus Maltā, valsts iestādes norādījušas, ka stratēģija, saskaņā ar kuru uz šīs zemes tiek izveidots aviācijas parks, par vairākiem gadiem apsteidz *Air Malta* pārstrukturēšanu.
- (71) Saistībā ar sabiedriskajiem pakalpojumiem Maltas iestādes apstiprina, ka sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 un vispārējiem noteikumiem par aviopakalpojumu sniegšanu Kopienā pagātnē nav piemērotas un nākotnē netiek plānotas. Attiecīgi valsts iepriekš nav veikusi un arī turpmāk neveiks kompensācijas maksājumu. Tādējādi *Air Malta* nekad nav saņēmusi atlīdzību no valsts līdzekļiem ne par vienu pakalpojumu, ko tā sniedz Maltai vai no Maltas, tostarp par pasažieru pārvadāšanu ārstēšanai.

6. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

6.1. Valsts atbalsta esamība

- (72) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko

jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- (73) Valsts atbalsta koncepcija attiecas uz ikvienu priekšrocību, kas tiek piešķirta tieši vai netieši, finansēta no valsts līdzekļiem un ko piešķir valsts vai starpnieks, kurš darbojas tam piešķirto pilnvaru ietvaros.
- (74) Saistībā ar šo Maltas iestāžu lēmums iepludināt jaunu pašu kapitālu EUR 130 miljonu apmērā uzskatāms par valsts atbalstu. Kapitāla iepludināšana ir saistīta ar valsts līdzekļiem un nozīmē selektīvu priekšrocību *Air Malta*, jo tiek uzlabots sabiedrības finanšu stāvoklis.
- (75) Pasākums ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurenci, jo *Air Malta* konkurē ar citām aviosabiedrībām Eiropas Savienībā, īpaši laikā kopš 1993. gada 1. janvāra, kad stājās spēkā aviotransporta liberalizācijas trešais posms („trešā pakete”). Tā kā attiecīgais pasākums dod iespēju *Air Malta* turpināt darbību un nedomāt par sekām, kādas parasti veidotos sliktu finanšu rezultātu iespaidā, tas attiecīgi kropļo konkurenci.
- (76) Ņemot vērā minētos apstākļus, kapitāla iepludināšana ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Maltas iestādes neapstrīd šo secinājumu.

6.2. Atbalsta saderība ar iekšējo tirgu saskaņā ar pamatnostādņēm glābšanai un pārstrukturēšanai

- (77) LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā noteikts, ka var apstiprināt atbalstu, kas piešķirts, lai veicinātu konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.
- (78) Komisija uzskata, ka konkrētais pasākums ir pārstrukturēšanas atbalsts un tas jāvērtē, ņemot vērā pamatnostādņēs glābšanai un pārstrukturēšanai noteiktos kritērijus un 1994. gada aviācijas pamatnostādnes ⁽¹⁾, lai noteiktu, vai atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu atbilstīgi LESD 107. panta 3. punktam.

⁽¹⁾ EK līguma 92. un 93. panta un EEZ līguma 61. panta piemērošana valsts atbalstam aviācijas nozarē, OV C 350, 10.12.1994., 5. lpp.

- (79) Komisija norāda, ka Maltas iestādes apņēmušas pildīt pienākumu nogaidīt (saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 34. punktu) un nav piešķirušas atbalstu *Air Malta* (izņemot glābšanas atbalstu, kuru Komisija apstiprināja 2010. gada 15. novembrī).

6.2.1. Atbilstība

- (80) Saistībā ar atbilstību pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 33. punktā noteikts, ka uzņēmumam jābūt grūtībās nonākušam uzņēmumam šo pamatnostādņu nozīmē (sk. 9.–13. punktu).

Grūtībās nonācis uzņēmums

- (81) Saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 9. punktu Komisija uzskata uzņēmumu par nonākušu grūtībās, ja tas no saviem resursiem vai ar līdzekļiem, ko tas spēj iegūt no saviem īpašniekiem/akcionāriem vai kreditoriem, nespēj apturēt zaudējumus, kuri bez valsts iestāžu ārējas iejaukšanās īstermiņā vai vidējā termiņā gandrīz noteikti novedīs to līdz nespējai turpināt darbību.
- (82) Tālāk pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 10. punkta a) apakšpunktā paskaidrots, ka tiek uzskatīts, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību ir nonākusi grūtībās, ja ir zudusi vairāk nekā puse tās statūtkapitāla un vairāk nekā ceturtdaļa no šā kapitāla ir zaudēta iepriekšējos 12 mēnešos.
- (83) Komisija norāda, ka *Air Malta* ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas ir zaudējusi gandrīz visu savu statūtkapitālu un nevar pildīt savas kārtējās saistības. Jau lēmumā, saskaņā ar kuru tika apstiprināts glābšanas atbalsts sabiedrībai, tika konstatēts, ka *Air Malta* ir grūtībās nonākusi sabiedrība⁽¹⁾. Saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 25. punktu attiecīgajai dalībvalstij ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc glābšanas atbalsta pasākuma atļaušanas jāpaziņo Komisijai pārstrukturēšanas plāns vai likvidācijas plāns, vai apliecinājums, ka glābšanas aizdevums ir pilnā mērā atmaksāts. Malta ir pienācīgi paziņojusi par *Air Malta* pārstrukturēšanas plānu sešu mēnešu laikā. Tā kā šajā salīdzinoši īsajā laikā *Air Malta* stāvoklis nav ievērojami mainījies un tā lūdz pārstrukturēšanas atbalstu ilgtermiņa dzīvotspējas atgūšanai, var secināt, ka sabiedrība nepārprotami joprojām atbilst kritērijiem, kuri noteikti pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 10. punkta a) apakšpunktā, un attiecīgi ir grūtībās nonākusi sabiedrība to pašu iemeslu dēļ, kuri norādīti lēmumā par glābšanas atbalstu (7.–13. un 45. punktā).
- (84) Saskaņā ar pamatnostādņu 12. punktu jaunizveidots uzņēmums nav atbilstīgs glābšanas vai pārstrukturēšanas

atbalsta saņemšanai pat tad, ja tā sākotnējais finansiālais stāvoklis ir nedrošs. Pirmos trīs gadus pēc darbības sākšanas attiecīgajā jomā uzņēmums tiek uzskatīts par jaundibinātu uzņēmumu.

- (85) *Air Malta* tika izveidota 1974. gadā, un tādēļ to nevar uzskatīt par jaundibinātu uzņēmumu.

Uzņēmumu grupa

- (86) Saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 13. punktu uzņēmums, kas pieder lielākai uzņēmumu grupai vai ko pārņem lielāka uzņēmumu grupa, parasti nav atbilstīgs glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalsta saņemšanai, ja vien nevar pierādīt, ka uzņēmuma grūtības ir saistītas tikai ar šo uzņēmumu vien un tās nav sakarā ar patvaļīgu izmaksu sadalījumu grupas iekšienē, un grūtības ir pārāk nopietnas, lai tās varētu novērst pati grupa. Ja grūtībās nonākušais uzņēmums izveido meitasuzņēmumu, to kopā ar grūtībās nonākušo uzņēmumu, kurš to kontrolē, uzskata par grupu, un tā var saņemt atbalstu saskaņā ar minētajā punktā paredzētajiem nosacījumiem.
- (87) *Air Malta plc.* un tās meitasuzņēmumi ir grupa (skatīt 10. apsvērumu). Grupas grāmatvedības ieraksti liecina, ka, kaut gan aviosabiedrība ietilpst lielākā sabiedrību grupā, tā faktiski veido 94 % no kopējā *Air Malta* grupas apgrozījuma un tādēļ citam grupas uzņēmumam nav iespēju finansēt aviosabiedrības pārstrukturēšanu. Turklāt grāmatvedības ieraksti liecina, ka aviosabiedrības zaudējumi ir saistīti tikai ar pašu aviosabiedrību un nav attiecināmi uz citiem grupas uzņēmumiem.
- (88) Tādēļ Komisija uzskata, ka *Air Malta* grūtības nav radušās patvaļīgu izmaksu sadalījuma rezultātā grupas iekšienē, bet ir drīzāk saistītas ar vājiem pamatdarbības ieņēmumiem. Grūtības ir pārāk nopietnas, lai grupa pati tās varētu novērst, īpaši tādēļ, ka daudzi meitasuzņēmumi rada zaudējumus un rentabls meitasuzņēmumu pozitīvais ieguldījums ir pārāk mazs, lai segtu *Air Malta* pamatdarbības radītos zaudējumus.
- #### 6.2.2. Ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošana
- (89) Pirmkārt, saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 35. punktu pārstrukturēšanas plānam, kurš īstenojams pēc iespējas īsā laika posmā, pieņemamā termiņā jāatjauno uzņēmuma ilgtermiņa dzīvotspēja, pamatojoties uz reāliem pieņēmumiem attiecībā uz turpmākiem darbības apstākļiem.
- (90) Plānā jāparedz tāds pavērsiens, kas pēc pārstrukturēšanas ļaus sabiedrībai segt visas izmaksas, ietverot nolietojuma un finansiālās izmaksas. Paredzamajai kapitāla peļņai

⁽¹⁾ N 504/2010 *Air Malta plc.*, http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_N504_2010

jābūt pietiekamai, lai ļautu pārstrukturētajam uzņēmumam konkurēt tirgū pašam saviem spēkiem (pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 37. punkts).

(91) Pārstrukturēšanas plānā noteiktais pārstrukturēšanas periods ir pieci gadi, un plāna mērķis ir atgūt rentabilitāti 2014. FG, tādējādi nodrošinot ilgtermiņa dzīvotspēju.

(92) Turklāt vissvarīgākie pārstrukturēšanas pasākumi un kompensācijas pasākumi tiks īstenoti pārstrukturēšanas perioda pirmajā pusē. Tomēr daži mazāka apjoma pārstrukturēšanas pasākumi un paziņotā kapitāla iepludināšana jāveic 2014. un 2015. gadā. Maltes iestādes parādījušas, ka pārstrukturēšanas plānā ietvertā stratēģija aptver piecus gadus, un tās rūpīgi izvērtējušas īsāko laiku, kāds nepieciešams sabiedrības ilgtermiņa dzīvotspējas atgūšanai, paturot prātā iespējamus turpmākos darbības apstākļus.

(93) Komisija norāda, ka paziņotais pārstrukturēšanas periods, kas ir pieci gadi, ir īpaši nepieciešams *Air Malta* darbības veikšanas vietas maiņas dēļ. Pārstrukturēšanas perioda pirmajā pusē *Air Malta* patiesi vispirms jāīsteno brīvprātīgas dalības štatu samazināšanas un pirmstermiņa pensionēšanās shēmas (pēc sarunām ar arodbiedrībām). Tad sabiedrība ar mazāku skaitu darbinieku pārcelsies uz jauno galvenā biroja ēku. Attiecīgi zemes pārdošana, kas ir galvenais pašu ieguldījuma elements, var notikt vienīgi pārstrukturēšanas perioda otrajā pusē (2012.–2014. FG). Turklāt budžeta ierobežojumu dēļ Malta plāno izmaksāt atbalstu tikai pārstrukturēšanas perioda otrajā pusē (skatīt 43. apsvērumu). Komisija arī norāda, ka pašreizējos ekonomikas apstākļos — īpaši aviotransporta nozarē — jāpanāk stabilāki darbības un pakalpojumu rezultāti, lai nodrošinātu, ka ilgtermiņa dzīvotspēja ir stingrs pamats turpmākai izaugsmei, nevis tikai īstermiņa pavērsiens. Sava rakstura dēļ šis pasākums var ilgt vairākus gadus. Komisija norāda, ka iepriekšējās lietās tā ir piekritusi, ka pārstrukturēšanas periods ir pieci gadi vai vairāk⁽¹⁾. Tādēļ Komisija uzskata, ka salīdzinoši ilga pārstrukturēšanas periods (no 2010. gada novembra līdz 2015. gadam) ir pieņemams.

(94) Lai nodrošinātu, ka *Air Malta* īsteno pavērsienu, pārstrukturēšanas plānā paredzēts ievērojami samazināt izmaksas, īpaši samazinot jaudu un darbinieku skaitu, kā arī uzlabojot izmaksu pārvaldību. Tiek plānots, ka izmaksu iniciatīvu radītie rentabilitātes uzlabojumi gadā varētu sasniegt EUR [42–52] miljonus līdz pārstrukturēšanas perioda beigām, kas nozīmē kopējo izmaksu samazinājumu par [9–11] % laikā no 2010. līdz 2016. FG un

kopējo pamatdarbības izmaksu uz vienu pasažieri samazinājumu par [8–10] % laikā no 2010. līdz 2016. FG.

(95) Pārstrukturēšanas plāns liecina, ka ievērojamu izmaksu samazinājumu jo īpaši rada jaudas samazināšana, samazinot floti no 12 līdz 10 lidaparātiem un attiecīgi samazinot ASK jaudu.

(96) Pārstrukturēšanas sociālās izmaksas veido sabiedrības tiesiskās saistības pret tiem darbiniekiem, kurus skars štatu samazināšana. Aviosabiedrība jau noslēgusi sarunas ar trim savām arodbiedrībām, kas aptver 85 % tās darbinieku. Sarunas ar vēl vienu arodbiedrību (ALPA) ir nobeiguma posmā. Komisija norāda, ka aviosabiedrība ir pārsniegusi izvirzīto mērķi, kas bija 500 brīvprātīgu pieteikumu priekšlaicīgas pensionēšanās un štatu samazināšanas shēmām. Vairāk nekā 40 % no kopējā plānotā šo darbinieku skaita vairs nestrādā sabiedrībā.

(97) Pieņemums par izmaksu samazināšanu, izmantojot līgumu pārvaldību, kā rezultātā izmaksu ietaupījums būs EUR [7–9] miljoni, šķiet reāls, jo vairāk nekā EUR [4–5] miljoni gadā jau iekļauti saistībās, pateicoties līdz šim noslēgtajām sarunām, turklāt saskaņā ar Maltes iestāžu sniegto informāciju ir pabeigtas sarunas ar Maltes Starptautisko lidostu (kas galvenokārt pieder privātiem akcionāriem), kas dos vislielāko izmaksu ietaupījumu [...] 90 % apmērā.

(98) Saistībā ar papildpieņemumiem Maltes iestādes parādījušas, ka pieņemumi par rādītājiem ([3–5] % no kopējiem ieņēmumiem vai [3–5] % no ieņēmumiem saistībā ar pasažieriem 2016. FG) ir ievērojami piesardzīgāki nekā citu pārvaldātāju, tostarp zemo izmaksu pārvaldātāju un tīkla pārvaldātāju, panāktais īpatsvars. Turklāt *Air Malta* veiksmīgi sākusī īstenot dažas iniciatīvas papildpieņemumu gūšanai, kuru rezultāti atbilst vai pat pārsniedz pārstrukturēšanas plāna prognozes.

Scenāriju analīze

(99) Šo rezultātu pamatā ir reāli pieņemumi. Komisija pozitīvi vērtē to, ka pēc lēmuma sākt procedūru visi pārstrukturēšanas plānā iekļautie pieņemumi tika pārskatīti un vairāki pamatpieņemumi tika koriģēti. Tas nozīmē, ka:

a) IKP un tirgus prognozes tika pārskatītas, ņemot vērā ekonomikas situācijas pasliktināšanos Eiropā. Prognozes par Maltes aviotransporta tirgus gada pieauguma tempu, kas bija 5,9 %, tika samazinātas un ir 4 % gadā līdz 2016. gadam, ņemot vērā SVF un Eurostat pārskatīto prognozi par IKP pieaugumu;

⁽¹⁾ Skatīt Komisijas lēmumus lietā *Austrian Airlines* (C 6/09), OV L 59, 9.3.2010., 1. lpp., 296. punkts (pārstrukturēšanas periods ilgst 6 gadus), un *Royal Mail Group* (SA.31479), C(2012) 1834 final, 217. punkts (pārstrukturēšanas periods ilgst 5 gadus).

- b) saistībā ar pieņemumu par peļņu Malta parādījusi, ka pieņēmums par vidējo pieaugumu, kas nepārsniedz 2 %, attiecībā uz peļņu atbilst prognozēm par vairākiem tikla pārvadātājiem Eiropā (piemēram, *Lufthansa* šis rādītājs ir 1,3 % 2012. gadā, *Air France-KLM* 1,0 % 2012. gadā, *LAG* 2,9 % 2012. gadā) un ir piesardzīgāks nekā tiešajiem konkurentiem, kas ir zemo izmaksu pārvadātāji *easyJet* (3,4 % 2012. gadā) un *Ryanair* (5 % 2012. gadā);
- c) saistībā ar pieņemumu par inflāciju *Air Malta* pārskatījusi savus pieņēmumus un labojusi tos, ņemot vērā inflāciju, lidaparātu nomas nemainīgajā komponentā iekļaujot izmaksu palielināšanos par 1,2 % gadā. Pārskatot inflācijas komponentu nomas līgumos, 60 % no aviosabiedrības pamatdarbības izmaksu bāzes (personāla izdevumi, degviela un nomas līgumi) tika koriģēti, ņemot vērā inflāciju. Līdzīgā kārtā inflācijas pieņēmumi nav veidoti ieņēmumiem, ņemot vērā pirkstspējas palielināšanos ilgtermiņā. Turklāt algu palielinājums, ņemot vērā to, ka algas ir otrs lielākais *Air Malta* izmaksu postenis, ir iekļauts pārstrukturēšanas plānā;
- d) izmaksas par degvielu, kas ir lielākais aviosabiedrības izmaksu postenis, izteiktas reālā izteiksmē. Degvielas cenu prognozes pārskatītas, ņemot vērā jaunākās prognozes par naftas cenām ilgtermiņā.
- (100) Turklāt Malta iesniedza scenāriju analīzi, norādot ne tikai iepriekš minētos reālos pieņēmumus (bāzes scenāriju), bet arī labākā iznākuma un sliktākā iznākuma scenāriju, iekļaujot grozītus pieņēmumus par vairākiem pamatfaktoriem, piemēram, plānoto izmaksu samazinājumu, atkārtoti vienojoties par līgumu noteikumiem, darbinieku skaita samazināšanu, pasažieru skaitu, ieņēmumiem par vienu pasažieri, degvielas cenām un valūtu maiņas kursiem.
- (101) Pārskatot un koriģējot vairākus pamatpieņēmumus, kā norādīts 99. apsvērumā, tika pārskatītas finanšu prognozes bāzes scenārijā, un rezultātā 2015. FG pamatdarbības peļņa mainījās no EUR [11–13] miljoniem uz EUR [9–11] miljoniem un 2016. FG pamatdarbības peļņa mainījās no EUR [13–15] miljoniem uz EUR [9–11] miljoniem. Līdz ar sniegtajiem skaidrojumiem koriģētie pieņēmumi un pārskatītās prognozes sniedz reālāku un drošāku priekšstatu par *Air Malta* turpmāko attīstību.
- (102) *Air Malta* mērķis ir panākt, ka 2015. un 2016. FG pašu kapitāla atdeve ir attiecīgi [4–6] % un [4–6] % apmērā un izmantotā kapitāla atdeve ir attiecīgi [4–6] % un [4–6] % apmērā. Šie rentabilitātes rādītāji atbilst citu lielāko Eiropas pārvadātāju rādītājiem pēdējo gadu laikā.
- (103) Daži lielākie aviopārvadātāji Eiropā, piemēram, *British Airways*, *Iberia* vai *easyJet*, plāno daudz augstāku ROCE (12 % apmērā ⁽¹⁾) turpmākajos gados. Tomēr Komisija norāda, ka *Air Malta* ir mazs pārvadātājs, tās flotē ir tikai 10 lidaparātu, un tai nav lielu iespēju gūt labumu, ko rada sinerģija, turklāt tā plāno apmierināt īpašas vajadzības, kas veidojas saistībā ar Malas perifēro ģeogrāfisko stāvokli, līdz ar to tā nav salīdzināma ar lielākām aviosabiedrībām vai lieliem zemo izmaksu pārvadātājiem. Ņemot vērā šīs lietas īpašos apstākļus, ROCE [4–6] % apmērā šķiet pietiekama, lai *Air Malta* varētu konkurēt tirgū saviem spēkiem.
- (104) Turklāt *Air Malta* jau guvusi panākumus, līdz šim veicot pārstrukturēšanu, tādējādi parādot, ka veiktie pārstrukturēšanas pasākumi jau ir efektīvi. Rādītāji par 2011. gadu liecina, ka salīdzinājumā ar 2010. gadu ieņēmumi palielinājušies par 1,6 % (neraugoties uz jaudas samazināšanu par 8 %), kas ir par 2,9 % vairāk nekā sākotnēji plānots pārstrukturēšanas plānā ⁽²⁾. *Air Malta* gada finanšu darbības rezultāti līdz 2011. gada decembrim uzlabojusies par EUR 13 miljoniem salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu un ir par apmēram EUR 1 miljonu labāki nekā pārstrukturēšanas plānā paredzētie rezultāti. Citi pamatrādītāji tajā pašā periodā liecina, ka sēdvietu slodzes koeficients palielinājies par [3–5] %, pasažieru skaits palielinājies par [1–3] % un vidējā biļešu cena palielinājusies par [0–2] %, savukārt izmaksas uz vienu pieejamo sēdvietu kilometru (*Cost per Available Seat Kilometre*, CASK) ir samazinājušās par [0–2] %.
- (105) Ņemot vērā iepriekš teikto, Komisija uzskata, ka pārskatītais pārstrukturēšanas plāns dos iespēju *Air Malta* atjaunot ilgtermiņa dzīvotspēju saprātīgā laikā.
- 6.2.3. Nepieļaujamu konkurences kropļojumu novēršana (kompensācijas pasākumi)
- (106) Otrkārt, saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 38. punktu, lai nodrošinātu, ka pēc iespējas tiek samazināta negatīvā ietekme uz tirdzniecības apstākļiem, jāveic attiecīgi kompensācijas pasākumi. Šie pasākumi var aptvert līdzekļu nodalīšanu, jaudas vai tirgus daļas samazināšanu un piekļuves šķēršļu samazināšanu attiecīgajos tirgos (pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 39. punkts).
- (107) Saistībā ar šo zaudējumus nesošo darbību pārtraukšanu, kas jebkurā gadījumā būtu vajadzīga dzīvotspējas atjaunošanai, kompensācijas pasākumu novērtēšanas nolūkos netiek uzskatīta par jaudas vai tirgus daļas samazinājumu (pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 40. punkts).

⁽¹⁾ Skatīt IAG 2012. gada 2. marta piezīmes.

⁽²⁾ Saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu plānotie ieņēmumi 2011. gada decembrī bija EUR 169,939 miljoni, savukārt faktiskie rezultāti rāda, ka ieņēmumi ir EUR 174,896 miljoni (kas ir par 2,9 % vairāk).

(108) *Air Malta* ierosina šādus kompensācijas pasākumus:

- absolūtās jaudas samazināšanu pasažieru pārvadājumos;
- atteikšanos no rentabliem un iespējami rentabliem maršrutiem;
- atteikšanos no nosēšanās laika nišām koordinētās Eiropas lidostās;
- jaudas samazināšana kravas reisos;
- meitasuzņēmumu pārdošana.

Absolūtās jaudas samazināšana pasažieru pārvadājumos

(109) *Air Malta* pirmais piedāvātais kompensācijas pasākums ir samazināt jaudu pasažieru pārvadājumos. Kopējā jaudas samazināšana veidotu 19,7 % (no 2009. gada vasaras līdz 2012. gada vasarai) vai 20,9 % (laikā no 2010. līdz 2013. FG). Saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 40. punktu vispārējās jaudas samazināšana nav pieņemama, jo tā nozīmē arī nerentablu maršrutu skaita samazināšanu un atteikšanos no nerentabliem maršrutiem.

Atteikšanās no rentabliem un iespējami rentabliem maršrutiem

(110) Pamatojoties uz oficiālās izmeklēšanas procedūras ietvaros sniegto informāciju, Komisija var identificēt 14 rentablu maršrutus⁽¹⁾, kuros jāsamazina jauda vai no kuriem jāatsakās, un vairākus līgumreisu, kurus var pieņemt kā kompensācijas pasākumus.

(111) Plānotu reisu rentabilitāti nosaka, pamatojoties uz t. s. „bruto peļņu”, kuru aprēķina šādi: no ieņēmumiem atskaita VDOC (mainīgās tiešās pamatdarbības izmaksas) un FDOC (pastāvīgās tiešās pamatdarbības izmaksas). Maršruts ir rentabls, ja bruto peļņa ir vienāda ar nulli vai lielāka par nulli. Aprēķinot t. s. „neto peļņu”, ņem vērā netiešās izmaksas. Komisija uzskata, ka bruto peļņa ir piemērotāks rādītājs, jo tās aprēķinā ņem vērā visas izmaksas, kuras ir tieši saistītas ar attiecīgo maršrutu. Neto peļņas piemērošana var būt pārmērīgi stingra pieeja, jo netiešajām izmaksām var būt netieša saikne ar flotes lielumu un jaudu un tās var tikt samazinātas tikai līdz noteiktam līmenim, ņemot vērā to, ka dažas darbības un funkcijas ir nepieciešamas aviosabiedrības parastai darbībai neatkarīgi no aviosabiedrības lieluma.

⁽¹⁾ [...].

(112) Komisija ņem vērā t. s. „gandrīz rentablos” maršrutus, t. i., maršrutus, kuri patlaban nav rentabli un kuru bruto peļņa ir robežās no 0 % līdz –10 %, bet kuri varētu kļūt rentabli nākotnē, ja tiek nodrošināta pareiza pārvaldība, tirdzniecības uzsvars un ieguldījumi, jo pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 40. punktā ir atsauce uz „zaudējumus nesošām darbībām” pārstrukturēšanas plāna paziņošanas laikā.

(113) Saistībā ar līgumreisu rentabilitāti Maltes iestādes apstiprinājušas, ka visi līgumpakalpojumi bijuši rentabli. Līgumreisu vispārējā rentabilitāte 2010. FG bija [5– 8] % (bruto peļņa).

(114) Komisija ņem vērā rādītājus saistībā ar pārmaiņām laikā no 2010. līdz 2013. FG, nevis laikā no 2009. gada vasaras līdz 2012. gada vasarai, jo 2010. FG beigās (t. i., 2010. gada marts) ir sešus mēnešus ātrāk un attiecīgi ir atbilstīgāks sākumpunkts nekā 2009. gada vasara, ņemot vērā to, ka pārstrukturēšanas periods sākas 2010. gada rudenī. Komisija ņem vērā to, ka saskaņā ar Maltes iestāžu apstiprināto informāciju maršrutu tīklam jābūt pastāvīgam, sākot no 2013. FG, lai jaudas maiņa tiktu piemērota visam pārstrukturēšanas periodam.

(115) Pamatojoties uz vispārējo jaudu 2010. FG, kas ir 4 145 522 ASK, jaudas samazināšana gan rentabliem plānotiem reisiem, gan līgumreisiem ir [...] ASK, un paralēli tiek plānota jaudas palielināšana par [...] ASK. Tādējādi vispārējās jaudas samazināšana pasažieru pārvadājumos, kas ir pieņemama kā kompensācijas pasākums (jaudas samazināšana rentabliem maršrutiem, no kuras atskaita jaudas palielinājumu), laikā starp 2010. FG un pārstrukturēšanas perioda beigām ir 5 % no jaudas 2010. gadā.

Atteikšanās no nosēšanās laika nišām koordinētās Eiropas lidostās

(116) Tā kā *Air Malta* mainīs tīklu, samazinās veikto reisu biežumu un atcels dažus maršrutus [...], aviosabiedrība atteiksies no nosēšanās laika nišu pāriem⁽²⁾ Eiropas trešā līmeņa koordinētās lidostās⁽³⁾. Komisija norāda, ka atteikšanās no šīm nosēšanās laika nišām dos iespēju citām konkurējošām aviosabiedrībām palielināt savu jaudu šajās koordinētajās lidostās (neraugoties uz konkrēto anulēto maršrutu), un attiecīgi tiks samazināti piekļuves šķēršļi tirgum. Tādējādi var pieņemt, ka šis ir kompensācijas pasākums.

⁽²⁾ [...].

⁽³⁾ Skatīt Regulas (EEK) Nr. 95/93 2. panta g) apakšpunktu un termina „trešā līmeņa lidostas” definīciju Starptautiskās Aviācijas asociācijas Vispasaules laika nišu norādījumu 5. punktā (www.iata.org/wsg).

Jaudas samazināšana kravas reisos

- (117) Oficiālajā izmeklēšanas procedūrā Malta ierosinājusi papildu kompensācijas pasākumu, kas ir jaudas samazināšana par 20 % kravas reisos. Saskaņā ar Maltas sniegto informāciju visi attiecīgie kravas reisi ir rentabli. *Air Malta* ir nozīmīgs stāvoklis vietējā kravas un ekspeditoru tirgū (tās tirgus daļa reisos no Maltas un uz Maltu ir 28 %). Tādēļ Komisija ņems vērā šo samazinājumu, uzskatot to par kompensācijas pasākumu.

Meitasuzņēmumu pārdošana

- (118) *Air Malta* ierosinātie kompensācijas pasākumi ir ne tikai jaudas samazināšana, bet arī tādu aktīvu pārdošana, kuri nenes zaudējumus. Tas attiecas uz aviosabiedrības meitasuzņēmumiem *Shield Insurance Company Ltd* (turpmāk „*Shield Insurance*”) un *Osprey Insurance Brokers Company Ltd* (turpmāk „*Osprey Insurance Brokers*”). *Shield Insurance* ir piesaistītā apdrošināšanas sabiedrība, kas darbojas Ģērnsijā un ir izveidota galvenokārt *Air Malta* perifērās aviācijas apdrošināšanas polišu apdrošināšanai. Tomēr tā darbojas starptautiskajā apdrošināšanas tirgū, un tai ir atļauts veikt darījumus apdrošināšanas jomā dažādās kategorijās gan saistībā ar *Air Malta* grupu, gan trešām personām. *Osprey Insurance Brokers* ir apdrošināšanas starpnieks, kas specializējas darbā ar vidējiem un lieliem saimnieciskās darbības veicējiem un darbojas visās apdrošināšanas kategorijās, tostarp aviācijā.
- (119) Saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 40. punktu kompensācijas pasākumi īpaši jāveic tajā tirgū, kur uzņēmumam pēc pārstrukturēšanas būs nozīmīgs stāvoklis.
- (120) Tirgus, kurā *Air Malta* ir un arī turpmāk būs nozīmīgs stāvoklis, ir Maltas aviotransporta tirgus (gan pasažieru, gan kravas pavadājumiem). Tas neattiecas uz apdrošināšanas nozari. Apdrošināšanas darbības nav pamatdarbības un nav obligāti saistītas ar aviotransporta darbību. Faktiski, pārdodot *Shield Insurance* un *Osprey Insurance Brokers*, *Air Malta* grupa vairs aktīvi nedarbosies apdrošināšanas tirgū. Tādēļ ne *Shield Insurance*, ne *Osprey Insurance Brokers* pārdošana nav uzskatāma par kompensācijas pasākumiem.

Ierosināto kompensācijas pasākumu atbilstīgums

- (121) Novērtējot kompensācijas pasākumu atbilstīgumu, Komisija ņems vērā tirgus struktūru un konkurences apstākļus, lai nodrošinātu, ka šādi pasākumi neizraisa tirgus struktūras pasliktināšanos (pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 39. punkts).

- (122) Kompensācijas pasākumiem jābūt proporcionāliem atbalsta kropļojošajai ietekmei un jo īpaši uzņēmuma lielumam un relatīvajai ietekmei attiecīgajā tirgū. Samazinājuma daudzums jānosaka katrā gadījumā atsevišķi (pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 40. punkts).

- (123) *Air Malta* ir ļoti mazs Eiropas aviācijas tirgus dalībnieks, un tās tirgus daļa kopējā Eiropas aviosabiedrību nozares ražīguma jaudā un izlaidē (pasažieru izteiksmē) ir tikai 0,25 %. Kaut gan *Air Malta* joprojām ieņem vadošu pozīciju Maltas aviācijas tirgū, tai izstājoties no tirgus, ieguvēji galvenokārt būtu lielie zemo izmaksu pārvadātāji, piemēram, *Ryanair* un *easyJet*, kuru tirgus daļa Eiropas aviācijas tirgū jau ir ievērojama.

- (124) Komisija norāda, ka *Air Malta* ir mazs pārvadātājs un turpmāka tās flotes samazināšana negatīvi ietekmēs aviosabiedrības dzīvotspēju un nepāvērs konkurentiem ievērojamas iespējas tirgū. *Air Malta* flote varbūt arī ir pārāk maza, lai nodrošinātu sinerģiju un efektīvi nodrošinātu daudzveidīgu floti lielāka tirgus piesaistīšanai un potenciālo tirgu sasniegšanai. *Air Malta* ir ļoti grūti dažādot reisa laikā piedāvātos produktus un sēdvietu konfigurāciju lidaparātos, lai maksimāli palielinātu peļņu. Savu izmēru dēļ *Air Malta* arī nerodas priekšrocība saistībā ar lidaparāta finansēšanu, līgumu slēgšanu un citām jomām, kurās apjomradīti ietaupījumi dod praktisku finansiālu un konkurences labumu. Turpmāk samazinot jaudu, tas var kumulatīvi negatīvi ietekmēt aviosabiedrības spēju konkurēt ar lielākiem konkurentiem.

- (125) Turklāt Malta ir teritorija, kas ir tiesīga saņemt atbalstu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunktu. Saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 56. punktu atbalsta piešķiršanas atļaujas nosacījumi var būt mazāk stingri attiecībā uz kompensācijas pasākumu īstenošanu.

- (126) Turklāt, novērtējot ierosināto kompensācijas pasākumu atbilstīgumu, Komisijai jāņem vērā konkrētās lietas īpašos apstākļus. Maltas perifērais ģeogrāfiskais stāvoklis, t. i., atrašanās uz salas, rada problēmas piekļūt pārējai Eiropas Savienības teritorijai. Komisija atzīst, ka Maltas salas ģeogrāfiski ir izolētas, tādēļ pārrobežu saiknes ar kontinentālo Eiropu un citām pasaules daļām ir ierobežotas un pārvietošanās notiek, izmantojot jūras transportu un aviotransportu. Atbilstīga aviosatiksmē ir īpaši svarīga Maltas ekonomikai, ņemot vērā augsto valsts ekonomikas

atvērtības pakāpi⁽¹⁾ (tā rada nepieciešamību nodrošināt drošus transporta pakalpojumus ceļošanai darījumu nolūkā) un tūrisma nozares lomu⁽²⁾. Aviopakalpojumi ir būtiski Maltas ekonomiskajai un sociālajai kohēzijai gan valsts iekšienē, gan saistībā ar citām ES dalībvalstīm, jo tādējādi tiek nodrošināti pasta un kravu, tostarp ātrbūjgu preču, ikdienas sūtījumi starp salām un kontinentālo Eiropu, kā arī pasažieru transportēšana ārstēšanai — uz nestuvēm un inkubatoros (gadījumos, kad nepieciešamā medicīniskā aprūpe Maltā nav pieejama).

- (127) Savā 2007. gada 7. marta lēmumā par *Cyprus Airways*⁽³⁾, novērtējot kompensācijas pasākumu atbilstību, Komisija saistībā ar Kipru apsvēra

„[...] teritoriāl[ās] un līdz ar to arī pastāvīg[ās] īpatnīb[as], kas ietekmē tās sociālekonomisko attīstību. Kipras dienvidu daļas periferitātē rada tiešas problēmas attiecībā uz pārējās Eiropas Savienības daļas pieejamību, un tādējādi valsts ir ļoti atkarīga no gaisa un jūras transporta, bet jo īpaši no aviotransporta. Tas ir svarīgi, jo Kipras gadījumā gaisa satiksme ir vienīgais noturīgais pasažieru pārvadāšanas veids.”

- (128) Komisija norāda, ka Maltas un Kipras situācija ir salīdzināma, ņemot vērā abu valstu periferitāti, pieejamību un atkarību no aviotransporta.
- (129) Komisija norāda, ka, tā kā *Air Malta* ir ļoti mazs Eiropas aviācijas tirgus dalībnieks un paziņotais atbalsts nedos iespēju *Air Malta* nedz īstenot agresīvas ekspansijas politiku, nedz palielināt savu lielumu, paziņotā pasākuma kropļojošā ietekme ir ierobežota.

⁽¹⁾ Maltas ekonomikai raksturīga augsta atvērtības pakāpe, un valsts eksporta un importa īpatsvars IKP 2009. gadā bija apmēram 77 % un 73 %. Eksporta tirdzniecības jomā 58 % darījumu tika veikti, izmantojot aviotransportu. Kaut gan lielākā daļa importa tirdzniecības darījumu tika veikta, izmantojot jūras transportu, aviotransporta īpatsvars arī ir nozīmīgs un ir 30 %.

⁽²⁾ Malta ir lielā mērā atkarīga no tūrisma, kas, savukārt, ir atkarīgs no aviotransporta. Tūrisma nozare jau izsenis bijusi viens no galvenajiem Maltas ekonomikas balstiem, un tā ir vadošā nozare gan no darbavietu radīšanas, gan valūtas ieņēmumu viedokļa. Tūrisma īpatsvars valsts IKP ir apmēram 25 %. Malta 2009. gadā piesaistīja apmēram 1,2 miljonus tūristu, kuri iztērēja EUR 638 miljonus. Saskaņā ar Eiropas statistikas 2010. gada izdevumu Maltā ir visaugstākā starptautiskā tūrisma radīto ieņēmumu attiecība pret IKP, un tā ir 11,4 %. Malta ir arī lielā mērā atkarīga no HORECA (viesnīcu, restorānu un sabiedriskās ēdināšanas) nozares. Saskaņā ar ES darbaspēka aptauju 8,6 % no visiem nodarbinātajiem strādā HORECA nozarē, kas ir tieši saistīta ar tūrisma, un šis ir augstākais rādītājs ES dalībvalstīs salīdzinājumā ar 4,3 % rādītāju 27 ES dalībvalstīs. Par tūrisma lomu Maltā liecina arī tas, ka tūrisma intensitāte bija 19,4 % (viesu nakšu skaits uz vienu iedzīvotāju), savukārt 27 ES dalībvalstīs vidējais rādītājs bija 4,6 %. Apmēram 98 % no visiem tūristiem izmantoja aviotransportu, nevis jūras transportu.

⁽³⁾ Komisijas 2007. gada 7. marta Lēmums C(2007) 300 (OV L 49, 22.2.2008., 25. lpp.), 132. punkts.

- (130) Komisija uzskata, ka jaudas samazināšana par 5 % (rentablām darbībām) pasažieru pārvadājumos (kas ir saistīta ar flotes samazināšanu par diviem lidaparātiem no 12 lidaparātiem) pirmajā mirklī var šķist maza. Tomēr, ņemot vērā *Air Malta* lielumu salīdzinājumā ar Eiropas aviosabiedrību nozares ražīgo jaudu un izlaidi (pasažieru izteiksmē) un *Air Malta* mazo floti, Komisija atzīst, ka jaudas samazināšanas apjoms nav nenozīmīgs. Turklāt Komisija norāda, ka vispārējās jaudas samazināšanas rezultātā *Air Malta* tirgus daļa Maltas aviotransporta tirgū samazināsies no 51 % 2010. gadā līdz mazāk nekā 40 %, kā tiek plānots 2016. gadā⁽⁴⁾.

- (131) Ņemot vērā iepriekš teikto, kā arī to, ka *Air Malta* atteikties no vairākām laika nišām koordinētās lidostās, tādējādi tūlīt pat paverot jaunas uzņēmējdarbības iespējas saviem konkurentiem, un nozīmīgo jaudas samazināšanu 20 % apmērā kravas reisu segmentā (tā ietekmēs *Air Malta* nozīmīgo stāvokli vietējā kravas un ekspeditoru tirgū), Maltas īpašo periferitātes situāciju, pieejamību un atkarību no aviotransporta, Komisija secina, ka ierosinātie kompensācijas pasākumi ir atbilstīgi atbalsta kropļojošās ietekmes mazināšanai un samērīgi ar šo ietekmi, *Air Malta* lielumu un nozīmi.

6.2.4. Atbalsta ierobežošana līdz minimumam (pašu ieguldījums)

- (132) Treškārt, saskaņā ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 43. punktu, lai atbalsta apjoms būtu ierobežots līdz stingram pārstrukturēšanas izmaksu minimumam, kas vajadzīgas, lai veiktu pārstrukturēšanu, atbalsta saņēmējam jānodrošina ievērojams ieguldījums pārstrukturēšanas plānā no pašu resursiem. Šāds ieguldījums var būt, piemēram, to aktīvu pārdošana, kas nav būtiski uzņēmuma izdzīvošanai, vai ārējais finansējums atbilstīgi tirgus nosacījumiem.

- (133) Attiecībā uz lieliem uzņēmumiem Komisija parasti uzskata, ka pienācīgs ieguldījums ir vismaz 50 % no pārstrukturēšanas izmaksām. Tomēr ārkārtas apstākļos un īpašās grūtībās Komisija var piekrist mazākam ieguldījumam (pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 44. punkts).

- (134) Pašu ieguldījumam jābūt reālam, t. i., faktiskam, ņemot vērā visus nākotnē sagaidāmus ienākumus, piemēram, naudas plūsmas (pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 43. punkts). Attiecīgi pašu ieguldījums nevar iekļaut papildu valsts atbalstu.

⁽⁴⁾ Komisija norāda, ka iepriekšējos pārstrukturēšanas lēmumos, novērtējot jaudas samazināšanas kā kompensācijas pasākuma atbilstīgumu, tā nav nodalījusi rentablas darbības no nerentablām darbībām.

- (135) Saskaņā ar šā dokumenta 2.4. iedaļu *Air Malta* ierosinātais pašu ieguldījums ir zemes, meitasuzņēmumu un dzinēju pārdošana un bankas aizdevums.

Zemes pārdošana

- (136) Sabiedrības pašu ieguldījuma nozīmīgākā daļa (EUR 66,2 miljoni) veidosies, pārdodot Maltas valstij zemi, kura atrodas Maltas Starptautiskās lidostas teritorijā pie ārējās robežas. Līgums par apņemšanos veikt pārdošanu tika parakstīts 2011. gada 7. decembrī.

- (137) Pārdošana netiks veikta, izmantojot atklātu, pārredzamu un nediskriminējošu konkursu. Tomēr atbilstīgi vispārējai politikai un valsts tiesību aktu prasībām Maltas valdībai jāiegādājas īpašumi pēc to patiesās vērtībā atvērtā tirgū, kas atbilst cenai, kādu maksātu privāts ieguldītājs godīgas konkurences apstākļos.

- (138) *Air Malta* paskaidrojusi, ka pārstrukturēšanas dēļ daži tās īpašumi kļuvuši nevajadzīgi, piemēram, sabiedrības galvenais birojs, kas būs pārāk liels pēc darbinieku skaita samazināšanas. Pārceļoties uz jaunām telpām, sabiedrība arī vēlas veicināt savu darbības kultūru, kļūstot par modernu un dinamisku aviosabiedrību.

- (139) Maltas valdība paudusi stratēģisku ieinteresētību iegādāties *Air Malta* īpašumu, kas atrodas Maltas Starptautiskās lidostas teritorijā pie ārējās robežas, jo konkrētais zemes gabals ir rets resurss. Malta paskaidrojusi, ka tās ilgtermiņa stratēģijā paredzēts Maltā attīstīt ar aviāciju saistītas darbības, tostarp paplašināt aviācijas parku, tā ietvaros izveidojot kravas transportēšanas mezglu un nodrošinot lidaparātu remonta un citas saistītas iekārtas.

- (140) Komisija atzīst, ka zemes pārdošana atbilst Maltas stratēģijai Maltā attīstīt ar aviāciju saistītas darbības, lai palielinātu nodarbinātību šajā nozarē. Tādēļ Komisija uzskata, ka zemes pārdošanas galvenais iemesls ir nevis iepludināt papildu naudu *Air Malta*, bet gan panākt ticamu politikas mērķi.

- (141) Zemes vērtējuma pamatā ir neatkarīgs vērtēšanas ziņojums, kuru 2011. gada 25. novembrī sagatavoja [...], kas ir šim mērķim valdības iecelts neatkarīgs vērtētājs. [...] ir nekustamā īpašuma uzņēmums ar labu reputāciju un ilggadēju pieredzi starptautiskā un vietējā mērogā. Komisija izanalizējusi vērtējumu un atzinusi, ka tas ir drošs. Vērtējums neraisa bažas, jo tajā netika konstatētas kļūdas, izmantotā metodoloģija ir piemērojami vērtēšanas standarti, kurus noteikusi Starptautiskā Vērtēšanas standartu

padome, un vērtējuma pamatā ir ticami pieņēmumi. Tādēļ Komisija uzskata, ka ziņojumā norādītais vērtējums aptuveni rāda zemes reālo tirgus cenu.

- (142) Ņemot vērā iepriekš teikto, Komisija piekrīt, ka ieņēmumi no zemes pārdošanas ir pašu ieguldījums.

Meitasuzņēmumu pārdošana

- (143) Saskaņā ar Maltas sniegto informāciju meitasuzņēmumu [...] pārdošanas radītie ieņēmumi būs vismaz EUR [10–12] miljoni.

- (144) Meitasuzņēmumu vērtība noteikta, pamatojoties uz [...] norādītām indikatīvām vērtībām 2011. gada 24. jūnija dokumentā ar nosaukumu „Pārskats par aktīvu iespējamo atsavināšanu” (*Review of potential disposal of assets*).

- (145) Malta apstiprināja, ka visi pārdošanas un citi darījumi tiks veikti atvērtā, konkurētspējīgā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā. Pārdošanas procesu vadīs neatkarīgs konsultants. Atvērtais konkursa pārdošanas process tiek sākts, publicējot lūgumu pieteikties un atverot elektronisku datu vietni. Pēc dalībnieku saraksta sagatavošanas datu vietne būs no jauna pieejama sarakstā iekļautajiem konkursa dalībniekiem izpētes nolūkiem. Sarakstā iekļautie konkursa dalībnieki tiks aicināti iesniegt galīgo piedāvājumu. Konkursa uzvarētāju noteiks un apstiprinās *Air Malta* direktoru valde, un mērķis ir panākt pēc iespējas lielāku aktīvu vērtību. Svarīgākie posmi tiks paziņoti neizvēlētajiem konkursa dalībniekiem, lai nodrošinātu pārredzamu un nediskriminējošu procedūru. Saskaņā ar minēto procedūru sāktas jau divas pārdošanas procedūras: *Selmun Palace* un *Holiday Malta* pārdošana.

- (146) Komisija norāda, ka pirmie pieteikumi attiecībā uz vienu meitasuzņēmumu, kas ir *Holiday Malta*, ir ievērojami [...] par indikatīvo vērtību. Tomēr saskaņā ar *Selmun Palace* jaunāko vērtējumu 2011. gada decembrī — [...] — uzņēmuma vērtība ir robežās starp EUR [...] miljoniem un EUR [...] miljoniem.

- (147) Kaut gan *Air Malta* pauda konservatīvu nostāju — pārstrukturēšanas plāna pieņemumos ietverta riska korekcija 15 % apmērā (pārdošanas ieņēmumi EUR [10–12] miljonu, nevis EUR [12–14] miljonu apmērā) —, Komisija uzskata, ka par meitasuzņēmuma novērtējumu sniegtā informācija nav pietiekama. Novērtējuma ziņojumu kvalitāte ir salīdzinoši slikta, un Komisija nevar šos ziņojumus izmantot, lai izdarītu galīgu secinājumu par meitasuzņēmumu faktisko vērtību.

- (148) Ņemot vērā iepriekš teikto, Komisija nevar kvantitatīvi noteikt precīzos ieņēmumus no meitasuzņēmumu pārdošanas. Tomēr Komisija norāda, ka, pamatojoties uz pieejamo informāciju, meitasuzņēmumiem ir noteikta vērtība. Tādējādi ikvienam ieņēmumam no meitasuzņēmumu pārdošanas palielinās pašu ieguldījumu.

Dzinēju pārdošana

- (149) Ieņēmumus, kas veidojas, pārdodot divus liekos dzinējus [...], kas ir privāta sabiedrība starptautiskā finansējuma un līzinga jomā, iekļaus sabiedrības pašu ieguldījumā pārstrukturēšanas izmaksās. Liekais dzinējs ar sērijas Nr. ESN [...] tika pārdots 2010. gada 28. oktobrī par USD [10–12] miljoniem. Liekais dzinējs ar sērijas Nr. ESN [...] tika pārdots 2010. gada 17. decembrī par USD [9–11] miljoniem. Kopējie dzinēju pārdošanas ieņēmumi bija USD [19–23] miljoni (apmēram EUR [15–17] miljoni). Tomēr jāņem vērā, ka dzinējs Nr. [...] pilnībā piederēja *Air Malta*, bet dzinēju Nr. [...] *Air Malta* nomāja. Aviosabiedrībai bija iespēja izpirkt dzinēju Nr. [...] par EUR [5–7] miljoniem, tā šo iespēju izmantoja un vēlāk dzinēju pārdeva [...] un tad to atkal saņēma nomā.
- (150) Pašu ieguldījuma nolūkā *Air Malta* piemēroja tiros ieņēmumus no dzinēju pārdošanas un attiecīgi uzskatīja, ka EUR [5–7] miljoni ir pašizmaksa. Tiros ieņēmumus aprēķina kā ieņēmumus no dzinēju pārdošanas [...] (USD [10–12] miljoni + USD [9–11] miljoni = USD [19–23] miljoni jeb EUR [15–17] miljoni), no kuriem atskaita dzinēja Nr. [...] pirkšanas izmaksas (EUR [5–7] miljonus), un rezultātā EUR [10–12] miljoni ir pašu ieguldījums.
- (151) Komisija norāda, ka dzinēju pārdošana tika veikta pārstrukturēšanas perioda laikā vai tikai dažas dienas pirms šī perioda sākuma. Tādēļ visus ieņēmumus no šīs pārdošanas var uzskatīt par pašu ieguldījumu. Turklāt Komisija piekrīt ierosinātajam aprēķinam par pārdošanas ieņēmumu reālo summu un attiecīgi piekrīt, ka pašu ieguldījums ir EUR [9–12] miljoni.

Bankas aizdevums

- (152) Sākot no 2014. gada vidus, [...] būtu jāpiesķir aizdevums EUR [20–25] miljonu apmērā.
- (153) Malta iesniegusi divu banku nodomu vēstules, kas sagatavotas 2011. gada 24. un 29. novembrī. Tomēr juridiski saistošs līgums vēl nav noslēgts, jo saskaņā ar Maltas sniegto informāciju bankas savas komercpolitikas dēļ uzņemam saistības ne ātrāk kā divus gadus pirms darījuma. Tā kā nav saistoša līguma, bankas aizdevumu

nevar uzskatīt par reālu un faktisku pašu ieguldījumu, kā noteikts pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 43. punktā.

- (154) Tomēr Komisija norāda, ka jau 2011. gada decembrī *Air Malta* vienojusies par pagaidu finansējuma aizņēmumu EUR [25–30] miljonu apmērā uz trim gadiem, to nodrošinot bez Maltas iestāžu atbalsta. Aizņēmuma mērķis ir pagaidu finansējuma aizņēmums *Air Malta* pārstrukturēšanai līdz 2014. gadam, kad tiek plānoti zemes pārdošanas ieņēmumi.
- (155) Aizdevumu izsniegs [...]. Abas bankas tiek uzskatītas par privātām bankām. [...]
- (156) *Air Malta* jāmaksā procenti, kas patlaban ir [4–6] % gadā (t. i., [150–350] bāzes punkti virs bāzes likmes, kas ir [...], kā atsaucies likme, kas patlaban ir 2,5 %), un maksa par pakalpojumiem, kas ir [1–1,5] % gadā. Aizdevuma nodrošinājums ir hipotēka EUR [25–30] miljonu apmērā.
- (157) Komisija norāda, ka jau 2011. gada decembra aizdevuma līgums liecina par to, ka *Air Malta* varēja iegūt ārējo finansējumu saskaņā ar tirgus nosacījumiem bez Maltas iestāžu atbalsta. Šāds finansējums rāda, ka tirgū ir ticība dzīvotspējas atgūšanas iespējamībai. Tādēļ Komisija uzskata, ka aizdevums EUR [25–30] miljonu apmērā ir daļa no pašu ieguldījuma.

Ierosinātā pašu ieguldījuma atbilstība

- (158) Ņemot vērā iepriekš teikto, Komisija uzskata, ka atbilstīgs un pieņemams pašu ieguldījums ir ieņēmumi par zemes pārdošanu (EUR 66,2 miljoni), dzinēju pārdošanu (EUR [9–12] miljoni) un 2011. gada decembrī noslēgtais līgums par bankas aizdevumu (EUR 30 miljoni). Tādējādi kopējais pašu ieguldījums ir EUR 107 miljoni jeb 45 % no kopējām pārstrukturēšanas izmaksām. Turklāt Komisija norāda, ka, ja tiks iegūti plānotie ieņēmumi no meitasuzņēmumu pārdošanas, pašu ieguldījuma apjoms palielināsies par EUR [10–12] miljoniem, un kopējais pašu ieguldījums būs 49,5 % no kopējām pārstrukturēšanas izmaksām.
- (159) Malta ir reģions, kas ir tiesīgs saņemt atbalstu LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunkta nozīmē. Atbalstāmajos reģionos atbalsta piešķiršanas atļaujas nosacījumi var būt mazāk stingri attiecībā uz saņēmēja ieguldījuma apjomu (pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 56.

punkts). Turklāt Maltas perifērais ģeogrāfiskais stāvoklis rada problēmas piekļūt citām ES dalībvalstīm, tādējādi valsts ir lielā mērā atkarīga no aviotransporta (skatīt 126. apsvērumu), un šis apstāklis jāņem vērā.

- (160) Konkrētās lietas īpašo apstākļu dēļ šķiet pieņemami, ka pašu ieguldījums ir nedaudz mazāks par 50 %. Tā kā pārstrukturēšanas plāns un jo īpaši iesniegtais finanšu plāns liecina, ka atbalsta apjoms nav tādā apmērā, lai *Air Malta* tiktu piešķirti pārmērīgi skaidrās naudas līdzekļi, kurus tā varētu izmantot agresīvām, tirgu kropļojošām darbībām, kas nav saistītas ar pārstrukturēšanas procesu, un atbalsts netiek izmantots tādu jaunu ieguldījumu finansēšanai, kuri nav nozīmīgi uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošanai, kā noteikts pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 45. punktā, Komisija secina, ka pašu ieguldījums vismaz 45 % apmērā šajā gadījumā ir atbilstīgs.

6.2.5. Princips „Vienreiz un pēdējoreiz”

- (161) Visbeidzot — atbalstam jābūt saskaņā ar nosacījumu, kas tas tiek piešķirts „vienreiz un pēdējoreiz”. Pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai 72. punktā noteikts, ka uzņēmums, kas jau saņēmis glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstu pēdējo desmit gadu laikā, nav tiesīgs saņemt glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstu.
- (162) Malta 2004. gada aprīlī pirms pievienošanās ES veica kapitāla palielināšanu EUR 57 miljonu apmērā. Attiecīgais darījums tika veikts natūrā kā nekustamā īpašuma (zemes un ēku) nodošana apmaiņā pret papildu akciju iegūšanu *Air Malta*. Malas iestādes šo pasākumu neuzskatīja par glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu, bet uzskatīja, ka kapitāla palielināšana ir saderīga ar tirgus ekonomikas ieguldītāja principu.
- (163) Attiecīgajā laikā Komisija tika informēta par pasākumu pirmspievienošanās sadarbības kontekstā. Tā kā pasākums tika piešķirts pirms Malas pievienošanās ES, Maltai nevajadzēja lūgt Komisijas piekrišanu, lai 2004. gadā īstenotu kapitāla palielināšanu. Tomēr atbilstīgi savai konsekvantajai praksei ⁽¹⁾ Komisija ņems vērā pārstrukturēšanas atbalstu, kas tika piešķirts pirms pievienošanās,

lai turpmāk lietās par pārstrukturēšanas atbalstu tiktu piemērots princips „vienreiz un pēdējoreiz”.

- (164) Lai noteiktu, vai 2004. gadā veiktā kapitāla iepludināšana deva *Air Malta* ekonomisku priekšrocību un tādējādi pasākums bija saistīts ar valsts atbalstu, Komisijai jāvērtē, vai uzņēmums saņēmis „ekonomisku priekšrocību, kādu tas nebūtu saņēmis parastos tirgus apstākļos ⁽²⁾”. Šim nolūkam Komisija piemēro tirgus ekonomikas ieguldītāja principu. Saskaņā ar šo testu privātu ieguldītāju, kurš darbojas parastos tirgus ekonomikas tirgus apstākļos un kura uzņēmuma lielums ir salīdzināms ar valsts sektora struktūru lielumu, līdzīgos apstākļos rosina veikt attiecīgu kapitāla ieguldījumu bez valsts atbalsta. Attiecīgi Komisijai jānovērtē, vai privāts ieguldītājs veiktu konkrēto darījumu ar tādiem pašiem nosacījumiem ⁽³⁾. Hipotētisks privātais ieguldītājs rīkojas piesardzīgi ⁽⁴⁾, un tā mērķis ir gūt pēc iespējas lielāku peļņu, tajā pašā laikā piesardzīgi vērtējot riska līmeni, kāds ir pieņemams noteiktam peļņas līmenim ⁽⁵⁾.

- (165) Turklāt „[...] publiska un privāta ieguldītāja darbība jāsalīdzina, ņemot vērā to, kāda būtu privāta ieguldītāja nostāja attiecīgā darījuma laikā, apzinoties visu attiecīgajā laikā pieejamo informāciju un prognozētās tendences ⁽⁶⁾”.
- (166) Savā analizē un novērtējumā Komisijai jāiekļauj visi faktori, kuri ir būtiski attiecīgajam darījumam un tā kontekstam. Šādi faktori ir, piemēram, saņēmēja uzņēmuma finanšu stāvoklis attiecīgajā tirgū, savukārt *ex post* notikumi vai rezultāti nav būtiski, ja vien tie netika prognozēti ieguldījuma veikšanas laikā ⁽⁷⁾.
- (167) Saskaņā ar attiecīgo darījumu valdība nodeva *Air Malta* nekustamo īpašumu (zemi un ēkas) apmaiņā pret papildu akcijām *Air Malta*. Attiecīgais īpašums jau iepriekš tika nodots *Air Malta* izmantošanai. Attiecīgais nekustamais īpašums bija nodots *Air Malta* turējumā saskaņā ar beztermiņa nomas līgumu, kurš sākās 1979. gadā. Laika gaitā *Air Malta* veicināja īpašuma vērtības celšanos, ieguldot tajā savus līdzekļus, jo tā rēķinājās ar to, ka īpašums tai tiks nodots.

⁽¹⁾ Komisijas 2006. gada 20. decembra Lēmums 2007/509/EK par valsts atbalstu Nr. C 3/2005 (*ex N 592/2004 (ex PL 51/2004)*), kuru Polija plāno piešķirt *Fabryka Samochodow Osobowych SA* (iepriekš *DAEWOO — FSO Motor SA*) (OV L 187, 19.7.2007., 30. lpp.), Komisijas 2009. gada 10. marta Lēmums 2010/174/EK par valsts atbalstu C 43/07 (*ex N 64/07*) un C 44/05 (*ex NN 79/05, ex N 439/04*), ko Polija piešķirusi *Huta Stalowa Wola SA* (OV L 81, 26.3.2010., 1. lpp.).

⁽²⁾ Apvienotā lieta T-228/99 un T-233/99, 251. punkts.

⁽³⁾ Spriedums apvienotajā lietā T-228/99 un T-233/99, *Westdeutsche Landesbank GZ* pret Komisiju, [2003] *Recueil*, II-435. un turpmākās lpp., 245. punkts.

⁽⁴⁾ Lieta C-482/99, Francija pret Komisiju, [2002] *Recueil*, I-4397. lpp., 71. punkts.

⁽⁵⁾ Apvienotā lieta T-228/99 un T-233/99, 255. punkts.

⁽⁶⁾ Apvienotā lieta T-228/99 un T-233/99, 246. punkts. Skatīt arī lietu T-16/96, *Cityflyer Express* pret Komisiju, [1998] *Recueil*, II-757. lpp., 76. punkts.

⁽⁷⁾ Lieta C-124/10P, Komisija pret *EDF*, 2012. gada 5. jūnija spriedums, 85. punkts.

- (168) Komisija norāda, ka šis darījums ticis apspriests un gatavots vairākus gadus. Plāns par zemes nodošanu tika sagatavots jau 90. gados. Šis darījums ir norādīts direktoru padomes 2000. gada dokumentā. Plāna īstenošana tika atlikta Maltas Starptautiskās lidostas privatizācijas dēļ, kas tika pabeigta tikai 2002. gadā.
- (169) Darījums tika veikts, ņemot vērā uzņēmuma stratēģiju un darbības plānu 2004.–2007. gadam (dokuments tika sagatavots 2003. gada novembrī) un finanšu prognozes trim gadiem. ņemot vērā pozitīvo prognozi par tirgus apstākļiem, piemēram, plānoto Maltas aviotransporta tirgus izaugsmi, sēdvietu jaudas un peļņas starpības palielināšanos Eiropas aviācijas nozarē un iedvesmojošos rezultātus, darbības plānā bija iekļauts ievērojams pasažieru skaita pieaugums un peļņa turpmākajos gados, panākot rentabilitāti līdz 2007. FG.
- (170) Prognozes liecināja, ka saskaņā ar aviosabiedrību vispārēju atzinumu attiecīgajā laikā aviotransporta nozarē tika prognozēta spēcīga izaugsme. Turklāt pozitīvo rezultātu pamatā bija arī pieņēmumi, ka, Maltai pievienojoties ES, izaugsmes iespējas palielināsies vēl vairāk. Darbības plānā bija ne tikai paredzēts uzlabot kapitāla struktūru, bet tika arī ierosinātas vairākas pamatotas iniciatīvas, piemēram, standartizētas, modernas un no degvielas patēriņa viedokļa efektīvas flotes izveide, izmantojot lidaparātus Airbus A319/A320, un apkopes racionalizēšana. Komisija norāda, ka 2004. gadā nepastāvēja viedoklis, ka zemo izmaksu pārvaldītāji apdraud *Air Malta* tās pamatpakalpojumu tirgū, jo maršruti no Maltas un uz Maltu tika uzskatīti par pārāk gariem zemo izmaksu pārvaldītāju darbības modeļa īstenošanai. Kaut gan plāni izrādījās pārāk optimistiski un problēmas tirgū netika novērtētas no *ex post* viedokļa, ņemot vērā 2004. gadā pieejamo informāciju un aviosabiedrību vispārējo nostāju, Komisija uzskata, ka attiecīgajā laikā darbības plāna prognozes un finanšu prognozes trim gadiem bija ticamas.
- (171) Tā kā sabiedrības dibināšanas laikā 1974. gadā Maltas valdība kā lielākais *Air Malta* akcionārs ieguldīja sabiedrībā tikai minimālu pamatkapitālu, līdz 2004. gada aprīlim salīdzinājumā ar citām nacionālajām aviosabiedrībām *Air Malta* bija lielā mērā nepietiekami kapitalizēta, un sabiedrībai bija vajadzīga kapitāla struktūra, kas būtu samērīga ar tās darbību. Nododot zemi kā kapitāla palielinājumu natūrā, tika plānots nodrošināt līdzsvarotu sabiedrības finanšu struktūru, lai tā varētu īstenot izaugsmes stratēģiju un arī turpmāk nodrošināt aizņemto līdzekļu attiecību pret pašu kapitālu, piemērojot pastiprinātu režīmu apgrozāmā kapitāla pārvaldībai.
- (172) Darījuma pamatā bija tirgus vērtība atbilstīgi *PriceWaterhouseCoopers* sniegtām konsultācijām, saskaņā ar kurām „sabiedrībai piešķirto aktīvu vērtība atbilst vismaz to akciju nominālvērtībai un akciju emisijas uzcenojumam, kuras sabiedrība emitējusi Maltas valdībai”.
- (173) Turklāt Komisija norāda, ka 2004. gada aprīlī *Air Malta* nebija grūtībās nonācis uzņēmums. Kaut gan *Air Malta* bija zaudējumi, kurus pēc 11. septembra notikumiem bija radījis tās meitasuzņēmums *Azzura Air*, Maltai konkrētajā laikā bija ievērojamas skaidrās naudas rezerves. Pamatojoties uz rādītājiem 2003. gada 31. jūlijā, *Air Malta* kopējais pašu kapitāls bija EUR 45,7 miljoni (emitētais pamatkapitāls EUR 11,7 miljoni un pozitīva peļņas un zaudējumu pārskata bilance). Pamatojoties uz vadības kontu par septiņiem mēnešiem, kas beidzās 2004. gada 29. februārī, zaudējumi attiecīgajā periodā bija EUR 15,5 miljoni, un visam finanšu gadam plānotie zaudējumi bija EUR 19,2 miljoni. Papildu zaudējumi tika atzīti, noslēdzot likumā noteiktos finanšu pārskatus 2004. gada jūlijā, un tie tika aprēķināti 2005. gada sākumā. Tomēr 2004. gada aprīlī šie zaudējumi nebija nedz zināmi, nedz plānoti.
- (174) Turklāt *Air Malta* varēja piesaistīt ārējo parādu no trim privātām bankām bez jebkāda valdības atbalsta.
- (175) Visbeidzot, privātie mazākuma akcionāri piedalījās kapitāla palielināšanā samērīgi savam daļu turējumam (nodrošinot mazāk nekā 5 % no kopējā kapitāla).
- (176) ņemot vērā iepriekš minēto, Komisijai nav pārliecinošu pierādījumu, kas liecinātu, ka 2004. gada aprīlī veiktais darījums neatbilst tirgus ekonomikas ieguldītāja principam, jo ir tikai pamatoti pieņemt, ka līdzīgos apstākļos privāts ieguldītājs rīkotos tāpat kā Maltas valdība. Tātad 2004. gadā veiktais darījums nav valsts atbalsts *Air Malta*.
- (177) Maltas iestādes turklāt apstiprinājušas, ka *Air Malta* iepriekšējos desmit gados nav saņēmusi ne glābšanas, ne pārstrukturēšanas atbalstu. Tādēļ Komisija uzskata, ka ir ievērots princips „vienreiz un pēdējoreiz”.

6.3. Secinājums

- (178) ņemot vērā iepriekš teikto, Komisija uzskata, ka plānotais atbalsts EUR 130 miljonu apmērā un pārstrukturēšanas plāns ir saderīgs ar pamatnostādņu glābšanai un pārstrukturēšanai nosacījumiem. Attiecīgi Komisija uzskata, ka atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Maltas paziņotais pārstrukturēšanas atbalsts, piešķirot EUR 130 miljonus *Air Malta* pašu kapitāla veidā, tostarp aizstājot parādu ar pašu kapitālu saistībā ar glābšanas aizdevumu EUR 52 miljonu apmērā, ir valsts atbalsts Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta nozīmē.

Šis valsts atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Maltas Republikai.

Briselē, 2012. gada 27. jūnijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA

Abonementa cenas 2012. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 200 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, papīra formātā + DVD, ikgadējs	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 310 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 840 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, DVD, ikmēneša (apkopojošs)	22 oficiālajās ES valodās	EUR 100 gadā
ES Oficiālā Vēstneša pielikums (S sērija) – Publiskā iepirkuma līgumu konkursi, DVD, viens izdevums nedēļā	daudzvalodu: 23 oficiālajās ES valodās	EUR 200 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, C sērija – Konkursi	valodā(-ās) saskaņā ar konkursu(-iem)	EUR 50 gadā

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša, kas iznāk oficiālajās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija ("Tiesību akti") un C sērija ("Paziņojumi un informācija").

Katrai valodas versijai nepieciešams atsevišķs abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnijā *Oficiālajā Vēstnesī* L 156, Eiropas Savienības iestādes uz zināmu laiku nesaista pienākums visus tiesību aktus sagatavot īru valodā un tos publicēt šajā valodā. Tādēļ *Oficiālā Vēstneša* izdevumus īru valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstneša pielikumu (S sērija – "Publiskā iepirkuma līgumu konkursi") var abonēt 23 oficiālo valodu versijās vienā daudzvalodu DVD formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša abonentiem ir tiesības saņemt dažādus *Oficiālā Vēstneša* pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

Pārdošana un abonementi

Dažādus maksas periodiskos izdevumus, tādus kā *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*, var abonēt pie mūsu komerciālajiem izplatītājiem. To saraksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV